

ΚΟΝΙΤΕΑ

145. Μάρτης - Απρίλης 2009

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΕΛ.

- 85 Επιδιώξεις των αγροτών, *Ι. Λυμπερόπουλου*
- 89 Η Ιονία οδός, *Χαρ. Εξάρχου*
- 91 Δημοτική παράταξη, *Π. Γαργάλα*
- 93 Το κυνήγι στην αρχαία Ελλάδα, *Ν. Ρεμπέλη*
- 97 Η επαρχία Κόνιτσας στους αιώνες 13ο - 19ο αι., *Χ. Γκούτου*
- 104 Το Νερό, *Β. Τσιαλιαμάνη*
- 107 Ο Επίλογος, *Θ. Χήτου*
- 113 Μια πρόταση, *Β. Τσιαλιαμάνη*
- 115 Ο Πύρρος, *Στ. Παρασκευόπουλου*
- 117 Από το ημερολόγιο του DON BRUNO, *Χ. Στρατηγόπουλου*
- 119 Η ξενιτιά και τα Δημ. Τραγούδια, *Σωκ. Οικονόμου*
- 123 Οι πετράδες του Πληκατίου, *Αντ. Ζιώγα*
- 125 Το ντουλάπι των αναμνήσεων, *Σπ. Ξεινού*
- 127 Βιβλιοπαρουσίαση, *Ι.Τ.*
- 129 Βιβλιοπαρουσίαση, *Σ.Τ.*
- 130 Ποιήματα *Μ.Στ.- Π.Γρ. Α.Κ.*
- 133 Κοπή πίτας Αδ/τας Οξυάς, *Κ. Λάτου*
- 141 Αδ/τα Πηγιωτών- Νικανοριτών Κόνιτσας, *Κ. Κίτσιου*
- 146 Αναμνήσεις από το παρελθόν, *Κ. Μπλιθικιώτη*
- 149 Εκδηλώσεις 25ης Μαρτίου- Πανηγυρικός, *Σ.Τ.-Δ.Λ.*
- 155 Αθλητικά Νέα
- 157 Από Συνδ. Βούρμπιανης, *Α.Φ.-Λ.Σ.*
- 159 Κώδικας Λισκαταίου, *Π. Μανώλη*
- 162 Ειδήσεις-Κοινωνικά-Νεκρολογίες

Κόνιτσα

145. Μάρτης-Απρίλης 2009

(Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.)

Άνοιξη στην Κόνιτσα

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. 26550 22464 - 22212

Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Τκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΑΜΕΣΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Από τις τελευταίες πανελλήνιες κινητοποιήσεις των αγροτών μας προέκυψε ότι η καταβολή του κρατικού επιδόματος (που τελικά θα πάρουν αφού τακτοποιηθούν κάποιες μικρολεπτομέρειες στην Ε.Ε) δεν ήταν ο κύριος στόχος του χειμωνιάτικου ξεσηκωμού τους. Από δηλώσεις σχεδόν του συνόλου των επικεφαλής κάθε ξεσηκωμένης αγροτικής ομάδας αλλά και των πολλών άλλων ειδικών που με την ευκαιρία έγραψαν στις εφημερίδες, έβγαινε ότι ο βασικός τους στόχος και η δημιουργός αιτία του ξεσηκωμού τους, δεν ήταν τόσο η απαζημίωσή τους για την φετεινή κατάρρευση των αγροτικών τιμών και την αύξηση του κόστους της παραγωγής, όσο ήταν αυτό καθαυτό το μέλλον της τάξης τους και του επαγγέλματός τους.

Για όλους τους ομιλητές είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι το επάγγελμα του γεωργού βρίσκεται σε συνεχή κατάρρευση η οποία επιτάθηκε με την Παγκόσμια-γενική Οικονομική Κρίση.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της κατάστασης αυτής είναι (κατά τον καθηγητή Ν. Μαραβέγια):

Δεν υπάρχει μηχανισμός στήριξης των τιμών των Ευρωπαϊκών προϊόντων και επομένως οι έλληνες αγρότες ανταγωνίζονται παραγωγές ομοειδών προϊόντων με χαμηλότερο κόστος. Αποτέλεσμα μεγάλες αδιάθετες ποσότητες (Δημητριακά, βαμβάκι, κλπ) Από έλλειψη μηχανισμού στήριξης τιμών αλλά και γενικότερους λόγους αντικειμενικούς, οργανωτικούς και πολιτικής.

Και οι αντικειμενικοί παράγοντες συνδέονται με τα φυσικά χαρακτηριστικά της ελληνικής γεωργίας, η οποία δεν μπορεί λόγω της διαμόρφωσης των εδαφών και του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων να παράγει σε μαζική κλίμακα και χαμηλή τιμή. Κατά συνέπεια η **Ελληνική γεωργία θα έπρεπε να στραφεί στη μικρή εξειδικευμένη και υψηλής ποιότητας παραγωγή η οποία απαιτεί προσπάθεια από τους αγρότες και τις κρατικές αρχές, αλλά και από ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής (τυποποίηση, εμπορία, διαφήμιση, διανομή)**

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι οι αντικειμενικοί παράγοντες συνδυάζονται άμεσα με τους οργανωτικούς, κοινωνικούς και **ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ** παράγοντες.

Η πλημμελής ή ανύπαρκτη εκπαίδευση και κατάρτιση των αγροτών, η οποία θα έδινε δυνατότητες εφαρμογής **Σύγχρονων Μεθόδων Οργάνωσης και παραγωγής**

με εφαρμογή Οργανωτικών και Τεχνολογικών καινοτομιών. Η κατάσταση αυτή χειροτερεύει από την ανεπαρκή ή ανύπαρκτη υποστήριξη των παραγωγών τόσο από τις λεγόμενες Συλλογικές οργανώσεις τους όσο και από τις Κρατικές αρχές.

Παράλληλα δε γίνεται καμιά προσπάθεια ΝΕΩΝ και ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ αγροτών που θα άλλαζε τη φυσιογνωμία της ελληνικής γεωργίας. Κοντά σ' αυτά δεν έχουσε καμιά ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ που θα μπορούσε να παίξει ρόλο στην ΕΜΠΟΡΙΑ (απομάκρυνση των ΜΕΣΑΖΟΝΤΩΝ) στην ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ Μεταποίηση, στη ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ με άλλους συνεταιρισμούς, στην ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ των ΕΔΑΦΩΝ και των ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΝΕΡΩΝ από τα καρκινογόνα ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ και άλλα. Και προ παντός στην ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ των αγροτών σχετικά με τις ΣΥΜΦΕΡΟΥΣΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ και τη διαδικασία ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ τους, ως και την συνεννόηση για ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ των ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ με ΝΤΟΠΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ σε αντικατάσταση των προϊόντων άλλων χωρών.

Με άλλα λόγια δεν ξέρουμε ούτε τι πρέπει να παράγουμε, ούτε πώς να τα παράγουμε, αλλά δεν ξέρουμε ούτε και να τα πουλάμε. Και προ παντός δεν ξέρουμε ούτε πως πρέπει να διαφυλάξουμε τη φύση μας,.

Βρισκόμαστε σε ένα αλληλούμ. Η γεωργία δεν εξασφαλίζει τη διατροφή του Ελληνικού λαού. Αυτάρκεια σε σπηρά δεν έχουμε (Σήμερα για εισαγωγή σπηρών πληρώνουμε 100 εκατ Ευρώ το χρόνο) Χειρότερα τα πράγματα είναι στην Κτηνοτροφία. Για εισαγωγές κρέατος, γάλακτος, τυριών κλπ δαπανούμε κάθε χρόνο γύρω στο ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Εισάγουμε όσπρια, φρούτα, λαχανικά και ψάρια. (Κρεμμύδια από Ινδία, λεμόνια από Αργεντινή, Λίβανο, Σερβία. Φακές από Καναδά. Φασόλια από Κίνα και Τουρκία. Ρεβίθια από Μεξικό. Φυσίκια Αιγίνης από ΗΠΑ. Αρακά, μπάμιες, φασολάκια από Αίγυπτο. Βούτυρο από Ινδία. Κατεψυγμένα κοτόπουλα από Αργεντινή και βοοειδή από Βραζιλία. Καλαμάρια, χταπόδια και σαρδέλες από Ταϊλάνδη. Σαλιγκάρια από Αζερμπαϊτζάν κλπ) Κοντολογίς ή Ελληνική γεωργία παράγει το ένα τρίτο των προϊόντων για τη διατροφή των Ελλήνων. Και το χειρότερο όταν εξάγει δικά μας εκλεκτά προϊόντα, αυτά τα παίρνουν οι ξένοι και αυτοί τα συσκευάζουν και τα μεταπωλούν σε πολλαπλάσια τιμή (Ιταλοί το λάδι, αλλά κράτη τις σταφίδες, τα κρασί κλπ).

Γράφουμε και ξαναγράφουμε στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ από το 2006, σχετικά με την Αξιοποίηση του μεγάλου της κάμπου μέσα στο ΠΝΕΥΜΑ και τη ΛΟΓΙΚΗ των παραπάνω, αλλά η εντύπωση που έχω είναι ότι ελάχιστα ή καθόλου δεν βρήκαν αυτά ανταπόκριση ή ΕΘΕΣΑΝ σε ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟ τους κατοίκους της. **Κι όμως** αλλού γίνονται ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ μέσα στο παραπάνω πνεύμα και τη λογική.

Κι έτσι ορισμένες περιοχές της Ελλάδας (δυστυχώς πολύ λίγες ακόμα) βρίσκονται

έξω από τον κύκλο της **ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΡΙΣΗΣ** της γεωργίας μας, που ασφαλώς δεν λύνεται με τα ληφθέντα μέτρα (για τη φετινή χρονιά), γιατί έκαναν τη **ΜΕΓΑΛΗ** και **ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ** αλλαγή στις καλλιέργειές τους και την εμπορική προώθησή των.

Από έρευνα που έγινε προ έτους (Βλ. **ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ** 31/1/09) βγήκε ότι **ΔΥΝΑΜΙΚΟΙ** κλάδοι της ελληνικής γεωργίας (μέσα στο πνεύμα της αναδιάρθρωσης της και εν όψει των πολλών κλιματολογικών -γεωγραφικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η Ελλάδα) είναι τα παρακάτω προϊόντα-καλλιέργειες Αγκινάρες, φράουλες, σπαράγγια, ρίγανη ,μηδική, βοοτροφία, βούβαλοι, ειδικών κερασιών, κλπ.

Και επί πλέον **ΚΡΟΚΟΣ** Κοζάνης, σπαράγγι (που εξάγονται 95%)Μανιτάρι, τρούφα.

Και προ παντός, η **ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ** της **ΡΟΔΙΑΣ** (κάνουμε ιδιαίτερη μνεία του θέματος γιατί είναι πρόσφορο για την επαρχία μας, την επαρχία της Κόνιτσας). Στην καλλιέργεια της ροδιάς στρέφονται σήμερα οι ευπροσάρμοστοι αγρότες της Μακεδονίας κυρίως. Στη Γουμένισσα του Κιλκίς φυτεύτηκαν μέχρι σήμερα 500 στρέμματα με προοπτική να τα αυξήσουν σε 2000. Εκτός από την ατόφια πώληση των ροδιών, υπάρχει η βιομηχανική μεταποίηση του ροδιού σε χυμό, (μεταποίηση που πραγματοποιεί με απέραντες εξαγωγικές προοπτικές, το τοπικό εργοστάσιο, αποτέλεσμα ιδιωτικής πρωτοβουλίας μιας Ισραηλινής εταιρείας που δραστηριοποιείται στη χώρα, χυμοποιώντας τα Ρόδια στο περίφημο ρόφημα γκρενάντ, γκρεναντίνη, (grenade-grenadine) ανάρπαστο στις Ευρωπαϊκές χώρες.

Με την ευκαιρία αυτή θα θέλαμε να γίνει σαν κατακλείδα στο σημερινό μας κείμενο κατανοητό από τους συμπατριώτες μας ότι η Ροδιά που ευδοκιμεί στην Επαρχία μας θα μπορούσε να γίνει ένας πολύ **ΔΥΝΑΜΙΚΟΣ** κλάδος- πηγής πλούτου για όλα τα χωριά της επαρχίας. Τι θα στοίχιζε εάν όλα τα ήδη εγκαταλειμμένα χωράφια , και κηπάρια, τα ανοίγματα στα λόγγα, τα ζωνάρια και οι αναβαθμίσεις και πεζούλες να γιόμιζαν με ροδιές; Ακόμα και μέσα στην Κόνιτσα οι ατελείωτοι λάκκοι (Ρούβαλη, Μπάμπλιακας, Μπέρκου κλπ) γιόμιζαν με ροδιές σε μια εκστρατεία όλων των σχολείων και των συλλόγων (ορειβατικών, κυνηγητικών, ποδοσφαιρικών, εξωραϊστικών κλπ) καθώς τώρα τέτοιες προσπάθειες (Πεντέλης, Υμηπτού, κλπ) έγιναν της μόδας,

Τα ρόδια σαν πρώτη ύλη βιομηχανικής μεταποίησης παρουσιάζουν μοναδικό ενδιαφέρον δεν σαπίζουν για να αχρηστεύονται μέσα σε λίγες μέρες.. Ως γνωστόν μένουν αναλλοίωτα για μακρύ χρονικό διάστημα και μπορεί να αποθηκευτούν, πράγμα που αποκλείεται να γίνει με σχεδόν το μεγαλύτερο μέρος των μεταποιούμενων φρούτων (πορτοκαλιών, ροδάκινων, μήλων κλπ)

Από την αρχαιότητα τόσο το ρόδι όσο και το άνθος του χρησίμευαν για

θεραπευτικούς σκοπούς. (Στομαχικές και κοιλιακές διαταραχές, ωτορινολαρυγγικά προβλήματα, Πονόματος, τσιμπήματα σκορπιού, αιμορραγίες, δυσεντερία, διάρροια κλπ (βλ Φυσική Ιστορία 23 βιβλίο- κεφάλαιο Πλίνιου).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Επανέρχομαι για δεύτερη φορά (την πρώτη φορά τόγραφα πάλι στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ) στο βότανο Στέβια το οποίο χρησιμοποιείται ως εναλλακτικό της Ζάχαρης. Και για το οποίο γίνεται προσπάθεια καλλιέργειάς του με επιτυχία στη Θεσσαλία. Οι ουσίες που παράγονται από τα φύλλα του παραπάνω βοτάνου ενώ είναι το ίδιο γλυκές με τη ζάχαρη έχουν ΜΗΔΕΝ θερμίδες, συνδυασμός που είναι άκρως Ελκυστικός για τους σύγχρονους καταναλωτές.. Πρόκειται για μια Μεγάλης αξίας και ελπιδοφόρας εμπορικά Γεωργικής παραγωγής. Η Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ ανακοίνωσε ότι οι ουσίες που παράγονται από τη Στέβια είναι απολύτως ασφαλείς για κατανάλωση. Με αποτέλεσμα. Αμέσως δημιουργήθηκαν επιχειρήσεις για την εκμετάλλευση της γλυκαντικής ουσίας που βγαίνει από τη Στέβια και ονομάζεται Ταινία.

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΚΑ - ΧΑΡ. Ν. ΡΕΜΠΕΛΗΣ

(Δημοτ. Τραγούδια: του τραπεζιού, χορού, γάμου, νυφιάτικα, λιανοτράγουδα, μοιρολόγια, του Χάρου και του Κάτω Κόσμου, λαζαρικά, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες, ιδιωματικές φράσεις, αινίγματα, ευχές, κατάρες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωριών, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα κ.λ.) σελ. 360 τιμή: 20 ευρώ

Για την προμήθεια απευθυνθείτε:

1) Νικολ. Ρεμπέλης, Κόνιτσας Τηλ. 26550-23071 - 2) Δ/νση περιοδ. "ΚΟΝΙΤΣΑ"

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός)
Τρίτη έκδοση
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία)
Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ
ΤΗΛ. 26550 24574

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ
- ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ LASER

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77 Τ.Κ. 10680

Τηλ.: 210 36 30 657

Η Ιονία οδός φθάνει στην Κόνιτσα

ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΕΞΑΡΧΟΥ
ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Με σκοπό την ενημέρωση των Κονιτσιωτισσών-Κονιτσιωτών και ιδίως των αποδήμων είχα γράψει σε παλιότερο φύλλο του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ» ένα συνοπτικό απολογισμό της διετούς θητείας της νέας δημοτικής αρχής. Εκεί είχα αναφερθεί ότι ως Δήμαρχος θεωρούσα και θεωρώ ως σπουδαιότερο έργο για την εν γένει ανάπτυξη της περιοχής μας την Ιονία οδό, που μέχρι τώρα έχει μελετηθεί και θα κατασκευασθεί μέχρι το Καλπάκι -θα ενωθεί με τον δρόμο προς Κακαβιά-, να φθάσει μέχρι και την Κόνιτσα και αργότερα να προχωρήσει προς την Μακεδονία και να ενωθεί με την Εγνατία οδό. Θα προσέβαλα την λογική κάθε αναγνώστη εάν δικαιολογούσα γιατί θεωρώ την υλοποίηση αυτού του έργου όρο για την ύπαρξη και την ανάπτυξη της περιοχής Κόνιτσας. Ας σκεφθούμε μόνο πόσο συντομεύει η απόσταση με τα Γιάννενα, μεγάλο περιφερειακό κέντρο της πατρίδας μας, που για την ευρύτερη βορειοδυτική Ελλάδα παραμένουν και «πρώτα στα

άρματα τα γρόσια και τα γράμματα». Γνωρίζουμε ότι η πόλη των Ιωαννίνων ορίσθηκε στο ειδικό χωροταξικό σχέδιο για τον τουρισμό ως κέντρο του εναλλακτικού τουρισμού και διαβάσαμε στις εφημερίδες ότι στις περυσινές και φετινές γιορτές η ίδια πόλη ήταν ο πλέον επισκέψιμος τόπος στην Ελλάδα και μπορούμε αυτά τα γεγονότα να τα δούμε με το πρίσμα τι ρόλο θα παίξει η Ιονία οδός στην τουριστική ανάπτυξη της Κόνιτσας. Λέμε για πάντα «αντίο» στην απομόνωση και από μας εξαρτάται να πούμε «αντίο» στην φτώχεια.

Είχα γράψει στο ίδιο κείμενο ότι όντας δήμαρχος ολίγων μηνών είχα υποβάλει ως αίτημα το Πάσχα του έτους 2007 στον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κο Κάρολο Παπούλια και στον Πρωθυπουργό της χώρας κο Κωνσταντίνο Καραμανλή, που παρευρίσκονταν στο πασχαλινό γεύμα στο στρατόπεδο Κόνιτσας, την υλοποίηση αυτού του έργου. Με το ίδιο αίτημα εγχείρισα αμέσως τότε στον Πρωθυπουργό σχετικό υπόμνημα. Μόνιμη έγνοια από την ανάληψη της δημαρχίας η λύση των πάμπολλων προβλημάτων του τόπου μας, πρωταρχική όμως έγνοια μου η υλοποίηση του παραπάνω έργου. Σε όλες τις συναντήσεις μου στην Αθήνα με πολιτικούς παράγοντες και κατά τις δύο επισκέψεις μου στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο Προεδρικό Μέγαρο ήταν το πρώτο θέμα που έθιγα. Είχα πάντοτε την διαβεβαίωση

πως το θέμα προχωρά. Το υπόμνημά μου, που είχα παραδώσει στον Πρωθυπουργό, είχε προωθηθεί αρμοδίως.

Στις 27-3-2009 δέχθηκα τηλεφώνημα από τον αρμόδιο υφυπουργό κο Σταύρο Καλογιάννη ότι εγκρίθηκε πίστωση 2.000.000 ευρώ για την μελέτη της επέκτασης της Ιόνιας οδού από Καλπάκι προς Κόνιτσα. Η χαρά μου απεριγράπτη και πιστεύω ότι την συμμαρίζονται όλες οι Κονιτσιώτισσες, όλοι οι Κονιτσιώτες, όλοι οι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής, όλοι όσοι αγαπούν την Κόνιτσα, όλοι οι νουνεχείς Έλληνες. Η χαρά μου δεν είναι γιατί ο ίδιος το έργο το συνέλαβα ως ιδέα ή γιατί ο ίδιος το προώθησα με πείσμα, αλλά λόγω των πολλαπλών θετικών επιδράσεων που θα έχει στον τόπο μας. Ο πόλεμος κερδήθηκε και η νίκη αυτή είναι θεμέλιο για να κερδηθούν και άλλες μάχες που θα δώσουμε στο μέλλον ως «τόπος», ως «τοπική κοινωνία» πλέον. Η Πολιτεία έκανε το καθήκον της, ο

δρόμος προς την πρόοδο με την υλοποίηση του έργου ανοίγει και θα πορευόμαστε σε λεωφόρο. Ας ανοίξουμε την περπατησιά μας. Ας χαρούμε όλοι την επίτευξη του στόχου μας και ας μην αρχίσουμε τις μεμψιμοιρίες «πότε θα γίνει» και «θα αργήσει να γίνει», η Κόνιτσα δεν άρχισε με μας και δεν θα τελειώσει με μας. Εγινε η αρχή και «η αρχή είναι το ήμισυ του παντός».

Θέλω να ευχαριστήσω και από τις στήλες του περιοδικού μας όλους όσους βοήθησαν, προπαντός τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κο Κάρολο Παπούλια, τον Πρωθυπουργό κο Κωνσταντίνο Καραμανλή τον Υφυπουργό του ΥΠΕΧΩΔΕ και Βουλευτή του νομού μας κο Σταύρο Καλογιάννη και τον Περιφερειάρχη Ηπείρου κο Δημήτρη Πανοζάχο, γιατί ο καθένας τους από την θέση του, συνέβαλε τα μέγιστα, γρήγορα και αποφασιστικά το όνειρο του δήμου μας να γίνει πραγματικότητα.

**Προς την Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ»
Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 24 χρόνων έκδοσης του καλού
περιοδικού εύχομαι να τα «εκατοστήσει» για το καλό του τόπου μας.**

**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ-ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ
ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ**

Όταν η κατάσταση στα Δημοτικά πράγματα βρίσκεται σε βαθύ τέλμα, όταν η απουσία έργου και αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, η έλλειψη οράματος και σχεδιασμού, η ανυπαρξία πρότασης για τον πολιτισμό, τη νεολαία, την τοπική οικονομία και τον άνθρωπο κυριαρχούν, τότε για την αλλαγή αυτής της αρνητικής εικόνας, επιστρατεύονται πάλι τα μεγάλα λόγια.

Με μια πομπώδη γεμάτη συναισθηματισμό ανακοίνωση εντυπωσιασμού, ο Δήμαρχος ανακοινώνει ότι η Ιόνια Οδός θα καταλήγει στην Κόνιτσα. όταν είναι γνωστό ότι η Ιόνια Οδός ξεκινά από Καλαμάτα και καταλήγει στην Κακαβιά. Δεν υπάρχει καμία επίσημη ενημέρωση από τους αρμόδιους, καθώς δέκα μέρες νωρίτερα, ο Νομάρχης Ιωαννίνων ανακοίνωσε ότι ζήτησε από τον Γ.Γ.Π.Η. να μελετηθεί, η βελτίωση της Ε Ο από Καλπάκι έως Κόνιτσα, ως σύνδεση με την Ιόνια Οδό.

Που βρίσκεται η αλήθεια; Αναμένουμε από την επίσημη Πολιτεία τις απαραίτητες διευκρινίσεις και αποφάσεις, καθώς από πού θα χρηματοδοτηθεί η εκτέλεση του έργου, αφού όπως είναι γνωστό και το τμήμα της Ιόνιας από τον κόμβο Πεδινής έως Κακαβιά, είναι εκτός της σύμβασης παραχώρησης και δεν έχει ακόμη χρηματοδότηση,.

Εμείς χαιρετίζουμε την όποια απόφαση, στην κατεύθυνση της άρσης της οδικής απομόνωσης της περιοχής μας, και διεκδικούμε την σύνδεση της ιόνιας οδού από Καλπάκι με Εγνατία Οδό στη Δυτική Μακεδονία μέσω Κονίτσης.

**Για τη ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΑΡΓΑΛΑΣ**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αθήνα Φεβρουάριος 2009

Αγαπητοί μας, Συμμαθήτριες και Συμμαθητές. Στην παραπάνω φωτογραφία αποτυπώθηκε η νιότη μας τον Ιούνιο του 1960 όταν αποφοιτήσαμε από το παλαιό γυμνάσιο της Κόνιτσας.

Όλοι μας τότε, ανάμεσα στους καθηγητές μας, σκορπίσαμε για αναζήτηση και εκπλήρωση των ονείρων μας. Πέρασαν σχεδόν 50 χρόνια από τότε. Όμως θέλουμε να πιστεύουμε ότι στο βάθος της καρδιάς του καθενός μας, φωλιάζει τόσο η ανάμνηση εκείνης της ζωής όσο και η ελπίδα της αντάμωσής μας.

Γι' αυτό με πρωτοβουλία μας, που το έναυσμα έδωσε ο Βασίλης Γκότζος, από την Ξενιτιά όπου βρίσκεται, με μία συγκινητική επιστολή του, σας καλούμε όλους και καθένα χωριστά να ανταμώσουμε στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας, μαζί με τους συζύγους σας, την 12η Αυγούστου 2009 ώρα 10.00 π.μ.

Το πρόγραμμα θα είναι το εξής:

12 Αυγούστου 2009 ώρα 10.00 π.μ. συνάντηση στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας για το πρώτο τσίπουρο του ανταμώματος.

Ώρα 13.00 μ.μ. της ίδιας ημέρας γεύμα στο "Δέντρο". Απόγευμα ώρα 18.00 εσπερινός στον Άγιο Νικόλαο και δέηση για την μνήμη καθηγητών και συμμαθητών που "έφυγαν".

Βράδυ ώρα 21.00 μ.μ. δείπνο στα Πλατανάκια.

13 Αυγούστου 2009 εκδρομή στην Μόλιστα με επί τόπου γεύμα.

Μετά το φαγητό θα επακολουθήσει διάλεξη του Χαρίλαου Γκούτου με θέμα «Η Επαρχία της Κόνιτσας στους αιώνες 13ο και 19ο».

Απόγευμα επιστροφή στην Κόνιτσα, αποχαιρετισμός και ρητή υπόσχεση για ένα νέο αντάμωμα.

Σημειώνουμε ότι η παρουσία όλων μας θα ξαναζωντανέψει μια ζωή στα μαθητικά θρανία που πέρασε αλλά θα μένει χαραγμένη στη μνήμη μας και στις καρδιές μας για πάντα. Ας αφήσουμε για λίγο τις έγνοιες και τα προβλήματα της καθημερινότητας και ας αφιερώσουμε στους εαυτούς μας μια ξέχωρη χαρά, γιατί ασφαλώς τη δικαιούμαστε.

Παράκληση εάν επιθυμείτε να επικοινωνήσετε για περισσότερες λεπτομέρειες με τους

1. Γιάννη Τζιομάκα - Τηλ. 6944554899-210 3818608
2. Βαγγέλη Μπούνα - Τηλ. 26550 22674
3. Βασίλη Γκότζο - Τηλ. 0041264029978
4. Χαρίλαο Γκούτο - Τηλ. 210 6925471

Σας περιμένουμε όλους
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΙΟΜΑΚΑΣ

Το κυνήγι στην αρχαία Ελλάδα και στο Βυζάντιο

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚΟΛ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο πρώην Λυκειάρχη

Το κυνήγι αποτελούσε ευχάριστη απασχόληση των προγόνων μας, και για την εξεύρεση της τροφής των, αλλά και διότι με αυτό ήταν στενά συνδεδεμένες διάφορες αρετές του ανθρώπου, όπως η ανδρεία, η σύνεση, το θάρρος, η σωματική αντοχή, η δεξιότητα γύρω από το χειρισμό των όπλων και όσα άλλα.

Ότι οι αρχαίοι Έλληνες αγαπούσαν πολύ το κυνήγι, φαίνεται ξεκάθαρα από το γεγονός, ότι το είχαν θεοποιήσει στο πρόσωπο του Απόλλωνα και της Άρτεμης, που δίδαξαν την τέχνη της θήρας στον Κένταυρο Χείρωνα και αυτός με τη σειρά του μετέδωσε το θείο αυτό δώρο σε πολλούς ήρωες: τον Ασκληπιό, Νέστορα, Πηλέα, Θησέα, Οδυσσέα, Αχιλλέα κ.λ.

Η Άρτεμη, η κατ' εξοχήν θεά του κυνηγιού, συνήθιζε να κυνηγάει με τις Νύμφες της. Και φαίνεται πως ήταν αρκετά εύστοχη, αφού η σημερινή φράση: «έκανε νιάνα», δηλ. πέτυχε με ακρίβεια το στόχο, ανάγεται στο λατινικό όνομα της θεάς «Diana».

Οι τότε κυνηγοί συνήθιζαν μέρος των θηραμάτων τους να προσφέρουν ως θυσία σ' αυτή, που τους είχε βοηθήσει. Προς τιμήν της γιόρταζαν τα Ελαφηβόλια, γιατί το ελάφι ήταν το αγαπητό της ζώο.

Όλοι οι ομηρικοί ήρωες ήταν άριστοι κυνηγοί. Ο Όμηρος αναφέρει (Οδύσ. 1, 115 και εξής) πως στο δασώδες νησί των Κυκλώπων, όπου έφθασε ο Οδυσσέας με τους συντρόφους του, υπήρχαν πάρα πολλά αγριόγιδα, γιατί «δεν τα διώχνει ποδάρι ανθρώπινο, ούτε συχνάζουν εκεί κυνηγοί, οι οποίοι ταλαιπωρούνται στα δάση και τις βουνοκορφές, όταν τα κυνηγούν». Και την άλλη μέρα, στην περιπλάνησή τους στο νησί, οι Νύμφες ξεσήκωσαν αγριόγιδα, για να φάνε οι σύντροφοι.

Ο Όμηρος αρκετές φορές μιλάει για το κυνήγι των αγριόγιδων. Συγκεκριμένα στην Ιλιάδα (Δ. 105 κ.ε.) γράφει: «Αμέσως πήρε το καλοδουλεμένο τόξο, που ήταν φτιαγμένο από τα κέρατα ορμητικού αγριόγιδου, το οποίο κάποτε αυτός του έστησε καρτέρι, και το χτύπησε στο στήθος, τη στιγμή που έβγαινε από ένα βράχο». Χαρακτηριστικό εδώ είναι το επίθετο «**ίξαλος**» (= ορμητικός) με το οποίο ο ποιητής αποδίδει την ορμητικότητα και την ταχύτητα του αγριόγιδου, και μάλιστα του αρσενικού, το οποίο, πράγματι, και σήμερα, όταν καταδιώκεται, τρέχει και μπορεί να παρασύρει στο γκρεμό και άνθρωπο ακόμη, που θα του φράξει το δρόμο.

Στα χρόνια του Ομήρου κυνηγούσαν

και αγριογούρουνα. Γνωστή είναι η περίπτωση του Οδυσσέα, που αναγνωρίστηκε στην Ιθάκη από την υπηρέτρια Ευρύκλεια, που του έπλυνε τα πόδια, εξ αιτίας ενός τραύματος, που είχε δεχθεί άλλοτε στο πόδι από έναν αγριόχοιρο.

* * *

Οι αρχαίοι Έλληνες κυνηγούσαν με πάθος τους λαγούς με ρόπαλα, δίχτυα, παγίδες, βέλη, ακόντια κ.λ. Ο Ξενοφών στον «Κυνηγετικόν» διεξοδικά μιλάει για το κυνήγι του λαγού, αναφέροντας τους επιφανείς κυνηγούς της ηρωικής εποχής και προτρέποντας τους νέους να ασχολούνται με το κυνήγι, το οποίο τους καθιστά ικανούς στον πόλεμο και αναπτύσσει πλείστες όσες σωματικές, πνευματικές και ψυχικές ικανότητες και δραστηριότητες.

Ο ιστορικός Ξενοφών αναφέρει έπειτα πώς πρέπει να στήνονται τα δίχτυα για τους λαγούς, ακολουθώντας για τα κυνηγετικά σκυλιά, τα προτερήματα αυτών κ.λ. Λέγει χαρακτηριστικά ότι τα σκυλιά πρέπει να έχουν μεγάλο ανάστημα, κεφαλή ελαφρά, μικρή, νευρώδη, μάτια υψωμένα, μαύρα, λαμπρά.

Το μέτωπο ψηλό, πλατύ, αφτιά μεγάλα, λεπτά στο πίσω μέρος, τράχηλο μακρύ, στρογγυλό, ευλύγιστο, στήθος πλατύ, σαρκώδες, νεφρά κρεατωμένα, ουρά μεγάλη, ευθεία, λεπτή, ευκίνητη, τα πίσω πόδια ψηλότερα από τα εμπρόσθια, νευρώδη.

Ως προς το χρώμα ο Ξενοφών προ-

τιμά τα ξανθοκόκκινα και τα μαύρα, που έχουν λευκό τρίχωμα γύρω από το μέτωπο ή τα λευκά με ξανθοκόκκινο τρίχωμα στο μέτωπο.

Ακολουθώντας μιλάει για τα ίχνη του λαγού στις διάφορες εποχές του έτους, για τα μέρη που συνηθίζουν να κάθονται τη μέρα, ανάλογα, βέβαια, με τον καιρό, για τα προτερήματα του κυνηγού, τη στολή του, τον τρόπο περιποίησης των σκυλιών, τα οποία, ύστερα από ένα καλό κυνήγι, πρέπει να τα χαϊδεύουν λέγοντας: «**ΕΥ ΓΕ, Ω ΚΥΝΕΣ, ΚΑΛΩΣ, ΚΑΛΩΣ**». Τα ονόματά τους πρέπει να είναι δισύλλαβα, για να φωνάζονται εύκολα, όπως π.χ Ψυχή, Φρουρά, Αλκή, Θυμός, Σπέρχων (=ταχύς), Αιχμή, Ορμή κ.λ. Ο κυνηγός πρέπει, κατά τον Ξενοφώντα, να παίρνει στο κυνήγι τα θηλυκά στους οκτώ μήνες και τα αρσενικά στους δέκα.

* * *

Όπως οι αρχαίοι Έλληνες, έτσι και οι Βυζαντινοί αγαπούσαν πολύ το κυνήγι. Ο καθηγητής Φαίδων Κουκουλές στο περισπούδαστο σύγγραμμά του «Βυζαντινών βίος και πολιτισμός» μας άφησε περί αυτού σπουδαιότερες πληροφορίες.

Στην εποχή, λοιπόν, αυτή κυνηγούσαν τα θηράματα όχι μόνο για το κρέας τους, αλλά και για διασκέδαση, ιδίως οι πλούσιοι, οι βασιλείς και πολλές φορές και οι αυτοκράτορες του Βυζαντίου, που οργάνωναν πολυήμερες ομαδικές κυνηγετικές εξορμήσεις.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας συνιστούσαν στους νέους να απέχουν από αυτό, γιατί το θεωρούσαν ματαιόδοξη απασχόληση.

Κάποτε, όμως, κυνηγούσαν, παρά τις απαγορεύσεις, και ιερείς και επίσκοποι. Γι' αυτό ο βιογράφος των Αγίων Κοσμά και Δαμιανού, μιλώντας για τον αρχιερέα της Βιθυνίας Ευσέβιο, λέγει: «**Εξήλθεν ο αρχιερεύς εις το κυνήγιον αναξίως θηρεύσαι**». Ο αυτοκράτορας Αλέξιος Κομνηνός (11ος αιών) γράφει στον ανεψιόν του: «**Εις το κυνήγι σπούδαζε (= ασχολήσου) και τρέχε και γρηγόρει (= να είσαι προεσεκτικός), ότι μεγάλως εξυπνά τον άνδρα το κυνήγι**».

Όσοι έπαιρναν μέρος στο κυνήγι, χωρίζονταν σε ομάδες. Άλλοι ήταν «**κοπασταί**», που κοίταζαν και πρόσεχαν που βρίσκεται η κοίτη του θηράματος, άλλοι «**παγανευταί**» που φώναζαν και θορυβούσαν για να σηκώσουν το θήραμα από την κοίτη. Οι παγανευτές ήταν χωρικοί (ragus = χωριό και raganus = χωρικός) λέξη που χρησιμοποιούν και σήμερα οι κυνηγοί. Πρβλ. «**Εσείς οι τρεις θα πάτε παγάνα**». Άλλοι οδηγούσαν τους σκύλους, άλλοι τους ιέρακες, άλλοι τους αετούς, που ήταν εκπαιδευμένοι πότε πρέπει να ορμούν για τη σύλληψη των πτηνών ή και του λαγού σε συνεργασία πάντοτε με το κυνηγετικό σκυλί.

Στα οργανωμένα κυνήγια ορίζονταν οι ιερακάριοι, που οργάνωναν το κυνήγι με

γεράκια. (Πρβλ. σημερινά επώνυμα: Γεράκης, Γερακάρης, που προήλθαν από τους βυζαντινούς ιερακαρίους).

Οι κυνηγοί έφεραν μαζί τους τόξο με βέλη, μαχαίρι, ράβδο, ακόντιο, δίχτυα, βρόχους, θηλιές, τα οποία έστηναν σε στενά περάσματα για να πιάσουν το θήραμα.

Εκτός από το λαγό κυνηγούσαν και αλεπούδες και για το δέρμα τους και ως ιατρικό φάρμακο κατά των αρθρικών. Γι' αυτό το σκοπό τις έβραζαν γδαρμένες σε βραστό λάδι και με αυτό άλειφαν τα πάσχοντα μέλη του σώματος τους.

Κυνηγούσαν επίσης ζαρκάδια, αγριόγιδα, λύκους, αλλά και αρκούδες, και για το δέρμα τους και για το λίπος, με το οποίο άλειφαν τις αρθρώσεις.

Ιδιαίτερα ασχολούνταν με το κυνήγι των αγριοχοίρων, το οποίο απαιτούσε μεγάλη ικανότητα, θάρρος και επιδεξιότητα.

Όποιος σκότωνε αγριόχοιορο, έπαιρνε τιμητικά το κεφάλι και τα εντόσθια, συνήθεια που επικρατεί και σήμερα στους άγραφους νόμους των κυνηγών.

* * *

Σήμερα όλοι έγιναν κυνηγοί. Τα δίκαννα και οι καραμπίνες κάνουν θραύση και τα θηράματα λιγοστεύουν. Ας ευχόμεθα οι πολυάριθμοι κυνηγοί μας να τηρούν τους νόμους, που ορίζουν τα σχετικά με το κυνήγι, και, πρό πάντων, να μη χτυπούν τη νύκτα λαγούς με τους προβολείς των αυτοκινήτων, διότι με τον τρόπο αυτό θ ερημώσει η χώρα μας από θηράματα.

Προς

1) κ. Δήμαρχον

2) κ.κ. Δημοτικούς Συμβούλους Κόνιτσας

(Δια μέσου του περιοδικού («ΚΟΝΙΤΣΑ»))

Αθήνα 27-4-09

Αξιότιμοι κύριοι,

Η κατάσταση με τα παράνομα παρκαρισμένα αυτοκίνητα στην «Αγορά» Κόνιτσας, είναι απαράδεκτη και τριτοκοσμική.

Από το Δημαρχείο έως το Πρακτορείο ο διπλής κατεύθυνσης δρόμος με ανύπαρκτα ή στενά πεζοδρόμια είναι επικίνδυνος και για τους πεζούς και για τα αυτοκίνητα.

Μπροστά δε στην πλατεία μόνιμα παράνομα παρκαρισμένα αυτοκίνητα.

Η κατάσταση με τον χωροφύλακα να σφυρίζει και να δίνει κλήσεις για λίγες ώρες δεν λύνεται.

Πρέπει ο ως άνω δρόμος να μετατραπεί σε ήπιας κυκλοφορίας (όπως από Μπούσμπουλα έως Γκάσιο και από Γκάσιο έως Πρακτορείο) με διαπλάτυνση των πεζοδρομίων και οδόστρωμα το απαραίτητο για την διέλευση αυτοκινήτων.

Να τοποθετηθούν δε μεταλλικά κολωνάκια και στα νέα πεζοδρόμια και στα υπάρχοντα, αλλά και στον πεζόδρομο των καταστημάτων (κάτω δρόμος αγοράς) δίπλα στην «άσπρη» γραμμή.

Η πλατεία δε να επεκταθεί μπροστά με πλακόστρωση και φύτευση, ώστε να μην παρκάρει κανένα αυτοκίνητο.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μπορούν να γίνουν άμεσα (πριν τον Αύγουστο) με μικρό οικονομικό κόστος και ανύπαρκτο πολιτικό.

Υπάρχουν τρεις μεγάλοι χώροι σταθμεύσεως, πίσω από το Δημαρχείο, στο υπόγειο του νέου Εμπορικού Κέντρου (δίπλα στην Λέσχη αξιωματικών) και στον «Λάκκο».

Όσο για τις σπασμένες και θορυβώδεις εξατμίσεις στα μηχανάκια είναι θέμα Αστυνομίας, αφού βέβαια το ζητήσετε και εσείς εγγράφως.

Τα Ζαγοροχώρια λύσανε αυτά τα απλά προβλήματα, εμείς γιατί όχι;

Με τιμή

Γ. Μάρραιν

Πολ. Μηχανικός

Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ 13ο ΕΩΣ 19ο

Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Δ. Υπό την εξουσία ημιανεξάρτητων Αλβανών, 1690-1787

1. Από τα τέλη του 17ου αιώνα, ο καζάς της Κόνιτσας τελούσε υπό την εξουσία ισχυρών Αλβανών μουσουλμάνων, οι οποίοι λέγονταν συνήθως μπέηδες και ενεργούσαν βάσει του τότε οθωμανικού καθεστώτος ως διοικητές του καζά, ως σπαχήδες, ως φοροεισπράκτορες, ως τσιφλικάδες, ως “προστάτες” ραγιάδων, ως προεστοί των μουσουλμάνων της Κόνιτσας και ενίοτε ως δερβεντζήδες, αλλά διέπρατταν συχνά και αυθαιρεσίες, γενικά δε ήσαν ημιανεξάρτητοι, ατίθασοι και τυραννικοί και συνήθως αλληλοϋποστηρίζονταν. Ωστόσο, οι αυθαιρεσίες τους μάλλον δεν προξένησαν στον καζά σημαντική οικονομική ύφεση⁸⁵.

Οι μπέηδες της Κόνιτσας κατάγονταν κατά το πλείστον από την Καραμουρατιά και από την Φράσαρη. Μεταξύ των οικογενειών τους οι ισχυρότερες ήσαν δέκα περίπου, μεταξύ δε των μπέηδων αυτών που γνωρίζομε παλαιότεροι ήσαν: ο Ζεϊνέλ, πατέρας της μάνας του Αλή πασά Χάμκως, η οποία γεννήθηκε το 1728, ο Γιαγιά, συγγενής της συζύγου του Αλή πασά Ζιλχάκως, και ο Ντόσι, που είχε γιο τον Ισλάμ και εγγονούς τους Γιακούπ, Αχμέτ και Ιμπραήμ. Οι μπέηδες της Κόνιτσας απέκτησαν γαίες στην κοιλάδα του Αώου, έκτισαν στην Κόνιτσα μεγάλα σπίτια τους με ψηλούς μανδρότοιχους, συντηρούσαν πολυάριθμο υπηρετικό προσωπικό τους, μιλούσαν αλβανικά και ελληνικά, έστελναν τα παιδιά τους σε ελληνικά σχολεία και εθεωρούντο γενικά ως ιδιότροποι και τυραννικοί⁸⁶. Κατά τα έτη 1721-22 συγκρούσθηκαν μεταξύ τους στην Κόνιτσα, ο καθένας με το ασκέρι του, προς

85. Βλ. Γκούτος, Η επαρχία 22, 41-42, 46 και την εκεί βιβλιογραφία. Για τα χαρακτηριστικά του 18ου αιώνα στην Ήπειρο και στην Αλβανία, βλ. Γκ. Άρς, Η Αλβανία και η Ήπειρος στα τέλη του ΙΗ΄ και στις αρχές του ΙΘ΄ αιώνα, 1994, 76-77, Ν. Βερνίκος/Σ. Δασκαλοπούλου. Στις απαρχές της νεοελληνικής ιδεολογίας, 1999 96, Ψιμούλη, ό.π. 95 επ.

86. Για τα παραπάνω, βλ. Λυμπερόπουλος, Ο Αλή πασάς και οι βαθύτερες καταβολές των πολιτισμικών επιδιώξεών του, 1998 9-13, Ευθυμίου, Σελίδες... 104 επ., Αραβαντινός, Χρονογραφία ..., τ. Α΄ 278, ο ίδιος, Περιγραφή... τ. Β΄ 189, Ανώνυμος, Αθην. εφημ. Ανεξάρτητος, 8.3.1849, Φ. Πέτσας, Ηπ. Χρονικά, τ. 1983 249, Χ. Έξαρχος, Η Φούρκα της

κατάπαυση δε τωνεχθροπραξιών τους ο πασάς των Ιωαννίνων εφυλάκισε τον “προεστώτερό” τους⁸⁷. Λόγω των αυθαιρεσιών των μπέηδων μερικοί ευκατάστατοι χριστιανοί Κονιτσιώτες (Μπέρκος, Χατζηνίκος, Λιάμπης, Σκουμπουρδής κ.ά.) μετοίκησαν στα Γιάννενα ή αλλού κατά τις πρώτες δεκαετίες του 18ου αιώνα.

2. Στα τέλη του 17ου αιώνα, τα χωριά του Δυτικού Ζαγοριού τέθηκαν υπό την “προστασία” μουσουλμάνων της Καραμουρατιάς και της Κόνιτσας, ύστερα δε από λίγα χρόνια έγιναν τσιφλίκια τους και γι’ αυτό εντάχθηκαν στον καζά της Κόνιτσας, αλλά κατά τα έτη 1724-58 πωλήθηκαν από εκείνους στην μονή της Αρτισίστας⁸⁹. Την ίδια εποχή τέθηκαν υπό την “προστασία” ενός τεκέ της Κόνιτσας το χωριό Φετόκος, Κολωνιατών δε ή Καραμουρατών τα χωριά Κεράσοβο (έπειτα έγινε τσιφλίκι τους) και Πληκάτι, ενώ καταστράφηκαν από αυτούς τα χωριά Λιάσκα (πλησίον της Φούρκας), Λούψικο, Σέστουρη και Δοβρά (έπειτα στην Δοβρά κτίσθηκαν τρεις τεκέδες)⁹⁰.

Ηπειρού, 1986 45, Γκούτος, Ηπ. Γράμματα, τχ 13/2008 198, ο ίδιος, Ηπ. Ημερολόγιο, τ. 2006 131, 142, ο ίδιος, Η επαρχία ... 46. Κατά τον Β. Ζώτο Μολοσσό (Ηπ. μελέται, τ. Δ΄, τχ Β΄ 46), οι μπέηδες της Κόνιτσας είναι απόγονοι των Ασλάν, Σουλειμάν και Ισμαήλ που είχαν πρόγονο τον Ισαήμ. Από την Κόνιτσα καταγόταν και ο Ιμπραήμ πασάς του Μπερατιού, ίσως δε και ο Κούρτ πασάς, ενώ ο Ζεϊνέλ καταγόταν από τον Σκενδέρμπεη ή από άλλο επιφανές γένος Αλβανών (βλ. Γκούτος, Ηπ. Ημερολόγιο, τ. 2006 131-3, 126). Οι μπέηδες της Κόνιτσας είχαν ομοιότητες με τους μπέηδες της Θεσπρωτίας, για τους οποίους βλ. Ψιμούλη, ό.π. 95 επ.

87. Ο επίσκοπος Βελλάς Ιωαννίκιος έγραψε σε επιστολές του (Θεολογία, τ. 1926 107, 194): «Εδώ εις Ιωάννινα είνε συγχύσεις (...), επαναστάντων γάρ των άλλων μπέηδων κατά του Ομέρ μπέη και Σπάχου, ζητούσι τα θελήματά τους (...). Εις την επαρχίαν μου τρέχουν κακεί τα αυτά (...). Οι μπέηδες μου οι πολύχρονοι έκαμαν σεφέρια εις Κόνιτζαν. Τώρα είναι εδώ εις μεγάλας κρίσεις εις τον ηγεμόνα. Εβλήθη ο εις ο προεστώτερος εις τον γουλάν. Εις την Κόνιτζαν αράδα είναι ασκέρια. Εγώ τώρα είμαι εις αμχανίαν, επειδή και είναι ο καιρός της συνάξεώς μου (...) να υπάγω; και είνε κίνδυνος αυτής της ζωής».

88. Λυμπερόπουλος, Κόνιτσα, 2004 181, πρβλ. Αραβαντινός, Χρονογραφία ... τ. Β΄ 265-271.

89. Λαμπρίδης, Ηπ. μελετήματα, τχ Θ΄ 40, τχ Ζ΄ 43-44, όπου γράφει και τα εξής: Οι αρπακτήρες υποκατέστησαν τους φυγάδες κατοίκους με κατοίκους γειτονικών χωριών. «Κινδυνεύοντα τα Άνω Σουδενά ν’ απολέσωσι τας ιδιοκτησίας αυτών, επεκαλέσθησαν (1711), αντί ετησίου τιμήματος, την προστασίαν μπέη τινός εκ Κονίτσας. Δυναστεύων δ’ ούτος εν τη πόλει ταύτη και δι’ επιγαμιών μετά των εν Ιωαννίνοις τοποτηρητών συνδεόμενος, κατώρθωσεν ίνα δοικητικώς το χωρίον τούτο υπάγεται εις Κόνιτσαν». Βλ. και Πέτσας, ό.π.

90. Βλ. Γκούτος, Η επαρχία... 26, 40, 47, Λαμπρίδης, ό.π. τχ. Β΄ 8 και τχ Ζ΄ 19, Ν. Τσιγαράς, Αττικόν Ημερολόγιον, τ. 1887 301, Σύμφωνα με επιστολή του 1701, το Μολυβδοσκεπάστο μοναστήρι, «εις βαρύτατον χρέος δια τας ανωμαλίας του καιρού και των πολέμων τας ταραχάς

Γύρω στο 1710, η Καραμουρατιά είχε καταστεί ὀρμητήριο αὐθαιρεσίας” με ἀρχηγό τὸν σκληρό Μπέικο, ὁ ὁποῖος τὸ 1716 ἀνδραγάθησε στὴν πολιορκία τῆς Κέρκυρας, γι’ αὐτὸ βραβεύτηκε⁹¹. Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀλβανούς ληστές ἦσαν πρῶν ἀρματολοί-οδοφύλακες, τὸ 1722 ἡ φύλαξη τῶν δερβενιῶν τῆς περιοχῆς τῆς Κόνιτσας (ὅπως καὶ τῆς Πρεμετῆς καὶ τῆς Καστοριάς) ἀνατέθηκε στους κατοίκους τῆς, μέχρι τὸ 1743 περίπου, ὅποτε ἀνατέθηκε πάλι σε Ἀλβανούς, με συνέπεια νὰ ἀυξηθοῦν πάλι οἱ ληστρικές ἐπιδρομές Ἀλβανῶν. Τὸ 1743 ὁ Βελή μπέης, πατέρας τοῦ Ἀλή πασά, ἀποκρούσθηκε στὴν Μόλιστα, κατέστρεψε τὴν μονὴ Κλαδόρμης (πλησίον τῆς Φούρκας) καὶ τελικὰ καταδιώχθηκε ἀπὸ τὴν Σαμαρίνα καὶ τὸ Κεράσοβο μέχρι τὸ Τεπελένι⁹².

Ἄλλες γνωστὲς περιπτώσεις αὐθαιρεσιῶν τῶν Ἀλβανῶν εἶναι οἱ ἀκόλουθες: Τὸ 1735 ἐγίναν τσιφλίκια Καραμουρατῶν ἡ Διπαλίτσα, τὸ Λαχανόκαστρο καὶ τὰ γειτονικά τους χωριά. Τὸ 1756, ὅποτε κατασκευαζόταν τὸ ἀρχονταρῖκι τῆς μονῆς Στομίου, ὁ Μουσταφά πασάς ἀρπάξε τις σχετικὲς χρηματικὲς εἰσφορὲς τῶν χριστιανῶν⁹³. Κατὰ τὰ ἔτη 1779 καὶ 1784, Κολωνιάτες μπένδες κατέλαβαν ἀφ’ ἐνός τὸ Λούψικο καὶ τὰ γειτονικά του χωριά, ἀφ’ ἐτέρου δὲ βοσκότοπο τοῦ Ἀσημοχωρίου, ἀντιστοίχως⁹⁴. Ὁ Ἀλῆς Τεπελενλής, πρὶν νὰ γίνῃ πασάς, τὸ 1780 περίπου, ὅποτε ἔκαμε ληστρικές ἐπιδρομές στο Πωγῶνι καὶ ἀλλοῦ μαζί με ἐνοπλοὺς ὀπαδοὺς του, συγκρούσθηκε με τμήμα στρατοῦ τοῦ Κούρτι πασά στὴν Κόνιτσα, κατὰ δὲ τις μάχες που ἐγίναν μέσα στὸν οικισμό τῆς καὶ στὴν τοποθεσία Παναγία σκοτώθηκαν πολλοί, προκλήθηκαν ζημιές καὶ οἱ κάτοικοι ἐφυγαν πρόσκαιρα ἀπὸ τὰ σπίτια τους⁹⁵.

ἐμπεσόν καὶ αὐτῶν τῶν ἱερῶν στερηθέν παρά τῶν ἀλλοφύλων, ἐν ἐσχάτῃ, ταλαιπωρία διάκειται καὶ κινδυνεύει τοῦ ἀπολέσθαι» (Σ. Στούπης, Πωγωνησιακά καὶ Βησσανιώτικα, Α΄ 1962 75).

91. Λαμπρίδης, Ηπ. μελετήματα, τχ Ζ΄ 32, ὁ ἴδιος, Ἀπικόν Ημερολόγιον, τ. 1888 129.

92. Βλ. Γκούτος, Η ἐπαρχία.... 50-51, 107-8 καὶ τὴν ἐκεῖ βιβλιογραφία.

93. Βλ. Λαμπρίδης, Ηπ. μελετήματα, τχ 68, Εὐθυμίου, Ηπειρ. Εστία, τ. 1970 27, ὅπου καὶ ἄλλη ἐνθύμηση, τοῦ 1741, που λέει ὅτι σκότωσαν τὸν Γιάννη Δημητρίου. Ὁ Μουσταφά πασάς ἦταν τοπάρχης τῆς Πρεμετῆς καὶ ἔπειτα ἐπόπτης τῶν δερβενιῶν τῆς Ηπείρου (Αραβαντινός, Περιγραφή ... τ. Β΄ 177, 175).

94. Βλ. Σδούκος, Λυκόρραχη, 1988 18-21, Τ. Χρήστου, Ἀσημοχώρι Κόνιτσας, 2001 80.

95. Βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιον, τ. 2006 141.

3. Το 1718 περίπου οι χριστιανοί κάτοικοι της Κάτω Κόνιτσας εξισλαμίσθηκαν ομαδικά, για να μην τιμωρηθούν επειδή είχαν εξοντώσει ομάδα Λεσκοβικινών μουσουλμάνων που είχε επιχειρήσει ληστείες εκεί. Κατά μια αμφισβητούμενη πληροφορία, το Πάσχα του 1760 οι χριστιανοί των 36 χωριών της Καραμουρατιάς αλλαξοπίστηκαν και έδιωξαν τους ιερείς τους επειδή ο θεός τους, παρά τις σχετικές προσευχές τους καθ' όλη την σαρακοστή, δεν τους γλύτωσε από τις καταπιέσεις των μουσουλμάνων σε βάρος τους, έκτοτε δε συμπεριφέρονταν στους μουσουλμάνους της Πρεμετής, του Λεσκοβικιού και της Κολώνιας όπως τους μεταχειρίζονταν εκείνοι προηγουμένως. Πάντως, την εποχή εκείνη η Καραμουρατιά είχε καταστεί καταφύγιο ληστών και τυχοδιωκτών, οι δε κάτοικοί της φιλονικούσαν μεταξύ τους⁹⁶.

Η παρουσία του Κοσμά Αιτωλού στην Ήπειρο και στην Νότια Αλβανία κατά τα έτη 1775-79 θεωρείται ότι συνετέλεσε στην ανάσχεση των ομαδικών εξισλαμισμών, καθώς και στην ίδρυση ελληνικών σχολείων εκεί. Σύμφωνα με λίγες μαρτυρίες και με περισσότερες προφορικές παραδόσεις, ο Πατροκοσμάς επισκέφθηκε και την Κόνιτσα, καθώς και πολλά από τα χωριά της, και υπό την επίδρασή του ιδρύθηκαν σχολεία στην Καστάνιανη, στην Βούρμπιανη και στην Κάτω Κόνιτσα. Υποθέτω ότι ε γνώρισε και επηρέασε στην Κόνιτσα: τον τότε επίσκοπο Βελλάς Παΐσιο τον μικρό, ο οποίος υπήρξε και δάσκαλος, συγγραφέας και αγιορείτης, τον όσιο Μαρούδη της μονής Στομίου και τον άγιο Ιωάννη τον εκ Κονίτσης που ήταν τότε μουσουλμάνος⁹⁷.

Η μονή Στομίου μεταφέρθηκε από την τοποθεσία Παλιομονάστηρο στην σημερινή θέση της το 1774 για άγνωστους λόγους. Το 1747 κτίσθηκε (μάλλον ανακαινίσθηκε) η μονή Κλαδόρμης. Τον 18ο αιώνα κτίσθηκαν εκκλησίες στα εξής τουλάχιστον χωριά: στην Σταρίτσανη τρεις (1734, 1784, 1798), στο Μποτσιφάρι

96. Τα εν λόγω 36 χωριά μάλλον πρέπει να βρίσκονταν όχι στην Καραμουρατιά αλλά στην Σκερία, στο Δαγκλί και δυτικότερα, διότι κατά την ως άνω πληροφορία ο επίσκοπός τους, που συμβούλευε να έχουν υπομονή, υπαγόταν στο Μπεράτι, ενώ η Καραμουρατιά υπαγόταν στον αρχιεπίσκοπο Πωγωνιανής, ο οποίος υπαγόταν στο Μπεράτι, διέμενε δε τότε στο Βουκουρέστι. Στην περίοδο 1750-60, εξισλαμίσθηκαν και 3 χωριά της Κολώνιας από τον προαναφερθέντα Μουσταφά. Επίσης εξισλαμίσθηκαν στις αρχές μεν του 18ου αιώνα το Κουρβελέσι Δελβίνου επειδή ο επίσκοπος δεν επέτρεψε την κατάλυση της νηστείας, περίπου δε το 1716 το Μαλεσίφι, η Ροδάνη και ίσως το γειτονικό Λεσκοβίκι, στο οποίο το 1796 κτίσθηκε και τεκές χαλβετήδων. Για τα παραπάνω, βλ. Γκούτος, Κόνιτσα, τχ 138/2008 15-17, ο ίδιος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2008.

97. Βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιον, τ. 2004 255 επ.

Μόλιστας (1759), στην Πυρσόγιαννη (1772) και στο Πληκάτι (1775). Άλλα κτίσματα που γνωρίζουμε ότι κατασκευάστηκαν τον 18ο αιώνα είναι τα ακόλουθα: βρύση στο τζαμί της Κάτω Κόνιτσας (1723), μεγάλο τριώροφο οίκημα στο Γανναδιό (1740), το γεφύρι της Ζέρμας (1745), βρύση στην Ζέρμα (1750), καθώς και οι ταμπακόμυλοι που λειτούργησαν τότε στην Μόλιστα, στην Διπαλίτσα και στο Ασημοχώρι⁹⁸.

Ε. Κατά την ηγεμονία του Αλή πασά, 1788-1822

1. Ο Αλής Τεπελενλής, λίγο μετά τον διορισμό του ως πασά του σαντζακιού των Ιωαννίνων, διατάχθηκε από το Διβάνι να επαναφέρει στην τάξη “τας ανυποτάκτους και αναρχικής περιοχάς και κοινότητας της Ηπείρου”. Κατόπιν τούτου, το 1789 υπέταξε τους μπέηδες της Καραμουρατιάς και της Κόνιτσας, “άνευ πολλών αγώνων και θυσιών” του, δια της υποκίνησής τους σε αλληλομαχίες, αντικατέστησε δε τους εκεί τοπάρχες με εμπίστους του και μετέτρεψε τον ναχιγέ της Καραμουρατιάς σε ιδιαίτερο βιλαέτι, υπαγόμενο στο σαντζάκι των Ιωαννίνων (στο οποίο μετέφερε ουσιαστικά και τον ναχιγέ του Νοτίου Πωγωνιού)⁹⁹.

Μερικοί μπέηδες της Καραμουρατιάς, της Κολώνιας και της Κόνιτσας εξακολούθησαν να διαπράττουν αυθαιρεσίες, αλλά πλέον τα δικαστήρια ήσαν συνήθως άτεγκτα, έστω και αν αυτοί ήσαν συγγενείς ή φίλοι του Αλή, όπως συνέβη στις περιπτώσεις κατάληψης βοσκοτόπων στα χωριά Ασημοχώρι (από φίλο του Αλή), Ίσβορος (1795, ο Αλής διέταξε να γίνει αυτοψία) και Βρυσσοχώρι (1811, από τον δεύτερο εξάδελφο του Αλή). Το 1801 οι κάτοικοι της Πλάβαλης την εγκατέλειψαν για λίγους μήνες επειδή λεηλατήθηκε από Καραμουράτες¹⁰⁰. Πριν από το 1811 οι μπέηδες της Κόνιτσας είχαν εμπλακεί σε πολύχρονες αιματηρές έριδες με τον Ιμπραήμ πασά του Μπερατιού¹⁰¹. Σχετική με τους μπέηδες είναι ίσως και η πληροφορία ότι ο επίσκοπος Βελλάς των ετών 1794-1804 «υπεβλήθη εις

98. Για τις ως άνω κατασκευές, βλ. Γκούτος, Η επαρχία ... 56-57, 25, 109-112.

99. Βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2006 142, Κοκολάκης, ό.π. 192, 195. Το Νότιο (ή Παλιό) Πωγώνι ήταν ναχιγές και όχι καζάς πριν και μετά την εποχή του Αλή, όπως προκύπτει και εκ του ότι ο Κούρτ πασάς έγραψε το 1787 σε επιστολή του ότι ο Αλής “αφάνισε τον ραγιάν και όλον τον ναχιγέ της παλιοπωγωνιανής”, σε επιστολή δε του Κιουταχή το 1828 γίνεται λόγος για «το ναχιγέ παλιοπωγώνης» (βλ. Πατσέλης, ό.π. 147, 165).

100. Για τα παραπάνω, βλ. Γκούτος, Η επαρχία ... 47, 39.

101. Σπ. Αραβαντινός, Ιστορία Αλή πασά του Τεπελενλή, 1895 197.

βασάνους αναριθμήτους, υπομείνας γενναίως»¹⁰².

2. Ο Αλή πασάς είχε δεσμούς συγγένειας ή φιλίας ή έχθρας με τα εξής τουλάχιστον πρόσωπα που κατάγονταν από τον καζά της Κόνιτσας: Η μάνα του Χάμκω και η Ζιλχάκω, μία από τις συζύγους του, ήσαν Κονιτσιώτισσες. Ο Ισμαήλ μπέης, ο οποίος, “εξ οικογενείας αρχαίας ορμώμενος, υπήρξεν ευνοϊκός και πιστός προς τον Αλήν πασάν και, εν τη ακμή αυτού, ισχύων κατά την χώραν της Κονίτσης, υπηρέτησε τον τύραννον εκείνον εις πολλές περιστάσεις”, ήταν δεύτερος εξάδελφός του. Ο Γιακούπ μπέης, διοικητής του καζά, ήταν ίσως συγγενής της Ζιλχάκως. Ο Χουσεΐν μπέης Κονίτσας διετέλεσε εκπρόσωπος του Αλή στο Διβάνι επί πολλά έτη. Ο Κώστας Βουρμπιανίτης και ο Νικόλας από την Καστάνιανη ήσαν γραμματικοί του Αλή. Ο Νικ. Φουρκιώτης ήταν τζοχαντάρης του Αλή, δηλαδή επίλεκτος στρατιωτικός, αρμόδιος να εποπτεύει την κατασκευή τεχνικών έργων ή την φύλαξη κτηρίων, ποιμνίων κλπ. Ο Νότης Σκουμπουρδής ήταν προεστός των χριστιανών της Άνω Κόνιτσας και φυλακίσθηκε από τον Αλή. Ο Ιωάννης Δούκα Μήνου ή Νταής, Κονιτσιώτης έμπορος στην Πόλη, δολοφονήθηκε στην Κόνιτσα από ανθρώπους του Αλή επειδή είχε καταγγείλει αυθαιρεσίες του στον σουλτάνο. Ο Μολιστινός Γ. Βέργος ήταν επιστάτης στο κάστρο των Ιωαννίνων. Στον Κονιτσιώτη δάσκαλο και γραμματικό Αν. Γκίνο ή Σύψα, ο Αλής έδωσε ως μνηστή μια κοπέλλα του χαρεμιού του. Στον Κονιτσιώτη Ι. Ντίνα, ο Αλής εκμίσθωσε το μονοπώλιο του ταμπάκου στον καζά.

Το 1789 ο Αλής έκτισε στην Κόνιτσα μεγάλο οίκημά του (σεράϊ), το οποίο σήμερα θεωρείται εσφαλμένα ως σπίτι της Χάμκως. Αργότερα διέμενε σε αυτό η ανεψιά του Χασιμιέ, κόρη της αδελφής του Χαϊνίτσας, στην οποία ο Αλής έστειλε κάποιες από τις πρώην παλλακίδες του ως υπηρέτριές της. Στο οίκημα υπήρχαν μαξιλάρια γεμάτα με μαλλιά των γυναικών του Γαρδικιού, οι οποίες σφάχθηκαν κατά διαταγή του Αλή επειδή οι Γαρδικιώτες είχαν προσβάλει την μάνα του και την αδελφή του. Άλλα ακίνητα που γνωρίζομε ότι ο Αλής είχε στον καζά είναι αφ’ ενός το διώροφο οίκημά του που έκτισε στην Φούρκα το 1806 και που έπειτα έδωσε στον Φουρκιώτη φίλο του Μπουσδογάνη και αφ’ ετέρου τα τσιφλίκια του στα εξής χωριά: Λιτονιάβιστα, Γορίτσα, Τσιφλικόπουλο, Μάζιο, Δερβένι, Κορτίνιστα, Στράτσιανη,

102. Ν. Μυστακίδης, εφημ. Κόνιτσα, φ. της 22.3.1915.

Ασημοχώρι, Χιονιάδες και Φούρκα¹⁰³. Όμως, παρά τις ως άνω σχέσεις του με πρόσωπα και με ακίνητα του καζά της Κόνιτσας, δεν φαίνεται να είχε κάποιο έντονο ή ιδιαίτερο ενδιαφέρον γι' αυτόν.

3. Σχετικά με την οικονομική ζωή στον καζά, ο Πουκεβίλ παρατήρησε τα ακόλουθα το 1810 περίπου: Οι κάτοικοι του καζά δεν είναι φιλόπονοι, αφήνουν ακαλλιέργητα πολλά χωράφια λόγω ελλείψεως εργατικών χεριών, παράγουν σιτάρι, καλαμπόκι, λινάρι, κρασί, καθώς και μεγάλες ποσότητες καρυδιών και βελανιδιών (από αυτά βγάζουν λάδι για την εκκλησία), έχουν ως πρόσθετη οικονομική πηγή το κυνήγι και εξάγουν από την Αυλώνα δέματα δερμάτων λαγών, ασβών και αρκούδων. Την ίδια εποχή ο Ψαλίδας δίδασκε τα εξής: «Οι κάτοικοι των χωρίων είναι τέκτονες καλοί, κατά πράξιν, χωρίς μάθησιν. Εδώ εβγαίνουν και αι καλές ούρδες»¹⁰⁴. Μερικοί κάτοικοι του καζά είχαν εισόδημα που υπερκάλυπτε τις βασικές οικονομικές ανάγκες τους, όπως προκύπτει και από το γεγονός ότι 4 Μολιστινοί ταξίδευσαν στους Αγίους Τόπους ως προσκυνητές (χατζήδες) το 1813¹⁰⁵, γεγονός το οποίο πιθανότατα πραγματοποίησαν και άλλοι κάτοικοι του καζά κατά την αληπασαδική περίοδο τουλάχιστον.

103. Για τα παραπάνω πρόσωπα και ακίνητα, βλ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2006 126 επ. Ο Αλής, με επιστολή του προς κάτοικο της Σταρίτσανης, το 1817, τον διέταξε να μοιράσει μαζί με τα ανήψια του τα χωράφια και τον κήπο που κατείχε (Γ. Παπαβασιλειάδης, Κόνιτσα, τχ 48/1966 10).

104. Βλ. αντιστοίχως F. Rouqueville, Ταξίδι στην Ελλάδα. Τα Ηπειρωτικά, 1994 170, Α. Παπαχαρίσης, Κοσμά Θεσπρωτού και Α. Ψαλίδα Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου, 1984 63.

105. Βλ. Γκούτος, Η επαρχία... 91-92, όπου αναφέρεται και ότι κατά τα έτη 1912-22 στον καζά ενέσκηψε επιδημία πανώλης, για την οποία βλ. και Γ. Παϊσιος, Κόνιτσα τχ 81/1969.

ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΡΟ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

α) Στις 16-3-2009 άρχισε στην Κωνσταντινούπολη, υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε, το 5ο Παγκόσμιο Φόρουμ για το Νερό, που γίνεται με την συμμετοχή αξιωματούχων από 180 χώρες, χιλιάδων επιχειρηματιών και εκπροσώπων οργανώσεων. Στην εισηγητική έκθεση των αρμοδίων γίνεται αναφορά για παγκόσμια «υδάτινη πώχευση» λόγω και των κλιματικών αλλαγών και της υπερθέρμανσης του πλανήτη, για αναγκαιότητα ανάληψης άμεσης δράσης για να προλάβουμε μια παγκόσμια κρίση, για διάχυση του προβλήματος σε διάφορους τομείς του οικονομικού συστήματος, για μείζον γεωπολιτικό θέμα, για την έλλειψη νερού ως αιτία των μελλοντικών πολέμων και συγκρούσεων και για το γεγονός ότι το έτος 2030 ο μισός πληθυσμός του πλανήτη μας θα υποφέρει από σοβαρή έλλειψη νερού και ένα δισεκατομμύριο κάτοικοι στην γη σήμερα δεν έχει πρόσβαση σε πόσιμο νερό.

Η Κωνσταντινούπολη των πολλών εκατομμυρίων κατοίκων αντιμετωπίζει σοβαρότατο πρόβλημα λειψυδρίας και έξω από το κτήριο του συνεδρίου πολλοί Τούρκοι διαδήλωναν την αντίθεσή τους στην εμπορευματοποίηση του νερού και στην ανάθεση της διαχείρισής του σε ιδιωτικές εταιρείες φωνάζοντας «το νερό είναι ο λαός, είναι η ζωή».

β) Η Ελλάδα έρχεται δεύτερη, μετά τις ΗΠΑ, στην σπατάλη του νερού, ιδίως του αρδεύσιμου. Από το νερό που χρησιμοποιείται, καταναλώνεται στην άρδευση 86%, στην ύδρευση 11% και στην βιομηχανία 3%. Η αρμοδιότητα για την διαχείριση του νερού στην χώρα μας, και κατά την (κρατική) συνήθειά μας, είναι διάσπαρτη σε πολλές υπηρεσίες και φορείς. Τρομερά τα προβλήματα της έλλειψης νερού στον τόπο μας, ενδεικτικά: της έλλειψης κατάλληλου πόσιμου νερού για μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού πόλεων και χωριών, της έλλειψης αρδεύσιμου νερού που αντιμετωπίζει ο θεσσαλικός κάμπος και πολλοί άλλοι κάμποι λόγω της σπατάλης του σε υδροβόρες καλλιέργειες, της καταστροφής των υπόγειων υδάτων λόγω της υπεράντλησής των και της αλμύρωσής των από το θαλασσινό νερό, της μόλυνσης των επιφανειακών και υπόγειων νερών από βιομηχανικά και οικιακά λύματα ένεκα της ανυπαρξίας αποχευτικών δικτύων με βιολογικό καθαρισμό κλπ.

γ) Η Ηπειρος είναι η περιφέρεια στην Ελλάδα με την μεγαλύτερη βροχόπτωση και λόγω της μορφολογίας της έχει τα μεγαλύτερα αποθέματα νερού. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει ανέλεγκτα να στηθούν φράγματα, για παραγωγή

ηλεκτρικού ρεύματος, στα ποτάμια της περιοχής, αφού αυτά (τα φράγματα) κατά πολλούς και ειδικούς δεν θεωρούνται ανανεώσιμη πηγή ενέργειας και έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον.

δ) Στην Κόνιτσα το πρόβλημα, τωρινό και μελλοντικό, του πόσιμου νερού αναδεικνύεται από τις ενέργειες και τον σχεδιασμό επί του θέματος της παρούσας δημοτικής αρχής.

1. Πέρυσι το καλοκαίρι εμφανίσθηκε, ευτυχώς για μικρό χρονικό διάστημα, έλλειψη νερού, οφειλόμενη στο σαθρό υδρευτικό δίκτυο, στην μεγαλύτερη κατανάλωση λόγω της αύξησης του πληθυσμού την συγκεκριμένη περίοδο και στην σπατάλη του πόσιμου νερού για πότισμα κήπων, που την καθιστά επιτρεπτή (την σπατάλη), εν πολλοίς, η χαμηλή (δημοτική) τιμή του.

Το πρόβλημα της περυσινής καλοκαιρινής λειψυδρίας αντιμετωπίσθηκε γρήγορα, ορθά και με μικρή δαπάνη με την προγραμματισθείσα από την αρχή της δημοτικής θητείας μεταφορά του νερού, που ερχόταν από το «Στόμιο» και χυνόταν στην «Γκούβα» στον ποταμό Αώο, με σύγχρονο αγωγό από την «Γκούβα» στην δεξαμενή «Κατσίμπαρη». Ολόκληρη η ποσότητα νερού που πηγάζει στις θέσεις «Δέση» και «Γράβος» κοντά στην Ιερά Μονή Στομίου μεταφέρεται με την βοήθεια «κυκλοφορητή», χαμηλής λειτουργικής δαπάνης, που τοποθετήθηκε επάνω από τον Ιερό Ναό Κωνσταντίνου και Ελένης, στην δεξαμενή και έτσι αποφεύγεται η λειτουργία, τουλάχιστον

τους χειμωνιάτικους μήνες, του δαπανηρότατου αντλιοστασίου που παλιά εγκαταστάθηκε κοντά στην πέτρινη γέφυρα. Το νερό που έρχεται από το «Στόμιο» είναι σχεδόν της ίδιας ποσότητας που αντλούσε το παραπάνω αντλιοστάσιο, ασύγκριτης όμως ποιότητας.

2. Προ μηνός περίπου δημοπρατήθηκε το έργο του εξωτερικού σύγχρονου αγωγού που θα οδηγήσει το νερό από το «Στόμιο» στην Κόνιτσα, σε αντικατάσταση του υπάρχοντος (και παλαιωθέντος) χαλύβδινου αγωγού στο μονοπάτι της χαράδρας του Αώου. Η περάτωση αυτού του έργου (της εγκατάστασης νέου αγωγού) είναι προϋπόθεση για να αρχίσει το μεγάλο, σε σημασία περιβαλλοντική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική, έργο της αξιοποίησης και ανάδειξης της χαράδρας του Αώου, που η μελέτη του έχει τελειώσει και εγκριθεί από την Περιφέρεια Ηπείρου.

3. Τελειώνει η μελέτη του (νέου) δικτύου ύδρευσης για όλη την Κόνιτσα που θα αντικαταστήσει το σημερινό επικίνδυνο δίκτυο- «καλάθι», που δεν οδηγεί στις βρύσες μας ούτε το 1/2 του νερού των δεξαμενών, το άλλο χάνεται «καθοδόν», και του οποίου επί πολλά χρόνια δυστυχώς δεν αντικαταστάθηκε ούτε ένα μέτρο. Για την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών απαιτούνται, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, 100 λίτρα κατά άτομο καθημερινά.

4. Σύντομα θα αρχίσει η εγκατάσταση σύγχρονου κεντρικού αγωγού που θα συνδέει τις δεξαμενές της Πάνω Κόνιτσας

μεταξύ τους.

5. Προχωράει ολοταχώς η μελέτη μεταφοράς του άφθονου νερού από τον λάκκο του Αμαράντου προς την Κόνιτσα για την ύδρευσή της και για την ύδρευση των χωριών της περιοχής και όπου αλλού παρίσταται ή θα παραστεί στο μέλλον ανάγκη. Το έργο αυτό, υλοποιούμενο, θα εξασφαλίσει τις αναγκαίες ποσότητες νερού και σε συνδυασμό με νέα υδρευτικά δίκτυα θα λύσει αμετάκλητα το πρόβλημα της ύδρευσης, με νερό ποιότητας, της ευρύτετης περιοχής μας.

Η διαχείριση του πόσιμου νερού και γενικά του νερού είναι υπόθεση και του καθενός μας και εξαρτάται από την «κατά κεφαλή καλλιέργειά μας» και η σπατάλη του είναι έγκλημα κατά της κοινωνίας και διαρκές. Ελπίζουμε σύντομα να είναι όρος για έκδοση της οποιασδήποτε οικοδομικής άδειας η πρόβλεψη κατασκευής υδατοδεξαμενής για την συγκέντρωση των βρόχινων νερών της στέγης κλπ.

ε) Από τα πρώτα έργα που θα ενταχθούν στο αγροτικό πρόγραμμα «Αλέξανδρος Μπαλνταζής» θα είναι, σύμφωνα με μελέτη, που εκπόνησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, η εγκατάσταση στον κάμπο Κόνιτσας νέου αρδευτικού συστήματος, του γνωστού «σταγόνα-σταγόνα» προς αποφυγή της σημερινής σπατάλης των νερών του Αώου, που τους καλοκαιρινούς μήνες παρουσιάζει, μετά το «φράγμα» οικτρή εικόνα μικρού χειμάρρου που τα νερά του δεν φθάνουν ούτε στην Καλλιθέα.

Η σημερινή σπατάλη άρδευση του κάμπου Κόνιτσας είναι έγκλημα οικολογικό και συντρέχει και επιβαρυντική περίπτωση διότι διαπράττεται από πολλούς αυτουργούς και από τους αδιαφορούντες υπόλοιπους ως «ηθικούς αυτουργούς», και τελικά από όλους μας, και δεν αίρεται το άδικο της «αυτοκτονικής» πράξης μας επειδή γίνεται η σπατάλη χάριν των «λαϊκών αναγκών». Έγκλημα είναι ακόμη η μόλυνση του ποταμού από οικιακά λύματα παραποτάμιων χωριών. Έγκλημα επίσης είναι η εναπόθεση από χρόνια των σκουπιδιών στην παραποτάμια περιοχή και διαρκές και σε βαθμό κακουργήματος η κατά το παρελθόν δήθεν τυχαία ανάφλεξή τους με συνέπεια την έκλυση τοξικών και καρκινογόνων αερίων στην ατμόσφαιρα και ευτυχώς η παρούσα δημοτική αρχή, με την ανάληψη των καθηκόντων της, το πρώτο έργο που έκανε ήταν η ταφή τους, έργο που επαναλαμβάνει σε τακτικά χρονικά διαστήματα.

Ελπίζουμε να μας δοθεί ο χρόνος, ως δημοτική αρχή, να ασχοληθούμε στο μέλλον με την προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των νερών και της περιοχής του Αώου, αλλά και των άλλων ποταμών του δήμου μας, του Σαραντάπορου και του Βοϊδομάτη. Σίγουρα είναι μεγάλη προίκα, που γεννά μεγάλη ευθύνη για όλους μας, να διασχίζουν, να αρδεύουν, να ζωοποιούν ένα δήμο τρία ποτάμια και δεν γνωρίζω εάν άλλος ελλαδικός δήμος έχει αυτό το προνόμιο.

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο Επίλογος

Πριν από 50 χρόνια, στην εποχή της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών, σε ένα μάθημα (μάλλον Συγκριτική Γεωργία) ακούσαμε από τον καθηγητή μας και τα εξής:

Όταν σε έναν τόπο εξελίσσεται ένας Πολιτισμός, κατά τη διάρκεια της πορείας του, αφαιρεί από το περιβάλλον τόσα πολλά, ώστε μετά την πάροδο μιας χρονικής περιόδου, μικρής ή μεγάλης, ανάλογα με την έντασή του, εξαντλούνται οι φυσικοί πόροι, στους οποίους στηρίχθηκε η ανάπτυξή του και αρχίζει να φθίνει.

Για παράδειγμα αναφέρονταν ο αρχαίος κινεζικός πολιτισμός, ο αιγυπτιακός, ο ασσυριακός, ο ελληνικός κλπ.

Οι σημερινοί πολιτισμοί ή μάλλον ο ένας πολιτισμός μας, ο παγκόσμιος που έχουμε σήμερα, δεν αποτελεί εξαίρεση. Άρχισε ουσιαστικά κατά την Αναγέννηση στην Ευρώπη τον 16^ο αιώνα και εξαπλώνεται σήμερα στα περισσότερα μέρη της γης. Επί 400 χρόνια αφαιρεί από το περιβάλλον, ιδίως τα τελευταία 100 χρόνια, τεράστιες ποσότητες πρώτων υλών και λοιπών φυσικών πόρων, τόσες ώστε πολλές από αυτές δεν εξαντλούνται απλά, αλλά εκλύουν επιβλαβή κατάλοιπα, όπως δηλητηριώδη αέρια, θερμότητα κλπ. που επιτείνουν την κατάσταση.

Η τεράστια αύξηση του ανθρώπινου πληθυσμού είναι ακόμη ένα μεγάλο πρόβλημα. Η εξάπλωση των πόλεων, η

οικοπεδοποίηση μεγάλων εκτάσεων και η ασφαλτόστρωση, αφαιρούν από την επιφάνεια της γης γόνιμες εκτάσεις πράσινου και καλλιεργειών. Παράλληλα οι τεράστιες ποσότητες πόσιμου νερού που καταναλώνονται, θα δημιουργήσουν στο άμεσο μέλλον τρομερές ελλείψεις, που θα αποτελέσουν αιτίες πολέμων.

Η ανθρωπότητα άργησε να καταλάβει ότι οι τεχνολογίες και τα μοντέλα διαβίωσης και ανάπτυξης που εφαρμόζονται οδηγούν σε μεγάλα αδιέξοδα. Δεν αντιλαμβάνεται ότι οι επιπτώσεις άρχισαν να είναι άμεσες και ότι αλλάζει ταχύτατα ο ρυθμός του κόσμου.

Η οικονομική ανάπτυξη προχωρεί ακάθεκτη, αδιάφορη για τις καταστροφές που προκαλεί στο περιβάλλον. Οι πολιτικές ηγεσίες δεν έχουν αντιληφθεί την κλονιζόμενη ισορροπία της φύσης, της ίδιας της ζωής. Ζούμε όλοι με τα δεδομένα του παρελθόντος και στοχεύουμε πάντα σε μια συνεχή οικονομική μεγέθυνση. Ποιότητα ζωής θεωρούμε περισσότερη τεχνολογία για οικονομική ανάπτυξη, πλατύτερους δρόμους για περισσότερα αυτοκίνητα, μεγαλύτερα αεροδρόμια για ταχύτερα αεροπλάνα, πολλά χημικά λιπάσματα, εντομοκτόνα και φυτοφάρμακα για μονοκαλλιέργειες.

Η πολιτική της οικονομικής μεγέθυνσης οδηγεί ταχύτατα στην αναπτυξιακή

ψύκωση που επέφερε ήδη ανυπολόγιστη καταστροφή στο παγκόσμιο οικοσύστημα, εξάντληση φυσικών πόρων και γενική υποβάθμιση της ποιότητας ζωής.

Ο πλανήτης γη γέμισε με απόβλητα, ρύπους, σκουπίδια, πλαστικά, καυσαέρια.

Ορισμένα καλλιεργούμενα εδάφη στην Ολλανδία, αλλά και αλλού, κατέστησαν τελείως άγονα, έχουν γίνει σαν στάχτη από τα πολλά λιπάσματα (μέχρι 500 κιλά στο στρέμμα) και για να συνεχίσουν να παράγουν θέλουν ακόμη περισσότερα λιπάσματα.

Ξεχνούμε ωστόσο εμείς οι «αναπτυγμένοι» ότι στον λεγόμενο Τρίτο Κόσμο η ανάπτυξη δεν έφτασε ποτέ, οι ασθένειες θερίζουν τους πληθυσμούς και ότι σήμερα είναι σε εξέλιξη 30 πολεμικές συρράξεις. Σε παγκόσμια κλίμακα η πρώτη αιτία θανάτου είναι η πείνα.

Η Νίκη Γουλανδρή έγραφε πριν 15 χρόνια, το 1992, τα εξής:

«Η ανεξέλεγκτη και χωρίς ορθολογικό σχεδιασμό εφαρμογή τεχνολογιών οδήγησε στην υποβάθμιση και κατάρρευση του περιβάλλοντος. Υπολογίζεται ότι πριν την εμφάνιση του ανθρώπου ο ρυθμός εξαφάνισης των ειδών (ζωικών και φυτικών) ήταν ένα κάθε χρόνο. Σήμερα υπολογίζεται ότι τέσσερα είδη την ώρα εξαφανίζονται και ένα εκατομμύριο θα έχει εξαφανιστεί μέχρι το έτος 2015. Με το σημερινό ρυθμό 1/4 των υπάρχοντων φυτών θα έχουν εκλείψει στα επόμενα χρόνια. Ο πλανήτης έχει ήδη χάσει πάνω από 6 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα

δασών σε έκταση μεγαλύτερη από την Ευρώπη».

Και συνεχίζει η κ. Γουλανδρή:

«Η λεγόμενη ανάπτυξη εξελίχθηκε σε μια σειρά εχθροπραξιών προς το φυσικό περιβάλλον. Ας αναλογιστούμε την εφιαλτική εικόνα ορισμένων βιομηχανικών περιοχών της Ευρώπης, τα κεντροευρωπαϊκά δάση, τη Μεσόγειο με τους 70 ποταμούς που τη ρυπαίνουν, την τρύπα του όζοντος, την αύξηση της θερμοκρασίας της γης».

Και καταλήγει η κ. Γουλανδρή:

«Τι αξία μπορεί να έχει το υψηλό βιοτικό επίπεδο των 8 ή 10 χιλιάδων δολαρίων κατά κεφαλή ενός Αμερικανού στο Λος Άντζελες ή Ευρωπαίου στο Μιλάνο, όταν ζει σε συνθήκες νοσηρότητας (καρκίνος, καρδιακές παθήσεις, άγχος, ψυχική απομόνωση κλπ.) συγκρινόμενη με τη ζωή ενός ορεσείβιου που ζει φυσιολογική ζωή, χωρίς ρύπανση και μόλυνση του οργανισμού του, έστω με οριακό επίπεδο διαβίωσης».

Η άποψη μας ότι ζούμε σε μια περίοδο εξελισσόμενης μεγάλης οικολογικής καταστροφής στηρίζεται και στα παρακάτω δεδομένα:

Η φύση ή μάλλον η γη στα διάφορα στάδια εξέλιξής της αντιμετώπισε τις πέντε γνωστές μεγάλες οικολογικές καταστροφές με τελευταία εκείνη που συνέβη, όπως συνέχεια αναφέρουμε, πριν από 65 εκατομμύρια χρόνια και οφείλονταν σε εξωγενή παράγοντα (πτώση μετεωρίτη). Οι προηγούμενες τέσσερις, ή όσες έγιναν, δεν γνω-

ρίζουμε ούτε πώς έγιναν, ούτε πότε έγιναν, οπωσδήποτε όμως προκλήθηκαν από συσσώρευση τεράστιων ποσοτήτων ενέργειας κάθε φορά, που εκτονώνονταν με καταστροφές.

Η γη, η φύση, φέρεται σαν ζωντανός οργανισμός και εκλαμβάνει, κατά κάποιο τρόπο, διάφορα μέτρα πρόληψης καταστροφών στη μακραίωνη ιστορία της. Ένα τέτοιο μέτρο ήταν την εποχή της Λιθανθρακοφόρου Περιόδου του Παλαιοζωικού Αιώνα (355 - 290 εκατομμύρια χρόνια πριν), όταν στην επιφάνεια της γης οργίαζε η βλάστηση από τη μεγάλη ανάπτυξη των Πτεριδοφύτων και των Γυμνοσπέρμων και άπειρης ποσότητας μικροοργανισμών από τους οποίους δημιουργείται το «Πλαγκτόν». Στην επιφάνεια της βρίσκονταν και τότε σε εξέλιξη οι μεγάλες γεωλογικές αναστατώσεις. Όλη αυτή την τεράστια ποσότητα οργανικής ύλης, με την βοήθεια και των γεωλογικών ανακατατάξεων, την αποθήκευσε στο εσωτερικό της και δημιουργήθηκαν τα μεγάλα αποθέματα των διαφόρων ειδών λιθανθράκων και τα κοιπάσματα των επίσης τεράστιων ποσοτήτων πετρελαίου και φυσικών αερίων που εκμεταλλεύεται σήμερα ο άνθρωπος.

Χρειάστηκαν πολλά εκατομμύρια χρόνια για να μπορέσει η φύση να τιθασεύσει την τεράστια εκείνη ποσότητα ενέργειας, υπό μορφή βιομάζας, και να μπορέσει έτσι να περάσει ήρεμα, όσο ήταν δυνατόν, στην τωρινή κατάσταση.

Και σήμερα, δηλαδή τα τελευταία 50 έως 100 χρόνια, ο έξυπνος άνθρωπος, ο

λεγόμενος Homo Sapiens (άνθρωπος έμφρων) έβαλε σκοπό να καύσει όλη αυτή την τεράστια ποσότητα γαιανθράκων, πετρελαίων και φυσικών αερίων και να ελευθερώσει στην ατμόσφαιρα δηλαδή στο περιβάλλον που ζει, ιλιγγιώδεις ποσότητες ενέργειας υπό μορφή διοξειδίου του άνθρακα, άλλων δηλητηριωδών αερίων, αποβλήτων και θερμότητας.

Από όσα γνωρίζουμε το έτος 1965 η παραγωγή πετρελαίου ήταν 1.580.000 τόνοι, το 1975 ήταν 1.700.000 τόνοι, σήμερα πρέπει να είναι 2.500.000 τόνοι κάθε χρόνο, και στα επόμενα χρόνια 3.000.000, 4.000.000 και 5.000.000 τόνοι. Δεν πρόκειται να σταματήσει η κατανάλωση πετρελαίου μέχρι να τελειώσουν και τα τελευταία αποθέματα. Αν υπολογίσουμε την εξόρυξη και την καύση εξ ίσου μεγάλων ποσοτήτων γαιανθράκων και φυσικών αερίων, τότε τα ποσά των βλαβερών ουσιών που εκλύονται είναι απίθανα.

Τελευταία έγινε γνωστό ότι το διοξείδιο του άνθρακα που παράγεται από τα ορυκτά καύσιμα και φεύγει στην ατμόσφαιρα, δεν καταναλώνεται (φωτοσύνθεση) και συγκεντρώνεται εκεί.

Η Αρκτική επηρεάζεται από την παγκόσμια κλιματική αλλαγή περισσότερο από οποιαδήποτε περιοχή του πλανήτη (National Geographic Δεκέμβριος 2007). Τα παγωμένα εδάφη της έχουν παγιδεύσει μέσα τους τεράστιες ποσότητες οργανικών καταλοίπων τα οποία καθώς οι πάγοι λιώνουν θα αποσυντίθενται, θερμαινόμενα, και θα

αυξήσουν κατά πολύ τους 800 δισεκατομμύρια τόνους αερίων θερμοκηπίου που υπάρχουν ήδη στην ατμόσφαιρα (ίδια πηγή).

Η Διεθνής Κοινότητα ανησυχεί φαίνεται και νομίζει ότι παίρνει μέτρα για τον περιορισμό εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα και λοιπών παραγόντων ρύπανσης.

Φρούδες ελπίδες. Η ρύπανση δεν σταματά, η καταστροφή δεν περιορίζεται. Μόνο όταν τελειώσουν τα ορυκτά καύσιμα θα ελπίζουμε σε κάτι, αλλά τότε θα είναι αργά.

Το διοξείδιο του άνθρακα είναι ήδη διπλάσιο του κανονικού και προβλέπεται με τους ρυθμούς που αυξάνεται να τετραπλασιαστεί. Η θερμότητα δεν μπορεί να φύγει στο διάστημα λόγω της ύπαρξης του λεγόμενου θερμοκηπίου. Η θερμοκρασία επομένως στην επιφάνεια της γης θα αυξηθεί κατά 5 έως 10 βαθμούς, σύμφωνα με απόψεις ειδικών. Οι πάγοι στην Αρκτική λιώνουν ήδη και ο βόρειος πόλος θα γίνει Μεσόγειος θάλασσα και η Γροιλανδία θα γίνει Καλιφόρνια με ελιές και αμπέλια. Οι πάγοι στην Ανταρκτική περιορίζονται. Τεράστιες παραθαλάσσιες εκτάσεις θα κατακλυστούν, όπως το Μπαγκλαντές, κράτος στη Ν. Ασία, με 180.000.000 κατοίκους, που θα εξαφανιστεί ολόκληρο γιατί το μεγαλύτερο υψόμετρο της χώρας είναι 5 μέτρα.

Η έρημος Σαχάρα στην Αφρική που αυξάνει σε έκταση κατά μια Ελλάδα το χρόνο, θα φτάσει στον Ισημερινό και θα

περάσει από τη Μεσόγειο στη Ν. Ευρώπη.

Τα Αγροσώδη θα περιορίσουν την παραγωγή τους γιατί είναι σταυρογονιμοποιούμενα, ανεμόφιλα και η γύρη κατά τη μεταφορά της θα χάνει τη γονιμότητα εξ αιτίας της υψηλής θερμοκρασίας του αέρα (συνεχής λίβας). Θα δημιουργηθούν στο περιβάλλον αναερόβιες συνθήκες, λόγω αύξησης του CO_2 , κατάλληλες για εμφάνιση παθογόνων αναερόβιων βακτηρίων και θα αυξηθούν οι ανθρωπονόσοι, αλλά και οι ζωνόσοι.

Αυτά θα είναι μερικά από τα zoφερά γεγονότα που ενδέχεται να συμβούν στα επόμενα χρόνια.

Το θέμα είναι τώρα, πόσα θα είναι αυτά τα επόμενα χρόνια. Είναι απρόβλεπτο. Πάντως όσα και αν είναι αυτά τα χρόνια, ένα είναι γεγονός, ότι η καταστροφή, μικρή ή μεγάλη, είναι περισσότερο πιθανή και η επιτάχυνσή της θα οφείλεται στο σύγχρονο άνθρωπο.

Πόσα άλλα περιμένουμε για να αντιληφθούμε εμείς οι άνθρωποι ότι το μέλλον των παιδιών μας διακυβεύεται; Όσο πιο γρήγορα αναπτύσσεται σήμερα ο τεχνικός πολιτισμός μας, τόσο πιο γρήγορα θα είναι η εξασθένησή του, η πτώση του, η καταστροφή.

Μπορεί να γίνει κάτι για να σταματήσει το κακό και να αντιστραφεί η κατάσταση; Ναι, μπορεί να γίνει κάτι, αλλά με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Σημειώσαμε περίπου σε κάποιο σημείο στην αρχή της εργασίας μας αυτής, ότι όπως δημιούργησε ο ήλιος τη

ζωή στη γη, με τον ίδιο τρόπο μπορεί και να την διατηρήσει. Πρέπει όμως να έχει ο ίδιος την αποκλειστικότητα στο δρόμο για τη σωτηρία της. Όλες οι μορφές ενέργειας που προέρχονται από την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων, και όπως κάθε υλικού που περιέχει άνθρακα, να σταματήσουν άμεσα να χρησιμοποιούνται.

Τούτο σημαίνει ότι η ανθρωπότητα στο σύνολο της (οι ηγεσίες, οι επιστήμονες, οι επιχειρηματίες, ο λαός) πρέπει να θέσει σε άμεση προτεραιότητα την τελειοποίηση κάθε δυνατής μεθόδου και τεχνικής, για αξιοποίηση και χρησιμοποίηση στο έπακρον της ηλιακής ενέργειας σε κάθε έκφανση και δραστηριότητα της ζωής.

Μπορεί παράλληλα να χρησιμοποιείται η αιολική ενέργεια, οι υδατοπτώσεις, τα κύματα και κάθε ήπιας μορφής ενέργεια.

Είναι όμως τούτο εφικτό; Μπορεί άμεσα ή τέλος πάντων σε εύλογο χρονικό διάστημα να αντικαταστήσει τα ορυκτά καύσιμα η κοινωνία μας; Είναι εύκολο να κάνει τη μεγάλη στροφή; Το βλέπουμε δύσκολο αν όχι αδύνατο. Για να γίνει αυτό πρέπει να θελήσουν οι πολιτικές ηγεσίες και να έχουν συμφέρον οι επιχειρηματίες.

Η θέληση των ηγετών, μικρών ή μεγάλων, μπορεί να εκδηλωθεί με την κατάλληλη Νομοθεσία από όπου θα δημιουργούνται κίνητρα, απαγορεύσεις, διευκολύνσεις και κάθε άλλο που θα προκαλέσει το ενδιαφέρον των πολιτών

κάθε χώρας.

Οι επιχειρηματίες, και στην περίπτωση μας οι άνθρωποι του πετρελαίου, τα στελέχη των μεγάλων πετρελαϊκών εταιρειών, έχουν επενδύσει τεράστια κεφάλαια στην άντληση, στην επεξεργασία και στην εμπορία πετρελαιοειδών.

Τα χρηματιστήρια όλου του κόσμου εξαρτώνται από την τιμή του πετρελαίου, η οποία τιμή πρέπει συνήθως να εξασφαλίζει τα ανάλογα κέρδη. Μία στις οκτώ γεωτρήσεις πετρελαίου θεωρείται τελικά πετυχημένη και τα βάθη της άντλησης φτάνουν μέχρι 5.000 μέτρα. Τα ποσά που επενδύονται είναι πράγματι τεράστια και τα συμφέροντα πολλά.

Η πολιτική ηγεσία εδώ είναι αδύναμη, χωρίς να παραβλέπουμε ότι πολλά μέλη της είναι άνθρωποι του πετρελαίου. Οι ευνοϊκές για το περιβάλλον νομοθεσίες δεν είναι εύκολες...

Επομένως δεν μπορούμε να περιμένουμε θετικές κατευθύνσεις από τις ηγεσίες και τους επιχειρηματίες, δηλαδή το κεφάλαιο. Δεν μπορεί να εγκαταλειφθεί το βέβαιο κέρδος για τα αμπελοχώραφα του κόσμου, για το φυσικό περιβάλλον.

Μένουν οι επιστήμονες, οι οποίοι προσπαθούν και είναι βέβαιο ότι θα επιμείνουν περισσότερο στη μελέτη και την αξιοποίηση μεθόδων δέσμευσης της ηλιακής ενέργειας για γενικευμένη χρήση της. Όμως θα συναντήσουν την άρνηση του κεφαλαίου για χρηματοδότηση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών. Έτσι η πρόοδος στον

τομέα αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας θα αφηθεί στους ιδεολόγους και τους ερασιτέχνες.

Μένει ο τέταρτος παράγων, ο λαός, η ανθρωπότητα. Σήμερα (2009) ο πληθυσμός της Γης αυξάνεται κατά 80.000.000 άτομα το χρόνο. Κατοικούν τώρα στη Γη 6,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι και σε 10 χρόνια θα γίνουν 7,5 δισεκατομμύρια. Στον λεγόμενο Τρίτο Κόσμο κατοικεί ο μισός πληθυσμός της Γης, που ζει στο σύνολο σχεδόν κάτω από το όριο της φτώχειας. Εδώ το ενδιαφέρον για το περιβάλλον είναι ανύπαρκτο, προέχει η ανάγκη για λίγο νερό, για ψωμί, για την υγεία και την ασφάλεια, που είναι όλα επισφαλή.

Στο υπόλοιπο μισό του πληθυσμού υπάρχει ένα ποσοστό στο οποίο τοποθετούνται οι «βολεμένοι», που έχουν λύσει όλα (;) τα προβλήματα και δεν υπάρχει ανάγκη να σκέπτονται το περιβάλλον. Δεν το αισθάνονται ούτε το βλέπουν. Απομένουν οι υπόλοιποι, οι «ανήσυχτοι» που ενδιαφέρονται για κάθε πρόβλημα που έχει ο κόσμος. Ανησυχούν για τους πολέμους, για την πείνα, και κάθε άλλο πρόβλημα στον κόσμο, ακόμη και για το περιβάλλον. Αυτό το τμήμα του κόσμου φροντίζει για όλα. Είναι οι κάθε λογής διανοούμενοι, αυτοί που μετέχουν σε ανθρωπιστικές οργανώσεις, ένα μεγάλο τμήμα της επιστημονικής κοινότητας και ένα μεγάλο επίσης μέρος του απλού λαού, που εκφράζεται σε κάθε ανθρώπινη εκδήλωση και με κάθε πρόσφορο μέσο.

Ποιες όμως δυνατότητες έχουν οι

ενδιαφερόμενοι για το περιβάλλον; Τι μέσα διαθέτουν; Μόνο το λόγο, ο οποίος όμως λόγος είναι αδύναμος απέναντι σε κλειστά αφτιά. Ο λόγος μόνος του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τα διογκούμενα προβλήματα του περιβάλλοντος που άρχισαν να γίνονται εμφανώς απειλητικά...

Η γη είναι όμορφη, οπουδήποτε και αν πας. Από την αρχαιότητα πολλοί λαοί έχουν ζήσει λες και η γη τους μιλάει. Ακόμη και σήμερα μιλάει. Αρκεί να έχουμε την αίσθηση εκείνη που θα μας κάνει ευαίσθητους στη φωνή της. Εμείς οι βιολόγοι φαίνεται πως μπορούμε να ακούσουμε τη φωνή της και να διαβάσουμε τα γραφόμενά της. Και η φωνή της γης έχει τα φωνήεντα και τα συμφωνά της. Έχει τη γλώσσα της, άρα έχει και αλφάβητο με πολλά γράμματα, τόσα πολλά όσα είναι τα είδη της χλωρίδας και της πανίδας της. Σίγουρα μπορούμε να μελετήσουμε την τεράστια βιοποικιλότητα, να χαρούμε τους πλούσιους βιότοπους και να απολαύσουμε τη γραφικότητα των τοπίων της.

Όταν παρατηρούμε αυτούς τους βιότοπους και τα διάφορα τοπία αισθανόμαστε μια αμηχανία, μια ανησυχία. Αυτοί οι βιότοποι κάποια περίοδο, κάποια μέρα, θα αρχίσουν να φθίνουν. Μας στέλνουν από τώρα μια σιωπηλή προειδοποίηση ότι η φύση της ομορφιάς του πλανήτη αρχίζει να αλλάζει. Κάτι μας ρωτάει: Τι νομίζετε; Μετά από πολλά χρόνια πώς θα ορίζεται η ομορφιά της γης;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΧΗΤΟΣ

Μια πρόταση

Του Βασίλη Τσιαλιαμάνη

Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Κόνιτσα

Κόνιτσα 20-3-2009

1. Κατά πρόσφατη εκδρομή μου στην Μαδρίτη, πρωτεύουσα της Ισπανίας, επισκέφθηκα το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης «Βασίλισσα Σοφία» (ονομάσθηκε έτσι προς τιμήν της Βασίλισσας της Ισπανίας Σοφίας, κάποτε πριγκίπισσας της Ελλάδας, που λίαν προσφάτως ανεπίσημα είχε επισκεφθεί και την Κόνιτσα), που εγκαινιάσθηκε το έτος 1992 σε κτήριο, το οποίο χρησιμοποιείτο παλιά ως γενικό νοσοκομείο της Μαδρίτης, και στο οποίο εκτίθενται σπουδαία έργα ζωγραφικής, γλυπτικής και φωτογραφίας Ισπανών, κυρίως, δημιουργών του 20ου αιώνα.

Σε μια αίθουσα εκτίθεται (αυτός και μόνο) ο τεράστιων διαστάσεων (3,5 X 7,8 μέτρα), γνωστός παγκόσμια, πίνακας «Γκουέρνικα» του μεγάλου Ισπανού ζωγράφου Πικάσο. Ο ζωγράφος στον πίνακα αυτό απεικονίζει και καταγγέλλει την φρίκη του πολέμου, παίρνοντας αφορμή από την βομβαρδισθείσα, πυρποληθείσα και ισοπεδωθείσα το έτος 1937, από ναζιστικά αεροπλάνα, βασκική πόλη Γκουέρνικα.

Σε διπλανές αίθουσες φιλοξενείται φωτογραφικό υλικό από τον εμφύλιο πόλεμο της Ισπανίας και προβάλλονται σε οθόνη στιγμιότυπα απ' αυτόν.

Ο εμφύλιος πόλεμος της Ισπανίας άρχισε το έτος 1936 και τελείωσε το 1939, ήταν αιματηρότατος και το γνωστό σύνθημα «δεν θα περάσουν» της Πασιονάριας έμεινε απλώς σύνθημα, οι μελανοχίτωνες «αντάρτες» επικράτησαν και ο αρχηγός των στρατηγός Φράνκο έγινε δικτάτορας της Ισπανίας και κυβέρνησε αυτή μέχρι το θάνατό του το 1975.

2. Το έτος 1946, δέκα χρόνια αργότερα από την έναρξη του ισπανικού εμφυλίου πολέμου, άρχισε «επίσημα» και στην Ελλάδα ο αδελφοκτόνος εμφύλιος πόλεμος που διήρκεσε μέχρι τον Αύγουστο του έτους 1949 και στον οποίο έχασαν οι «αντάρτες». Οι συνέπειες του εμφυλίου πολέμου ήταν (και είναι;) τραγικές για την χώρα μας και τον λαό μας. Και η επτάχρονη δικτατορία εντάσσεται στο κλίμα που δημιούργησε ο εμφύλιος πόλεμος.

3. Ανήκω στην πλειοψηφία των νεοελλήνων (όπως πρόσφατα δημοσίευσε τα δημοσκοπικά αποτελέσματα σχετικής έρευνας η εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ») που πιστεύει, ενόψει της πορείας που ακολούθησαν οι δύο «κόσμοι» μεταπολεμικά, ότι ευτυχώς στον εμφύλιο πόλεμο νίκησαν οι

«δεξιοί». Σημειωτέον ότι, σχηματικά, ο «κόσμος» των «ηττημένων» κατέρρευσε στο τέλος της δεκαετίας του 1980 και ο «κόσμος» των «νικητών» σείεται στις μέρες μας συθέμελα. Ανήκω στην μεγαλύτερη πλειοψηφία των νεοελλήνων που καταδικάζει την μεταχείριση των ηττημένων και των παιδιών τους από τους νικητές στα χρόνια της «κολοβής» δημοκρατίας μας (πάντως δημοκρατίας). Ως «σói», όπως και κάθε ελληνική οικογένεια, δυστυχώς, είτε «από δω» είτε «από κει», θρηνήσαμε δύο θύματα από τον εμφύλιο πόλεμο, και από την μητρική γραμμή νέο άνδρα και από την πατρική γραμμή νεαρότατο παιδί. Ο επιγραφόμενος, βέβαια, γεννήθηκε μετεμφυλιακά και δεν ήταν ούτε αυτόπτης ούτε αυτόκοος μάρτυρας του εμφυλίου πολέμου και τα γεγονότα γνωρίζει (όσο μπορεί να γνωρίζει) από διαβάσματα και από τις διηγήσεις των γονιών του, μιας και έτυχε το πατρικό του σπίτι στην Κόνιτσα να βρίσκεται στο σύνορο των δύο «επικρατειών» στην γνωστή και μεγάλης σημασίας χριστουγεννιάτικη μάχη του έτους 1947 .

4. Η δημοκρατική Ισπανία τόλμησε και σε δημόσιο χώρο (μουσείο) προβάλλει στους επισκέπτες, ισπανούς και ξένους, την ιστορία του ισπανικού εμφυλίου πολέμου και προς «γνώσιν και συμμόρφωσιν» των σημερινών Ισπανών. Παρόμοια τακτική πρέπει να ακολουθήσει και η δημοκρατική

Ελλάδα δημιουργώντας μουσείο για τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο και συγχρόνως (υπό την ευθύνη Ιστορικού Τμήματος Πανεπιστημίου;) Κέντρο Μελέτης του ελληνικού εμφυλίου πολέμου και ο πλέον κατάλληλος τόπος για να υλοποιηθεί αυτό το εθνικό έργο είναι η Κόνιτσα, όπου και μεγάλο μέρος της τραγωδίας «παίχθηκε» και έτσι στον ίδιο τόπο πρέπει να επέλθει και η «κάθαρση» κατά την αρχαιοελληνική του όρου έννοια. Σε εμβρυακή μορφή τέτοιο μουσείο δημιούργησε με μεράκι στο Κεφαλοχώρι (Λυκόραχη) ο φιλοπρόοδος λυκοραχίτης Τάκης Φασούλης. Ο αιματοβαμμένος τόπος μας υπήρξε θέατρο του εμφυλίου πολέμου αλλά και ο τόπος όπου έλαβε ΤΕΛΟΣ ο παράλογος αυτός πόλεμος (κάθε πόλεμος δεν είναι παράλογος; κάθε πόλεμος δεν είναι εμφύλιος ;). Η ιστορία είναι το κατ' εξοχήν διδακτικό μάθημα που περιγράφει και αναλύει το παρελθόν των ανθρώπων για να σώσει το μέλλον των ανθρώπων. Η οικονομική –τουριστική διάσταση του εγχειρήματος (εάν πραγματοποιηθεί) είναι η τελευταία που πρέπει να μας απασχολήσει.

5. Η απόστασή μου, λόγω της ηλικίας μου, από τα τραγικά γεγονότα της περιόδου 1946-1949 μου δίνει το θάρρος να αναφέρομαι σ' αυτά, έστω και αν είναι πληγή στο λαϊκό σώμα. Οι νεώτεροι μπορούμε να αναμετρηθούμε με την ιστορία μας και να επουλώσουμε τις πληγές της.

ΠΥΡΡΟΣ ο Βασιλιάς της ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΗΠΕΙΡΟΣ, όπως και κάθε κομμάτι του Ελλαδικού χώρου έχει μακραίωνη ιστορία. Μετά τη Μακεδονία, που ανέδειξε το Μέγα Αλέξανδρο, η Ήπειρος ανέδειξε το δικό της στρατηλάτη, που δεν ήταν άλλος από το Βασιλιά της Πύρρο.

Ο Πύρρος - που ήταν ξάδερφος του Μακεδόνα στρατηλάτη - ήταν γιος του βασιλιά Αιακίδα και της βασίλισσας Φθίας. Πρέπει να γεννήθηκε απ' το 319-316 π.Χ. στο θρόνο του βασιλείου της Ηπείρου μετά τη δολοφονία του βασιλιά Αλκέτου και για μια τετραετία κηδεμονεύτηκε από συγγενείς του. Ο Κάσσανδρος υποκίνησε επανάσταση κι εκδίωξε τον Πύρρο, που πέρασε στη Μικρά Ασία κοντά στο γαμπρό του - από αδελφή - Δημήτριο τον Πολιορκητή. Το 301 π.Χ. πήρε μέρος στη μάχη της Ιφού και διακρίθηκε για το θάρρος και το στρατηγικό του πνεύμα. Το 299 π.Χ. ο γαμπρός του τον έστειλε ως Όμηρο στο Βασιλιά της Αιγύπτου Πτολεμαίο. Κέρδισε τη συμπάθεια του Αιγύπτιου βασιλιά, ο οποίος τον πάντρεψε με την προγονή του Αντιγόνη και τον βοήθησε να επιστρέψει στην Ήπειρο και ν' αποκτήσει το χαμένο θρόνο του. Βασιλιάς ήταν τότε ο δευτεροξάδερφός του Νεο-

πόλεμος, που δεν τον πολέμησε, συμφιλιώθηκε μαζί του και συμβασίλευσε έχοντας κατά νου τη δολοφονία του, αλλά εδώ ίσχυσε το του λαού "όποιος ανοίγει τον τάφο τ' αλλουνού μπαίνει ο ίδιος μέσα". Ο Πύρρος έβγαλε απ' τη μέση το Νεοπόλεμο και άρχισε - μόνος πια - να θέτει σ' εφαρμογή τα μεγαλεπήβολα σχέδιά του. Βοηθώντας το γιο του Κασσάνδρου Αλέξανδρο εναντίον του αδελφού έλαβε "ως πληρωμή" αυτής της συμμαχίας τις μακεδονικές περιοχές Παιαναία και Τυμφαία και στα νότια την Αμβρακία, την Αμφιλοχία και την Ακαρνανία. Παράλληλα - κι ενώ είχε πεθάνει η γυναίκα του Αντιγόνη - με το δεύτερο γάμο του με τη Λάσασσα, κόρη του Βασιλιά των Συρακουσών, είχε πάρει την Κέρκυρα. Το βασίλειό του μεγάλωνε και μαζί και η δύναμή του.

Το 294 π.Χ. βασιλιάς της Μακεδονίας γίνεται ο Δημήτριος ο Πολιορκητής με τον οποίο - αν και ήταν γαμπρός του, μην το ξεχνάμε αυτό - ήρθε σε προστριβές. Με τους διαδόχους του όμως συμμαχησε και εισέβαλε στη Μακεδονία. Στο μεταξύ οι Αθηναίοι επανέστησαν κατά του Δημητρίου και αυτός κατέβηκε και πολιορκήσε την Αθήνα.

Όταν όμως πληροφορήθηκε την

κάθοδο του Πύρρου αναγκάστηκε να λύσει την πολιορκία, ενώ ο βασιλιάς της Ηπείρου μπήκε θριαμβευτής στην πόλη της Παλλάδας και θυσίασε στον ιερό βράχο της Ακρόπολης. Οι αντιμαχόμενοι Πύρρος και Δημήτριος κατέληξαν σε συμφωνία και ο μὲν πρώτος διατήρησε την κυριαρχία της Θεσσαλίας. Και οι δυο τους ανακήρυξαν την Αθήνα ελεύθερη πόλη.

Το 286 π.Χ. ο Λυσίμαχος νίκησε τον Πύρρο και του απέσπασε τη Μακεδονία, υποχρεώνοντάς τον να περιορισθεί στην Ήπειρο. Για μια πενταετία έμεινε αδρανής και ήσυχος. Το 281 π.Χ. όμως, οι Ταραντίνοι τον κάλεσαν σε βοήθεια, για ν' αντιμετωπίσουν την απειλή των Ρωμαίων, "Άρπαξε την ευκαιρία απ' τα μαλλιά" και με 30.000 άνδρες -ως και 20 ελέφαντες είχε μαζί του- πέρασε στην Ιταλία. Είχε προηγηθεί ο στρατηγός Μίλωνας που είχε μπει στον Τάραντα. Ο Πύρρος συναντήθηκε με το ρωμαϊκό στρατό στις όχτες του ποταμού Σίριου. Απ' την αναμέτρηση βγήκε νικητής, αλλά με μεγάλες απώλειες, που τον ώθησαν να πει «Άλλη μια τέτοια νίκη και απωλέσαμε τα πάντα». Ο μισός στρατός του είχε αποδεκατιστεί. Ήταν η λεγόμενη «Πύρρειος νίκη»! Οι εχθροπραξίες με τους Ρωμαίους συνεχίστηκαν και στο τέλος - ύστερα από τραυματισμό του- υπογράφηκε ανακωχή, αφού οι Ρωμαίοι είχαν απορρίψει

προτάσεις του για ειρήνη. Στη συνέχεια, τον κάλεσαν οι Συρακούσιοι να τους βοηθήσει γιατί πολιορκούνταν απ' τους Καρχηδόνιους. Έλυσε την πολιορκία και ανακηρύχτηκε ηγεμόνας της Σικελιωτικής Ομοσπονδίας. Την άνοιξη του 275 π.Χ. ο Πύρρος νικήθηκε απ' τους Ρωμαίους κι επέστρεψε στην Ελλάδα. Αφού είχε και την Κέρκυρα και τη Μακεδονία στην κατοχή του κατηφόρησε στην Πελοπόννησο.

Ενώ πολιορκούσε τη Σπάρτη έμαθα για την κάθοδο του Αντιγόνου και αναγκάστηκε να γυρίσει στο Άργος. Οι Σπαρτιάτες τον κατεδίωξαν και του προξένησαν ζημιές. Τότε έχασε και το γιό του Πτολεμαίο. Στο Άργος, σε οδομαχίες που έγιναν στην πόλη με τον Αντίγονο, ο Πύρρος τραυματίστηκε και μια αργεία γυναίκα μ' ένα κεραμίδι τον χτύπησε στο κεφάλι και πέφτοντας απ' το άλογό του ένας στρατιώτης του Αντιγόνου τον σκότωσε. Ο Αντίγονος τον έθαψε με τιμές και το γιό του Έλενο τον άφησε να επιστρέψει με ασφάλεια στην Ήπειρο. Ο μεγάλος στρατηλάτης της Δύσης προικισμένος με στρατηγική μεγαλοφυΐα είχε άδοξο τέλος.

Από πολλούς χαρακτηρίστηκε εφάμιλλος του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Ο Προκλής ο Καρχηδόνιος ισχυριζόταν πως ήταν ανώτερός του. Ίσως υπερβολή. Γιατί ο Αλέξανδρος ήταν ένας.

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ DON BRUNO MARTIGNON
Υπολοχαγού ιερέα του τάγματος αλπινιστών "CIVIDALE"
της μεραρχίας JULIA.

Απόσπασμα από το βιβλίο του GUIDO AVIANI FULVIO

"ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΩΟΥ" UDINE 2000.

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ ΧΡ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΥ)

14ο ΜΕΡΟΣ

Το πρωί, κατά τις επτά, μπορούσαμε πλέον να δούμε από μακριά τη Κόνιτσα και θυμάμαι τις λέξεις του συνταγματάρχη διοικητή του τρίτου τάγματος ορεινού πυροβολικού που συναντήσαμε:

«Πάω να δώ τι απέγινε το τάγμα μου το Κονελιάνο!».

Η φράση αυτή απεκάλυπτε όλη την ψυχική πίκρα που είχε αυτός ο διοικητής.

Κατά τη διάρκεια της νύχτας της 10ης Νοεμβρίου συνεχίστηκαν ασταμάτητα οι μάχες από πλευράς δύο δικών μας πυρήνων γύρω από το ύψωμα 2221. Ένας από αυτούς τους δύο πυρήνες κατάφερε να διανοίξει ένα πέρασμα και να κατέβει μέχρι το Ελεύθερο, το πρωί επίσης και ο δεύτερος πυρήνας, όχι χωρίς μεγάλο κόπο, ρίχθηκε μέσα σε μία χαράδρα ελπίζοντας στην τύχη και τελικά διασώθηκε διαμέσου ενός μονοπατιού. Η φάλαγγα που ακολουθούσε, τάγμα Κονελιάνο-διοίκηση του συντάγματος, είχε για προστασία της τον 20ο λόχο, ήδη καταπονημένο από τη δράση της περασμένης νύχτας. Από

αυτό το λόχο αποσπάστηκε γρήγορα μία διμοιρία που στάλθηκε σαν εμπροσθοφυλακή. Από τις εξερευνητικές περιπόλους ανακαλύφθηκε μία ομάδα δικών μας αιχμαλώτων χωρίς παλτό και παπούτσια που δεν υπήρξε δύσκολο να απελευθερωθούν.

Η εξοχότης του ο Σόντου (ο αρχιστράτηγος με τον οποίο ο Μουσολίνι είχε στο μεταξύ αντικαταστήσει τον Πράσκα στην ανώτατη διοίκηση των ιταλικών δυνάμεων στην Αλβανία. Σημ. του μετ.) επισκέφτηκε τα τμήματα τα οποία είχαν ως εκ θαύματος αποφύγει την περικύκλωση και στην ύπαιθρο, δίπλα στο κεντρικό δρόμο με τα πλατάνια της Κόνιτσας, μίλησε στο 8ο σύνταγμα.

Τα λόγια του ήταν συγκινητικά και ο ίδιος ήταν συγκινημένος. Τότε όλοι μας ξαναζήσαμε μέσα σε ένα φανταστικό πρόλογο τις προηγούμενες ημέρες:

«Οι μονάδες, μόνες και με λίγα μέσα, κατόρθωσαν να προωθηθούν μέσα στο ελληνικό έδαφος σαρώνοντας κάθε αντίσταση μέχρι να φτάσουν ένα βήμα από το Μέτσοβο και να απαγκιστρωθούν, στη συνέχεια, από την περικύκλωση που ο εχθρός, με σημαντικές δυνάμεις, επιχείρησε να επιτύχει.

Εμείς κοιτάμε ακόμη τα όπλα με πείσμα να μην τα καταθέσουμε μέχρι τη στιγμή που δεν θα διορθωθούν οι λογαριασμοί, όλοι οι λογαριασμοί με τον εχθρό!».

Οι συνθήκες δεν θα μπορούσαν να είναι πίο ευνοϊκές ώστε να αποκτήσουν αποτελεσματικότητα αυτά τα λόγια του στρατηγού: εξακολουθούσαν να κατεβαίνουν, απομονωμένοι ή σε μικρές ομάδες, οι τελευταίοι που είχαν κατορθώσει να διαφύγουν από τους Έλληνες και ήταν βρώμικοι, κουρελιασμένοι και καταπονημένοι στο έπακρο.

Κάθε βλέμμα στην Κόνιτσα κατευθύνονταν στην αρρενωπή θέληση των αλπινιστών που είχε γνωρίσει την κούραση, την πείνα, τον αγώνα και περισσότερο από όλα αυτά τον κίνδυνο.

Ήταν μιά έκρηξη συμπάθειας και συντροφικότητας, τροφοδοτημένης από τη χαρά του ανταμώματος, μετά από τόσες περιπέτειες, όλων αυτών που

είχαν μετρήσει με τα παπούτσια τους τα μονοπάτια της Πίνδου.

Είδα στρατιώτες άλλων μονάδων να αδειάζουν το σακκίδιό τους και να βάζουν στη διάθεση των αλπινιστών το περιεχόμενό τους.

Άλλους να τους δίνουν τα πανωφόρια τους χωρίς τα οποία οι αλπινιστές θα συνέχιζαν να τρέμουν από το κρύο.

Το τάγμα Τσιβιντάλε το βράδυ της 11ης Νοεμβρίου έκανε στάση στο Μπουραζάνι. Το βράδυ της επόμενης ημέρας ξαναμπήκε στην Αλβανία και στις 13 έφτασε επιτέλους στην Πρεμετή.

ΤΕΛΟΣ

Σ.Σ. Εδώ σταματάμε το ημερολόγιο του DON BRUNO. Νομίζουμε ότι “πήραμε μια ιδέα” από την πλευρά των Ιταλών για την περιπέτεια της “Τζούλια” στα βουνά μας. Ήρθαν αισιόδοξοι οι μελαχίτωνες του Μουσουλίνι για την κατάληψη της Ελλάδας και έφυγαν καταισχυμένοι για την Αλβανία.

Έφυγαν πραγματικά φαντάσματα, όπως είναι και ο τίλος του μεταφρασμένου βιβλίου, για να συνεχίσουν τις οδυνηρές περιπέτειες τους στα φοβερά φαράγγια της Πρεμετής και της Κλεισούρας.

Η Ξενιτιά και τα Δημοτικά μας Τραγούδια:

Πολλές φορές, έχουμε γράψει και καταγράψει για τα Δημοτικά μας τραγούδια, που είναι το ξέσπασμα της ψυχής του λαού μας, που συγκλονίζονται απ' τη χαρά, τη λύπη, τον έρωτα, τα κατορθώματα και από πολλά άλλα συναισθήματα εκφράζουν στιγμές ψυχικής έξαρσης.

Είναι το ξεχείλισμα της ψυχής του λαού, που η ζωή του συνταράσσεται από έντονα βιώματα. Έτσι, το Δημοτικό μας τραγούδι, μπορούμε να πούμε, πως είναι δημιούργημα του ανώνυμου πλήθους και απρόσωπου ποιητή, που λέγεται Ελληνικός λαός και σ' αυτό συγκεντρώνονται τα συναισθήματα και τα ιδεώδη ολόκληρου του ελληνικού έθνους.

Το ελληνικό Δημοτικό Τραγούδι, αποτελεί τον καθολικό καθρέφτη της Ελληνικής ψυχής και της ελληνικής ζωής. Υπάρχουν χιλιάδες δημοτικά τραγούδια. Εκείνα όμως που'ναι πιο συγκινητικά και θλιβερά είναι για τη φαρμακωμένη ξενιτιά και κυρίως για μας τους Ηπειρώτες.

Ο αποδημισμός ως κοινωνικό φαινόμενο, έχει αίτια οικονομικά ή πολιτική

και τα δυό μαζί. Ένα φαινόμενο από τα παλιά τα χρόνια και ο χωρισμός ο πόνος και ο νόστος ήταν μεγάλος. Υπάρχουν πολλά, ενδεικτικά εμείς εδώ σήμερα θα καταγράψουμε ένα.

Τα τραγούδια της ξενιτιάς

Έχουν βαθιές ρίζες κι όλοι τραγουδούσαν, για να διασκεδάσουν τους μαύρους γονείς, τις νέες γυναίκες, που αποχωρίζονται τους δικούς τους και να τους παρηγορήσουν για το ζωντανό χωρισμό που:

Ο ζωντανός ο χωρισμός παρηγοριά δεν έχει. Και η μάνα παρακαλούσε, το φούρνο, ν' αργήσει να ψηθεί για να περάσει ο «κιρατζής» με τη συντροφιά του, για ν' απομείνει ο γιος της. Μα ο Ρόβας, ήταν πάντα έτοιμος και ξεκινούσε για της ξενιτιάς τα μέρη.

«Κίνησε ο Ρόβας, κίνησε μέσ' τη Βλαχιά να πάει νύχτα σελώνει τ' άλογο, νύχτα το καλιγώνει...» κ.λ.π.

Ο θρυλικός Ρόβας ξεκινούσε από τη Δοβρά Ζαγορίου με εκατό μουλάρια σελωμενα και καλιγωμένα και μέσω ξηράς- όλο στεργιά λέει το τραγούδι να φτάσει στο Μπουκουρέστι, ύστερα από

1. Βλ. Σημ. Σάρρου ο Ρόβας Ηπειρωτ. Ημερολόγιο. Δωδώνη υπό Γεωρ. Κ. Γάγαρη 1896 σελ. 102-103.

σαράντα μέρες.

Σαράνα μέρες έκανε, σαράντα μερονύχτια ώσπου να φτάσει στη Βλαχιά, στο έρμο Μπουκουρέσι.

Κι εκεί στη ξενιτιά, άρχιζαν τα βάσανα, κι ο νόστος για την επιστροφή στην πατρίδα μεγάλωνε.

Υπήρχαν νέοι, που μόλις παντρεύονταν, σε λίγες μέρες έφευγαν για τα κοντινά ή μακρινά ξένα.

Και πίσω οι γυναίκες περίμεναν καρτερικά χρόνια ολόκληρα τους άντρες να γυρίσουν από τα ξένα και σύμφωνα με τα αυστηρά ήθη της εποχής εκείνης και του τόπου, έμειναν πιστές.

Όμως η περιπλάνηση στην ξενιτιά και τα βάσαντα έκαναν αγνώριστο τον ξενιτεμένο κι έπρεπε για να γίνει ο «αναγνωρισμός» να πούνε κρυφά σημάδια του κορμιού για να πέσει ο ένας

στην αγκαλιά του άλλου.

Όμως πολλές φορές ο νόστος από την ξενιτιά αργεί και ούτε γράμμα έρχεται, ούτε αντιλογία και η νέα τραγουδάει:

«Ακόμα δυό τον καρτερώ, στους τρείς τον παντεχαίνω...».

Γιατί ο νέος στην ξενιτιά είχε πιαστεί στα δίχτυα κάποιας άλλης αγάπης ή οι περιπέτειες τον έχουν κάνει άφαντο και τότε η νέα γυναίκα υφαίνει κι αυτή τον έρωτά της.

Μα την τελευταία στιγμή λειτουργεί η πυξίδα της επιστροφής, κι ο ξένος διασχίζει βουνά και κάμπους και φτάνει επάνω στα στέφανα και βρίσκει την καλή του.

Χαρακτηριστικά είναι το παρακάτω δημοτικό τραγούδι που αναφέρεται σ' ένα τέτοιο δραματικό περιστατικό.

Τρείς μέρες μαυρονιόγαμπρος, δώεκα χρόνους σκλάβος
ποτέ δεν ονειριάστηκα, στον ύπνο που κοιμώμουν.

Κι απόψε ονειριάστηκα παντρεύει' η καλή μου
και στο κατώϊ εκόσεψα και λέω το μοιρολόγι
κι ο βασιλιάς σαν άκουσε, βαρειά του κακοφάνη.

- Ποιός είν' αυτός που φλίβεται και βαρειαναστενάζει;
Αν είν' από τους δούλους μου, να τ' αυγατίσ' τη ρόγα
κι αν είν' από τους σκλάβους μου να τότε ξεσκλαβώσω.

- Εγώ ήμουν που φθλιβόμουν και βαρειαναστενάζω.

Ποτέ δεν ονειριάστηκα στον ύπνο που κοιμώμουν
κι απόψε ονειριάστηκα: Παντρεύεται η καλή μου.

- Κατέβα κάτω σ' άλογα, κάτω σ' αντρειωμένα
και πάρε Γρίβα γλήγορο, άξιο κι' αντρειωμένο.

- Ποιός είναι Γρίβας γρήγορος, άξιος κι' αντρειωμένος;
 Κάνας δεν απ'λογήθηκε, κάνας δεν απ'λογιέται
 Κι ένας γρίβας, παληόγριβας, σαρανταπληγιασμένος:
 - Εγώ'μαι γρίβας γλήγορος, άξιος κι αντρειωμένος.
 Για δέσε το κεφάλι σου με δυό με τριά μαντήλια
 και ζώσε και τη μέση σου μαζί με τη δική μου
 μη λάχνη τάφρος να διαβώ, γιοφύρι να περάσω.
 Στο δρόμο οπού πήγαιναν, στη σράτα που πηγαίνουν
 παρακαλούσε κι έλεγε, παρακαλεί και λέγει:
 - Κύριε μ' να βρω τη μάνα μου στη βρύση, που να πλένη
 να βρω και τον πατέρα μου, στ' αμπέλι να κλαδεύη.

Καθώς επαράκαλεσα έτσι πάψε τους νύρε.

- Καλώς τα κάνεις γέροντα. Καλώς τον το διαβάτη!
 - Τίνος είναι τα πρόβατα, που βόσκουν στο λειβάδι;
 - Της αστραπής και της βροντής, του γιου μου του χαμένου.
 Ζυγκιά βαρεί τ' αλόγου του και στη βρυσούλα βρέθη.
 - Καλώς τα κάνεις, μώρ γρηά. Καλώς τον τον διαβάτη.
 - Το τινος γάμος γίνεται, το τινος νύφη παίρνουν;
 Της αστραπής και της βροντής, του γιού μου του χαμένου!
 Αρχόντου γιός παντρεύεται, αρχοντοπούλα παίρνει.
 - Τάχα προφταίνω στην εκκλησιά, προφταίνω στα στεφάνια;
 - Αν έχεις γρίβα γλήγορο, προφταίνεις στα στεφάνια,
 αν έχης γρίβα ταπεινό, προφταίνεις στο τραπέζι.
 Ζυγκιά βαρεί τ' αλόγου του στην εκκλησιά ευρέθη.
 - Κακό zakóni τώχετε εσείς οι Ζαγορίσιοι:
 δεν βγάζετε τη νύφη σας να την κερνούν οι ξένοι;
 - Καλό zakóni έχουμε εμείς οι Ζαγορίσιοι
 που βγάζουμε τη νύφη μας και την κερνούν οι ξένοι.
 Το δαχτυλίδι έβγαλε τη νύφη να κεράσει
 η νύφη ξαίρει γράμματα στέκει και τ'αναγνώθει
 - Σύρτε παιδιά στη μάννα σας, νυφάδες σ' πεθερές σας
 και μένα ρθε το αίταίρι μου, το πρώτο μου στεφάνι².

2. Γ. Χρ. Χασιώτου. Συλλογή των κατά την Ήπειρον Δημοτιών ασμάτων. Αθήνα 1866 σελ. 75.

Και όμως, απ' αυτούς τους ξενιτεμένους που στα ξένα υπόφεραν πολλά, με την εργασία τους, πλούτισαν και γύρισαν στα γεράματα στην πατρίδα τους, έκτισαν σχολεία, εκκλησίες, Γηροκομεία και Ορφανοτροφεία. Η έντονη αυτή φιλογένειά τους και η ζωντανή πάντοτε νοσταλγία για τον τόπο τους τους έκανε μεγάλους ευεργέτες της Πατρίδας μας.

Θα κλείσω το σύντομο αυτό ση-

μείωμα μου με τα παρακάτω λόγια του "Αγ. Θέρου": "Τραγούδια των Ελλήνων". "Τα τραγούδια μας είναι πνευματικά ριζοθέμελα της πατρίδος μας. Είναι δεμένα μαστορικά με λογάρι άδολο από τον υπεράξιο χρυσικό, το λαό μας και χρωστάει να τάχει γκολφοσταυρό, η ελληνική διανοήση και να τα ρουφάει για δρακοντοβότανο η νέα γενιά" Α. ΘΕΡΟΣ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΙΧ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο βιβλίο του Λ. Μάλαμα
(Ο πρώτος εθνεγέρτης κι εθνομάρτυρας του γένους)
Διονύσιος Φιλόσοφος Τηλ. 26510 22030

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΗΛ. 2310 265168
(ΒΑΜΒΑΚΑ 1) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΙΝ. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΓΟΛΑ

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 936
ΤΗΛ.: 26550 22529 ΚΙΝ.: 6945182799

Γεώργιος Ι. Ντάφλης Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπείρου 58 Τηλ.: 26550 24200
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα Κινητό: 697 2268128
site: homepages.pathfinder.gr/dafis e-mail: gntaf@tee.gr

Νεραντζιά Λ. Κολιού - Σαββίδου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457 - ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.638
ΚΙΝ.: 6945.33.50.33

Οι Πετράδες του Πληκατίου

Το χωριό Πληκάτι είναι ένα φυσικό τοπίο σε κατάφυτες τοποθεσίες με δασωμένες πλαγιές και πολλά νερά στους πρόποδες του Γράμμου. Στέκει σαν αετοφωλιά, ένα από τα πιο ξακουστά μαστοροχώρια της Ηπείρου. Είναι ένα χωριό με μεγάλη ιστορία που ξεκινάει περίπου πριν 1000 χρόνια, ίσως και παλαιότερα. Το Πληκάτι είναι χτισμένο δίπλα από το Γράμμο σε υψόμετρο 1.240m. Σε όλη την έκταση του χωριού οργιάζει το πράσινο από άγρια πλατάνια, οξιές, πανύψηλα έλατα, πεύκα, κρانيές, αγριοκερασιές, αγριογκοριτσές και όλα τα είδη των αγκαθιών. Υπάρχει τόση αφθονία, άνοιξη, καλοκαίρι, ώστε η φύση να μοιάζει να είναι ένας απέραντος ανθόκηπος. Το Πληκάτι υπήρξε κοιτίδα μαστόρων της πέτρας και απο πολύ παλιά χρόνια, ήταν το κέντρο των μαστοροχωρίων. Από το 1840 μέχρι 1920 παρατηρήθηκαν πληθυσμιακές μετακινήσεις προς την Δ. Μακεδονία και Θεσσαλία και συγκεκριμένα στην Μπελκαμένη (σημερινή Δροσοπηγή στο νομό Φλωρίνης) και στο Νεγκοβάνη (σημερινό Φλάμπουρο στο νομό Φλωρίνης) και στο Καζακλάρ της Θεσσαλίας (σημ. Αμπελώνας) όπως και στο Λέχοβο.

Η ζωή του χωριού τα παλιά χρόνια ήταν προσαρμοσμένη στους ρυθμούς των περιοδικών μετακινήσεων των μαστόρων της πέτρας ως τα λεγόμενα «μπουλούκια» που ταξιδεύανε σ' όλες τις περιοχές της Ελλάδος και στο εξωτερικό. Οι γυναίκες επιφορτίζονταν με τις γεωργικές και κτη-

νοτροφικές δραστηριότητες.

Κτηνοτρόφοι από την νότια Ήπειρο μετακινιόνταν την άνοιξη και καλοκαίρι προς τα βοσκοτόπια του χωριού (Γράμμου), νοικιάζοντας όλα τα γύρω βουνά, θυμάμαι τους αξέχαστους Πιτουλαίους κ.α. Τα παλιά χρόνια, όπως θυμάμαι και ο ίδιος, ο Γράμμος φιλοξενούσε 20 με 30 χιλιάδες πρόβατα. Αυτό σε συνδυασμό με τη γειννίαση με το κτηνοτροφικό χωριό Ντένισκο (σημ. Αετομηλίτσα), είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν τα πέντε μπατάνια και οι τρεις νεροτριβές για τα μάλλινα υφάσματα (βελέντζες κ.α.). Η ονομασία «Πληκάτι» προέρχεται από το πελέκημα της πέτρας. Το χωριό, εκείνα τα παλιά χρόνια ήταν το κέντρο της πέτρας στην Ήπειρο, όπως π.χ. το χωριό Χιονιάδες ήταν πρώτο στην ζωγραφική και αγιογραφία, όπως και στο χωριό Τούρναβο (σημ. Γοργοπόταμο) ήταν οι καλύτεροι μαστόροι στην ξυλογλυπτική. Οι Πληκαδίτες μαστόροι διακρίθηκαν για την τεχνική τους, ήταν άριστοι στο χτίσιμο και πελέκημα της πέτρας.

Τα μπουλούκια των Πληκαδιτών μαστόρων ταξίδευαν στην Θεσπρωτία, Μεσολόγγι, Αγρίνιο, Άγιο Όρος, Θεσσαλία, Καβάλα, Βόλο, Σέρρες, Δράμα και ιδιαίτερα στην Αθήνα και τα γύρω αρβανιτοχώρια. Το σπίτι του Μακρυγιάννη και πολλά άλλα αρχοντικά στην Αθήνα το έχτισαν τα μαστόρια από το Πληκάτι. Στο εξωτερικό εργάστηκαν στην Προύσα-Σμύρνη, Αμερική, Γαλλία, Ρωσία, Ρουμανία, Αιθιοπία και Αλβανία (Κορυτσά,

Μοσχόπολη κ.α.). Γύρω στο 1900-1905 πήγαν στην Αμερική ως πετράδες τα παρακάτω μαστοριά: Ζιώγας Στέφανος, Ζιώγας Σωτήρης, Βεζαλής Ιωάννης, Σεργιάδης Γεράσιμος.

Στην Ρωσία πήγαν και εργάστηκαν από το 1906 έως 1908 τα μαστόρια: Βασάκος Σταύρος, Κολεγιάννης Στέργιος, Νάτσης Γιάννης, Νάτσης Θωμάς, Νάτσης Νικόλαος, Νάτσης Απόστολος, Θεολόγου Νίκος, Θεολόγου Ιωάννης, Θεολόγου Σωτήρης, Θεολόγου Αντώνιος, Βασάκος Παντελής, Κολεγιάννης Στέφανος, Ζιώγας Γιαννούλης, Νάτσης Χαρίσης, Παπανώτης Κωνσταντίνος.

Στην Γαλλία ταξίδεψαν το 1920 ως χτίστες σε μεγάλα έργα (κτήρια, γέφυρες κ.α.) τα μαστόρια: Βασάκος Λάζαρος και Βεζαλής Κωνσταντίνος μαζί τους είχαν και μαστόρους από την Βούρμπιανη. Τότε τους Έλληνες δεν τους επέτρεπαν να πάνε στην Γαλλία και έφυγαν μέσω Αλβανίας.

Στην Αβησσυνία- Addis abeba από το 1926 έως το 1936 ταξίδεψαν και εργάστηκαν τα μαστόρια: Ζιώγας Νικόλαος και Ζιώγας Παναγιώτης. Σήμερα στα Μαστοροχώρια των Ιωαννίνων-Ηπείρου οι ντόπιοι πετράδες είναι ελάχιστοι. Τα χωριά αυτά βρίσκονται στα βόρεια του Νομού Ιωαννίνων δεξιά και αριστερά του Σαρανταπόρου και εκτείνονται μέχρι τα ελληνοαλβανικά σύνορα. Είναι τα 12 ορεινά χωριά που συγκροτούν τον Δήμο Μαστοροχωρίων με πληθυσμό γύρω στα 2.100 κατοίκων.

Ο μάστορας και μπάρμπας μου (που δεν ζει πια) ο Παντελής Ζιώγας, ένας από τους καλύτερους πετράδες του χωριού μου έλεγε τα εξής: «Πέτρα είχαμε, πέτρα έχου-

με και πέτρα δουλεύουμε, τίποτα άλλο - πέτρα παντού και ταξίδια μαστόρων».

Τα μπουλούκια τότε είχαν μια συνωμοτική γλώσσα, τα λεγόμενα κουδαρίτικα, ήταν η γλώσσα των μαστόρων, δεν επιτρεπόταν να την ξέρει ο καθένας. Ήταν μεγάλη προδοσία εάν κανένας έλεγε και μάθαινε την γλώσσα σε άλλους ξένους.

Θυμάμαι που τα μαστόρια σε μεγάλη ηλικία ομολογούσαν πως την στιγμή που γεννιόταν ένα αγόρι ήταν γραμμένο να γίνει μάστορας της πέτρας. Μόλις έφτανε στα 10 έως 12 χρόνια τον έπαιρναν μαζί τους οι μαστόροι στα ταξίδια. Εκεί δούλευε σκληρά, ήταν ένας μαθητευόμενος τεχνίτης. Αλλά το μυστικό ήταν πως την δουλειά έπρεπε να την μάθει μόνος του, δεν περίμενε κανένας να τον πάρει από το χέρι και να του δείξει πώς χτίζουν την πέτρα. Αν είχε μυαλό θα το καταλάβαινε μοναχός του.

Πάντως το απίστευτο μεράκι ενός πετρά ήταν ότι έβγαζε μία το πολύ δύο πέτρες την ημέρα για τον τοίχο στην πρόσοψη των σπιτιών, ότι όλη τους η τέχνη ήταν μια λέξη: αργά, όσο πιο αργά δούλευαν τόσο πιο καλοί μαστόροι ήταν. Τραγουδούσαν και σφύριζαν στο πελέκημα για να ξεχνιούνται και να μη βιάζονται. Γλεντούσαν την αργάδα τους διότι: «μια ζουρλοτσουκανιά» θα στοίχιζε μία μέρα δουλειάς.

Με τον σεβασμό και την αγάπη προς τους μαστόρους της πέτρας του χωριού

Αντώνιος Θ. Ζιώγας
Μηχ/κός Μηχ/γος
εκ Πληκατίου

ΤΟ ΝΤΟΥΛΑΠΙ ΤΩΝ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ

Βρισκόμαστε στις μέρες της κατοχής, μάλλον στο τέλος της γερμανικής κατοχής. Στην Κόνιτσα υπάρχει τάγμα Γερμανών, καθώς και άλλων υπηρεσιών των Γερμανικών δυνάμεων. Στα χωριά μας υπήρχαν αντάρτες του Ε.Α.Μ.-ΕΛΑΣ αλλά διακριτικά, αν και οι Γερμανοί το ξέρανε. Στο δικό μας χωριό πολλές φορές έρχονταν ομάδες 15-20 ατόμων Γερμανών στρατιωτών, γυρίζαν το χωριό και μετά κάθονταν στο μεσοχώρι για αρκετές ώρες και μετά ξανάφευγαν, δίχως να πειράξουν κανέναν απ' το χωριό και αυτό οφείλεται στο ότι οι αντάρτες δεν τους ενόχλησαν.

Όλους στο χωριό τους είχαν περίπου οργανωμένους και ημάς τους μικρούς στα αειτόπουλα, τους μεγαλύτερους στην ΕΠΟΝ και τους πιο μεγάλους σε άλλες ομάδες. Μαθαίναμε τραγούδια αντάρτικα κ.ά. Κάθε ημέρα είχαμε την ευθύνη για να πούμε με τον τηλεβόα απ' τον περίβολο του Σχολείου, το Δελτίο ειδήσεων που μας έδιναν οι αντάρτες, ενώ οι μεγαλύτεροι είχαν άλλα να κάνουν.

Στο Σχολείο μας, την "ΣΠΥΡΙΔΩΝΕΙΟ ΣΧΟΛΗ" οι εξωσχολικοί με μαθητάς από το Σχολείο, οργάνωναν θιάσους και ανεβάζαν διάφορα έργα

που τα παίζανε στη μεγάλη αίθουσα του Σχολείου που ήταν ειδικά διαρρυθμισμένη για αυτές τις περιπτώσεις. "Ένα από τα έργα που ανεβάστηκαν στην αίθουσα αυτή είχε αντάρτικο χαρακτήρα, αλλά μεγάλη απήχηση και χειροκροτήθηκε πολύ. Στα περισσότερα έργα συμμετείχα και εγώ, αν όχι σε όλα περίπου. Σ' αυτό το έργο ήταν τέσσερα κορίτσια και τέσσερα αγόρια. Ένα από τα αγόρια ήμουν εγώ δηλαδή ο μικρός της παρέας.

Όταν έγινε η απελευθέρωση και η Κόνιτσα ήτο ελεύθερη, ο Δήμαρχός της μας κάλεσε να παίξουμε το έργο αυτό στην Κόνιτσα. Δεχτήκαμε την πρόσκληση του δημάρχου, και στα μισά του Δεκεμβρίου ξεκινήσαμε για την Κόνιτσα. Ο καιρός ήταν κατάλληλος, πεντακάθαρος ο ουρανός, μόνον που είχε τσουχτερό κρύο, αφού ο Δεκέμβριος είναι μήνας του Χειμώνα.

Φύγαμε απόγευμα από το χωριό, και σχεδόν στην κατηφόρα της Πλάκας, είχε αρχίσει να νυχτώνει. Κάποια στιγμή, ο Χαράλαμπος Γιούσιος που συμμετείχε στο έργο - δεν υπάρχει πια - είπε τη λέξη για "Καλικαντζάρους" - αφού βρισκόμασταν στο 40ήμερο των Χριστουγέννων, και από το φόβο μας τα κορίτσια και εγώ, το πότε φθάσαμε στην

Κόνιτσα δεν καταλάβαμε. Υπήρχε ο φόβος των Καλικαντζάρων πάντοτε.

Εκεί μας περίμεναν άτομα από το Δήμο και μας οδήγησαν στη Γεωργική Σχολή όπου θα παίζαμε το έργο. Αφήσαμε τα πράγματα που είχαμε για το έργο, στη Σκηνή του θεάτρου, και μετά πήγαμε στο καφενείο της Σχολής για να ξεκουραστούμε μετά από τη διαδρομή των τεσσάρων ωρών. Αφού ξεκουραστήκαμε, πήγαμε στη Σκηνή να ετοιμαστούμε, γιατί στις 9 μ.μ. θα άρχιζε η παράσταση. Η αίθουσα είχε γεμίσει και δεν υπήρχε καρέκλα άδεια. Ακριβώς στις 9 αρχίσαμε την παράσταση και περίπου 10,30 τελείωσε.

Τα χειροκροτήματα ήταν τόσα πολλά, που αντηχούσε όλη η αίθουσα. Εμείς υποκλιμόμενοι τους ευχαριστούμε. Στην πρώτη σειρά, ήταν ο Δήμαρχος κ. Βασιλάκης Ζήσης, ο Σεβασμιώτατος, ο κ. Έπαρχος ο κ. Λαμπρίδης, και πολ-

λοί άλλοι επίσημοι της Κόνιτσας.

Φεύγοντας, μας ευχαριστήσανε δια χειραψίας και εμείς αφού μαζέψαμε τα πράγματά μας, πήγαμε στο εστιατόριο της Σχολής και φάγαμε μαζί με τους μαθητές. Για ύπνο, τα αγόρια κοιμηθήκαμε με τους μαθητές, ενώ τα κορίτσια κοιμήθηκαν στο Γραφείο των Καθηγητών. Από την κούραση, μας πήρε ο ύπνος αμέσως.

Ξημέρωσε η ημέρα, φάγαμε το πρωινό μας με τα παιδιά της Σχολής, και ξεκινήσαμε να επιστρέψουμε στο χωριό μας. Ο καιρός ήταν καλός αν και Δεκέμβριος. Μετά από τέσσερις ώρες φθάσαμε στο χωριό μας. Αρκετό καιρό είχαμε τις ωραίες αναμνήσεις από την υποδοχή στην Κόνιτσα, που ακόμη και σήμερα τις θυμούμαι.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Ε. ΞΕΙΝΟΣ

ΓΑΝΝΑΔΙΟ

**Info
Center**

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑΤΑ:

- ✓ JUNIOR - ΜΑΘΗΤΙΚΑ
- ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
- ✓ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
- ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Σπουδών: ΣΠΙΑΝΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ

Πτυχ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα, Παπαδιαμάντη 6

☎ 26550 22688 - ☎ 6977871424 - e-mail: infocenter@otenet.gr

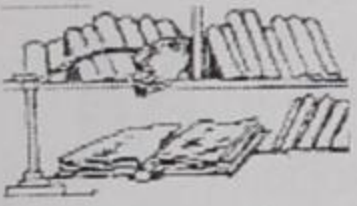
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

ΖΔΡΑΒΟΣ

κρέατα εντόπια

**ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 153 - ΤΗΛ. 321601
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

«Παραμύθια και αλήθειες για μικρούς και μεγάλους»

«ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ» είναι ο τίτλος του βιβλίου του Γιώργου Μαυρογιάννη, που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις «Νόηση».

Παραμύθια, που εμάς τους μεσήλικες και πάνω μας γυρνάν πολλά χρόνια πίσω, όταν μικρά παιδιά, κατά τις ατέλειωτες χειμωνιάτικες νύχτες κυρίως, γύρω από το τζάκι ρουφούσαμε κυριολεκτικά ό,τι ο παπούς και η γιαγιά, οι γονείς ή άλλα μεγαλύτερα μέρη της οικογένειας είχαν να μας διηγηθούν παραμύθια ή ιστορίες με τους ίδιους ή άλλους πρωταγωνιστές.

Μιλάμε για μια εποχή, που ούτε ραδιόφωνο, ούτε τηλεόραση είχαμε και τα βιβλία σπάνιζαν.

Τα παραμύθια τροφοδοτούσαν τη φαντασία μας, καλλιεργούσαν στάσεις και αξίες με τρόπο απλό και άμεσο, χωρίς βέβαια να παραγνωρίζουμε και το

γεγονός ότι κάποια στοιχεία τους, όπως π.χ. η συχνή αναφορά σε καλούς και δίκαιους βασιλιάδες και βασιλόπουλα υπηρετούσαν συνειδητά ή ασυνείδητα κοινωνικές σκοπιμότητες κατά κανόνα υπέρ των αρχόντων.

Δεκαπέντε παραμύθια περιλαμβάνει το νέο βιβλίο του Γ. Μαυρογιάννη και

μέσω των ηρώων του, που τα ονόματά τους έχουν συμβολικό χαρακτήρα, όπως Ροδή, Τσουκνίδα, Φως, Ζωή, Ελπίδα κλπ., αναδεικνύονται ξεκάθαρα οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές ευαισθησίες του συγγραφέα.

Στο τέλος κάθε παραμυθιού ο συγγραφέας παραθέτει μια σειρά από «απλά σκιαγραφήματα», όπως τα αποκαλεί, που βοηθούν τα

παιδιά να κατανοήσουν καλύτερα όσα διαβάζουν και εφόσον το επιθυμούν, χρωματίζοντας ανάλογα πρόσωπα, ζώα κλπ, να έρθουν σε επαφή με τη ζωγραφική.

Η προσπάθεια του Γ. Μαυρογιάννη να ευαισθητοποιήσει μικρούς και μεγάλους σε ζητήματα που μας απασχολούν καθημερινά, όπως η μόλυνση του περιβάλλοντος, η ηθική σήψη, η ανασφάλεια, το έγκλημα και τόσα άλλα, χρυσισμοποιώντας ως μέσο το παραμύθι, είναι πολύ σημαντική και πιστεύω ότι έτσι θα αξιολογηθεί από τον κάθε καλόπιστο αναγνώστη,-τρια.

Θα κλείσω τη μικρή αυτή παρουσίαση με τρεις από τις πέντε στροφές του ποιήματος του συγγραφέα, που είναι αφιερωμένο στους «μικρούς φίλους» με τον τίτλο «μικρό παιδί» και προτάσσεται των παραμυθιών:

Ηλιαχτίδα είσαι νέα
η ζωή και η χαρά
μια ψυχή μικρή ωραία
που λαμπρή στολή φορά.

Για ν' ανέβεις, ξέρε, όμως,
στα ψηλά με σιγουριά
πως μακρύς θα είν' ο δρόμος
αιχμηρός μ' ανηφοριά

Αρετή μαζί και γνώση
αν κατέχεις, θα νικάς
το κακό προτού σπιλώσει
ό,τι τίμιο γρικός

I.T.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Απόφοιτοι 2ου Δημοτικού Σχολείου Κόνιτσας έτους 1961

Συνάντηση και διασκέδαση

«ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ» ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΣΤΙΣ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2009

* * *

Συμμαθητές του 1967 θυμηθήτε και προετοιμασθήτε για το 4ο

Αντάμωμα της τάξης μας

Στις 12 Αυγούστου 2009 Μεσημέρι στο όμορφο χωριό

«ΠΛΗΚΑΤΙ»

Επικοινωνήστε με τα τηλέφωνα

Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ: 6977282737 -

Π. ΠΑΓΟΥΡΤΖΗΣ: 6979799346

ΚΑΙΡΟΣ - Ο ΓΙΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ & ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Με τον πιο πάνω τίτλο κυκλοφόρησε πρόσφατα το βιβλίο του φίλου συμπατριώτη μας Μετεωρολόγου και γνωστού σε όλους από το δελτίον καιρού της Ε.Μ.Υ. Δημήτρη Ζιακόπουλου.

Στις 260 σελίδες του βιβλίου εκλαϊκεύονται με γλαφυρό τρόπο επιστημονικές γνώσεις που είναι χρήσιμες για όλους μας, αφού ο καιρός ενδιαφέρει όλους τους ανθρώπους.

Στο πρώτο κεφάλαιο δίνονται οι ορισμοί του καιρού και του κλίματος, παρουσιάζονται βασικές γνώσεις αναφορικά με τη σύσταση και τη δομή της ατμόσφαιρας και περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες θέρμανσης της γης και της ατμόσφαιράς της.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στη θερμοκρασία και την υγρασία του αέρα. Δίνονται πληροφορίες για τα προβλήματα που προκαλούν στον ανθρώπινο οργανισμό οι πολύ χαμηλές ή οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες και αναφέρονται τρόποι αντιμετώπισής τους.

Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφονται τα σύννεφα και όλες τις μορφές με τις οποίες πέφτει το νερό στο έδαφος, βροχή, χιόνι, χαλάζι κ.λ.π.

Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στην ατμοσφαιρική πίεση και τον άνεμο. Δίνονται πληροφορίες για τον τρόπο μέτρησης της ατμοσφαιρικής πίεσης με τα

βαρόμετρα για την εκτίμηση του καιρού.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βαρομετρικά συστήματα και όλα τα “μυστικά” της ατμοσφαιρικής κυκλοφορίας, όχι μόνο στην επιφάνεια της γης, αλλά και στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας.

Με τις γνώσεις αυτές μπορούμε εύκολα να κατανοήσουμε π.χ. γιατί τα βαρομετρικά χαμηλά μας έρχονται από τα δυτικά ή γιατί η χώρα μας, σχεδόν πάντοτε, έχει αντίθετο καιρό από τη δυτική Ευρώπη.

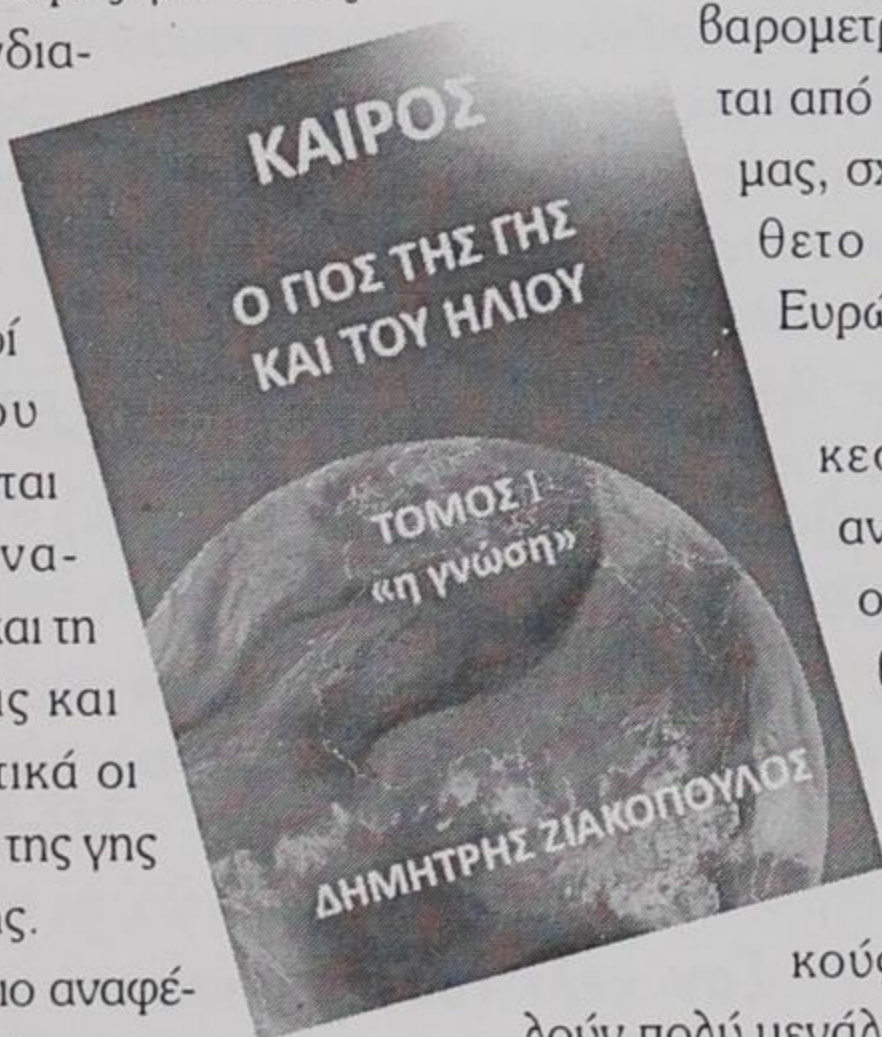
Στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο περιγράφονται αναλυτικά οι καταιγίδες και οι σίφωνες που είναι τα βιαιότερα ατμοσφαιρικά φαινόμενα στη χώρα μας και δίνονται στοιχεία για τους τροπικούς κυκλώνες που προκα-

λούν πολύ μεγάλες καταστροφές σε άλλες χώρες του πλανήτη μας.

Το βιβλίο έχει υπότιτλο ΤΟΜΟΣ 1 «η γνώση» και όπως αναφέρει στον πρόλογό του ο συγγραφέας, κυκλοφορεί σε όλα τα βιβλιοπωλεία απ'όπου μπορεί οποιοσδήποτε να το προμηθευτεί.

Εμείς συγχαίρουμε τον συμπατριώτη μας συγγραφέα και συνιστούμε το βιβλίο σε όλους αυτούς που έχουν την περιέργεια και το ενδιαφέρον για γνώση του καιρού να πάρουν και να μελετήσουν αυτό το εξαιρετικά χρήσιμο σύγγραμμα.

Σ.Τ.

Εξήντα χρόνια μακριά απ' την Πατρίδα

Χαριτωμένη συντροφιά μου λέει να τραγουδήσω
κι εγώ τους λέω, δεν μπορώ, τραγούδια δεν ηξέρω
για τους καλούς μου συγγενείς και τους καλούς μου φίλους.
Θα πω τραγούδια λυπηρά και παραπονεμένα.
Το λεν πουλιά της Κόνιτσας κι απδόνια των Γιαννίνων
εξήντα χρόνια έκανα στα έρημα τα ξένα
σαν το πουλί που περπατά μονάχο μες στους κάμπους.
και τώρα η ώρα έφτασε στο σπίτι μου να πάω.
Βρίσκω την πόρτα μου κλειστή, αυλή χορταριασμένη,
κάθομαι απ' έξω σκεφτική, στέκω συλλογισμένη.
Πού είναι οι γονείς μου οι καλοί, τ'αδέρφια, τα ξαδέρφια;
Γύρω αγναντεύω τα βουνά, πέρα τα κορφοβούνια
κι ακούω τον κούκο να λαλεί, την πέρδικα να λέει:
- Καλώς μας ήλθες κόρη μου, καλώς την αφεντιά σου,
ήρθες να δεις την Ήπειρο, τον πατρικό τον τόπο
εδώ που σε μεγάλωσαν με βάσανα και κόπο;
Αργά μας ήρθες κόρη μου από τα μαύρα ξένα
εκεί άφησες τα νιάτα σου, εκεί τη λεβεντιά σου
δε ζει κανένας τώρα πια από τη φαμιλιά σου...

Μάρθα Παπαστεργίου
Ουγγαρία

Σαν κελί του ερημίτη

Σαν απόκληρος γυρίζω
στον σπιτιού την ερημιά μου,
μια φωνή γνωστή ν' ακούσω,
πάντα ακούω την δικιά μου.

Μια γυναίκα να μιλάει
στο παιδί κάτι να λέει,
το μικρό μέσα στην κούνια
να γελάει ή να κλαίει.

Η γιαγιά ν' αναστενάζει
γιατί χάθηκε ο παππούς μας,
στο τραπέζι μια κουβέντα
από όλους τους δικούς μας.

Ο πατέρας ν' ασχολείται
με σφυρί ή με τρυπάνι,
η μητέρα στην κουζίνα
κάποιο φαγητό να κάνει.

Το κουδούνι να κτυπάει
ένας συγγενής ή φίλος,
στην αυλή μας κάπου - κάπου
να γυαγίζει ένας σκύλος.

Τίποτε απ' αυτά που λέω
δεν ακούγεται στο σπίτι,
όπου κι αν κοιτάζω μοιάζει
σαν κελί του ερημίτη

Πούλιος Γρέντζιος

Το Ορφανοπαίδι

Η μάνα μου με άφησε μικρό ορφανοπαίδι
 και ο πατέρας με έδωσε σε άλλους ψυχοπαίδι
 Τώρα κλαίω και πονάω, την μανούλα μου ζητάω.
 Μάνα εγώ δεν γνώρισα, γνώρισα μία άλλη
 αυτή που με μεγάλωσε είχε καρδιά μεγάλη.
 Τώρα κλαίω και πονάω, την μανούλα μου ζητάω.
 Εγώ τους γνώρισα για γονείς, με έχουν μεγαλώσει
 και στον Παράδεισο ο Θεός μερίδιο να τους δώσει.
 Τώρα κλαίω και πονάω την μανούλα μου ζητάω.

Απόκριες

Απόκριες στο Δίστρατο και Καθαρά Δευτέρα
 Τα ξύλα συγκεντρώνουμε αποκριάς το βράδυ
 Φωτιά για να ανάψουμε να λάμψει στο σκοτάδι.
 Και όταν φουντώσει η φωτιά γίνεται η νύχτα μέρα
 Και γίνεται ένας χορός από εδώ ως πέρα.

Από μεζέδες άφθονα στρώνονται στα τραπέζια
 Όλοι τρώνε και γλεντούν και μες στα ποτήρια τους
 Γλυκό κρασί θα πιουν.

Την άλλη μέρα το πρωί πάμε για την πλατεία
 Η φασολάδα μοσχοβολά λαγάνα, ελίτσες και καλβά
 Θα μείνουν ιστορία.

Δίστρατο φιλόξενο χωριό η κυρά -Ελένη έρχεται
 Από την επαρχία
 Με την καλή την τέχνη της, την φασολάδα νοστιμότητα
 να βράζει στην πλατεία.

Δίστρατο όμορφο χωριό οι ξένοι για σένανε μιλούν
 Για την φιλοξενία σου πολλά έχουν να πουν.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΣΤΡΑΤΟ

Επιστολή

Προς

Τον Δ/ντή του Περιοδικού «Κόνιτσα»

κ. Δ/ντά

Με έκπληξη διάβασα στο αγαπητό και έγκριτο περιοδικό σας (στη σελίδα 16 και με τον τίτλο Ένωση Κονιτσιωτών) ανακρίβειες, που διαστρεβλώνουν την αλήθεια, κάτι που δεν μας έχετε συνηθίσει έως σήμερα.

Αγαπητέ φίλε κ. Τουφίδη στην αρχή του ρεπορτάζ γράφετε ότι «πριν από λίγα χρόνια, με βασικό πρωταγωνιστή τον Οφθαλμίατρο Χρήστο Ζακόπουλο, ιδρύθηκε στα Γιάννενα η Ένωση Κονιτσιωτών κ.λ.π., κ.λ.π.».

Δεν υπάρχει ψευδέστερο και περισσότερο αναληθές από το σχόλιό σας. Για να σας ενημερώσω περισσότερο (αφού είμαι βέβαιος ότι δεν ξέρετε ποιοί ήταν πρωταγωνιστές για την ίδρυση της Ένωσης Κονιτσιωτών) και προς αποκατάσταση της αλήθειας σας ενημερώνω: Εγώ ο Ζώης Πανταζής από το Μάζι, ως Πρόεδρος της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής και Μέλη τον Στάγιο Γρηγόριο από την Αγία Βαρβάρα, τον μακαρίτη Γρηγόριο Ροΐδη από το Μπολυβδοσκεπάστο, την Μαρία Κούσιου-Σάλτα από την Καστανέα Κονίτσης, την Αρετή Παπαβρανούση-Σάλτα κάτοικο Κόνιτσας και με Νομικό Σύμβουλο τον σημερινό Δήμαρχο Μαστοροχωρίων κο Κοσμά Σδούκο, ιδρύσαμε την Ένωση Κονιτσιωτών Ιωαννίνων.

Ως προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, φτιάξαμε το Καταστατικό έχοντας 122 (Κονιτσιώτες των Ιωαννίνων) ιδρυτικά μέλη. Στη συνέχεια προχωρήσαμε, όπως είχαμε υποχρέωση και σύμφωνα με το καταστατικό, σε εκλογές προκειμένου να έχουμε αιρετό Διοικητικό Συμβούλιο.

Στις εκλογές ως Πρόεδρος του νέου Δ.Σ. εξελέγει ο διακεκριμένος επιστήμονας και άξιο τέκνο του Αμαράντου Χρήστος Ζακόπουλος.

Αυτά αγαπητέ μου κ. Τουφίδη, προς αποκατάσταση της αλήθειας, που πραγματικά πιστεύουμε ότι την υπηρετείτε.

Παρακαλώ και για λόγους συναδελφικής δεοντολογίας και προσωπικής φιλίας, να καταχωρήσετε την παρούσα επιστολή μου στο έγκριτο περιοδικό σας.

Με τιμή

ΖΩΗΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ

Εκδότης -Δ/ντής των Νέων της Ηπείρου

Κοπή πίτας της Αδελφότητας Οξυάς «Ο Άγιος Νικόλαος»

Την Κυριακή στις 25 Γενάρη 2009 η Αδελφότητα Οξυάς «Ο Άγιος Νικόλαος», έκοψε την πίτα της σε εκδήλωση που έγινε σε αίθουσα του Ξενοδοχείου Stanley.

Με απόφαση του Δ.Σ., η εκδήλωση της κοπής της πίτας «απογαλακτώθηκε» από εκείνη της Γ.Σ. του Συλλόγου, δίνοντας έτσι μια νέα προοπτική στη σύσφιξη σχέσεων μεταξύ των μελών του αλλά και διαφορετικό πνεύμα – όπως αποδείχτηκε - στην εκδήλωση.

Η μεγάλη προσέλευση μελών και φίλων της Οξυάς, έδωσε στο Δ.Σ. της Αδελφότητας, εκτός από μεγάλη χαρά, δύναμη και κουράγιο για δουλειά αλλά και μήνυμα αισιοδοξίας ότι τα καλύτερα έρχονται και για την επίτευξη τους, δεν περισσεύει κανείς. Είναι όλοι «χρειαζόμενοι».

Μεγάλη εντύπωση έκανε η συμμετοχή της Νεολαίας της Οξυάς. Νέες και Νέοι έδωσαν δείγματα κοινωνικότητας, ζωντανίας αλλά και αγάπης για τον τόπο των παππούδων και των γιαγιάδων τους, απολαμβάνοντας λίγες στιγμές ξεγνοιασιάς και κουβέντας μεταξύ τους, αναλώνοντας το ραντεβού μεταξύ τους μέχρι την επόμενη εκδήλωση της Απόκριες στο χωριό.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με καλωσόρισμα του Προέδρου της Αδελφότητας κ. Κων. Α. Λάζου, που μετέφερε τις

ουσιαστικές ευχές του Δ.Σ. για Καλή Χρονιά και Υγεία. Στη συνέχεια και προς σεβασμό στη μνήμη των ανθρώπων της Οξυάς που «ταξίδεψαν» το 2008, τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή.

Ακολούθησε –για πρώτη φορά φέτος– η τιμητική διάκριση δύο ηλικιωμένων μελών του Συλλόγου για το ήθος τους και για την προσφορά τους στο Σύλλογο. Την Ανδρονίκη Πορφύρη, τη θρυλική Γιαγιά-Νάσαινα που είναι πάντα κοντά στο Σύλλογο είτε με τις πίτες της είτε με τη ζωντανία της. Την αναμνηστική πλακέτα παρέλαβε, εκ μέρους της, ο γιος της Νίκος που υπερέβαλλε εαυτόν για να παραβρεθεί στην εκδήλωση, ενώ η ξακουστή «Μαργιόλα» πλημμύριζε την αίθουσα. Τον Αντώνη Κυπαρίσση, το Μπάρμπα-Αντώνη που σαν Πρόεδρος του Συλλόγου, σε δύσκολα χρόνια πρόσφερε τα μέγιστα. Η αναμνηστική πλακέτα, με μέριμνα του Συλλόγου, έχει ήδη παραδοθεί στον ίδιο. Το Δ.Σ. τους ευχαριστεί.

Αναφέρθηκε παραπάνω για τα αισιόδοξα μηνύματα που προσδίδει στο Σύλλογο η προσέλευση της Νεολαίας στην εκδήλωση. Παρόμοια μηνύματα όμως δίνουν και οι επιτυχίες της. Έτσι, όπως και κάθε χρόνο, το Δ.Σ. βράβευσε για την επιτυχία τους στις ανώτερες και ανώτατες σχολές την Κατερίνα Κουζούπη στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, το Γιώργο Α.

Ανδρονιάδη στη Νομική Αθηνών, το Χρήστο Αθ. Παπαχρήστο στο Πανεπιστήμιο Πάτρας και τον Δημήτρη Ηλ. Ανδρονιάδη στην Ανώτερη σχολή Μελωδίας. Στους επιτυχόντες παραδόθηκαν εκ μέρους του Συλλόγου δώρα για αυτή τους την επιτυχία.

Είναι σαφές ότι η βράβευση δεν γίνεται στο πλαίσιο συνέχισης εθίμου ή ως υποχρέωση. Η Αδελφότητα επιθυμεί την ουσιαστική παρουσία της Νεολαίας στα πράγματα και θέλει τις ιδέες και τα οράματά της συνοδοιπόρους στην εξέλιξη και στο κοινό όραμα που είναι η ανάπτυξη της Οξυάς μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες πολιτισμού κυρίως.

Στην είσοδο της Αίθουσας μέλη του Δ.Σ. , η ταμίας Αλεξάνδρα Χ. Ζούκη, με το γλαφυρό της ύφος και ο Γ.Γ. Νίκος Α. Παπαχρήστο, με την ηρεμία του, υποδεχόμενοι τους καλεσμένους τους παρουσίαζαν το διπλό DVD παραγωγής του Συλλόγου «Πολιτιστικές Πινελιές» που περιέχει τις εκδηλώσεις «Αρχείου και Φωτογραφίας 2007» & «Η Οξυά βάζει γάστρα 2008». Η ανταπόκριση των καλεσμένων, στην προμήθεια του DVD, ήταν μεγάλη. Ενέργεια που μεταξύ των άλλων, βοηθούν και το Σύλλογο. Εμείς απλά το συστήνουμε σε όλους.

Ακολούθησε η κοπή της πίτας του Συλλόγου με το φλουρί να βρίσκεται στο κομμάτι της Ερασμίας Μπουκάκη – Κυπαρίσση και στο οποίο αντιστοιχούσε ένα δώρο, προσφοράς του Συλλόγου.

Με τη συνδρομή της Νεολαίας της

Οξυάς και την καθοδήγηση της Χαραλαμπίας Χ. Ζούκη σε όλους τους καλεσμένους προσφέρθηκαν πίτες, που με μεγάλη υπομονή και χαρά γυναίκες του χωριού είχαν φτιάξει και είχαν με τη σειρά τους φέρει στην εκδήλωση.

Στο σημείο αυτό όλους τους καλεσμένους τους περίμενε μια έκπληξη. Ο Πάρεδρος του χωριού κ. Παύλος Π. Βαδάσης πρόσφερε στο Σύλλογο, για τις ανάγκες της εκδήλωσης 20 μπουκάλια κρασιά εμφιαλωμένα –στέλνοντας τα από την Κόνιτσα- δικής του παραγωγής. Με τη βοήθεια της Νεολαίας τα εξαιρετικής ποιότητας κρασιά προωθήθηκαν άμεσα στα τραπέζια δροσίζοντας τους ουρανίσκους αλλά προσθέτοντας και μια διαφορετική πινελιά κεφιού στην εκδήλωση. Το Δ.Σ. τον ευχαριστεί ιδιαίτερα.

Το Δ.Σ. νοιώθει την ανάγκη να ευχαριστήσει όλες τις γυναίκες που αδιαφορώντας για το χρόνο που απαιτείται έφτιαξαν τις πίτες τους και τις πρόσφεραν στο Σύλλογο. Έτσι τη μέρα εκείνη οι πίτες που έφτιαξαν οι Χαραλαμπία Ζούκη, Βάνα Αγγελάκη, Μαρία Τσίμα, Δήμητρα Παπαχρήστου, Ξένια Ζούκη, Νίκη Βαδάση, Πάτρα Χρονοπούλου, Δέσποινα Τριανταφύλλου, Ερασμία Μπουκάκη, Μάχη Ανδρονιάδη, Αθηνά Τρικαλίτη, Ελένη Μπίζου Εύα Καγκουρά, Φανή Ανδρονιάδη, Χριστίνα Σταμπουλή, Ελένη Αθανασοπούλου, Αρχοντούλα Τσίμα και Γεωργία Καπερνέα, εκτός από μεράκι δημιουργίας είχαν αγάπη και υπέροχη γεύση.

Η παρουσία στην εκδήλωση της 94χρονης Αναστασίας Βαδάση αποτέλεσε έκπληξη στους παρευρισκόμενους.

Η ετήσια Γ.Σ. – Αρχαιρεσίες της Αδελφότητας.

Η Γ.Σ. διεξήχθη σε εξαιρετικά φιλικό κλίμα που διατηρήθηκε σε όλη τη διάρκειά της επιβεβαιώνοντας για ακόμη μια φορά ότι η συνεργασία μεταξύ όλων παραμένει σε υψηλό επίπεδο με κύριο γνώμονα την ανάπτυξη της Οξυάς και της ευρύτερης περιοχής.

Οι εργασίες της Γ.Σ. άρχισαν με τον ορισμό Προέδρου της Συνέλευσης. Η δηλωμένη εμπειρία του κ. Νίκου Αθ. Πορφύρη έδινε σαφείς εγγυήσεις για την ορθή τήρηση των προβλεπομένων διαδικασιών καθώς και για τη διατήρηση συναινετικού κλίματος σε όλη διάρκεια της Γ.Σ.

Οι εργασίες της Γ.Σ. άρχισαν με τον οικονομικό απολογισμό και την επιμέρους ανάλυση των οικονομικών στοιχείων από την ταμία της Αδελφότητας κας Αλεξάνδρας Χ. Ζούκη. Είχε ήδη προηγηθεί ο σχετικός, από την Εξελεγκτική Επιτροπή, έλεγχος.

Αναγνώστηκε μήνυμα με τις ευχές του Δημάρχου του Δήμου Μαστοροχωρίων κ. Κοσμά Σδούκου, ο οποίος εκθειάζοντας τη συνεργασία του Δήμου με το Σύλλογο, ανέφερε τα θετικά του σχόλια της συνεργασίας του με το μέλος

της επιτροπής του χωριού κ. Νίκο Τσίμα, αναγνωρίζοντας την άδολη προσφορά του στην ανάπτυξη της Οξυάς. Στη συνέχεια υπήρχε σαφή αναφορά του για τα προγραμματισμένα έργα και το χρονοπρόγραμμα για την έναρξή τους. Έτσι ο κ. Δήμαρχος δεσμεύτηκε με την επιστολή του, ότι έως το τέλος της Άνοιξης 2009 θα αρχίσει η κατασκευή της νέας Δεξαμενής στην Οξυά καθώς και η επιμέλεια και καθαρισμός για τις υπάρχουσες υδρομαστεύσεις. Εμείς απλά θα περιμένουμε.

Ακολούθησε η τοποθέτηση του Προέδρου της Αδελφότητας κ. Κων/νου Α. Λάζου, ο οποίος μετέφερε τις ευχές των μόνιμων κατοίκων της Οξυάς οι οποίοι μέσω της επιτροπής της Αδελφότητας στο χωριό, ευχήθηκαν υγεία στους παρευρισκόμενους και κέφι για δράση στο Δ.Σ. . Έγινε αναφορά για τα έργα που ολοκληρώθηκαν καθώς και διευκρινίσεις για τις απαραίτητες ενέργειες που απαιτούνται για το «Μπαλκόνι» της Οξυάς.

Ενημέρωση επίσης έγινε για την κατάσταση του Αγίου Νικολάου όπου με την εμπλοκή Υπηρεσιών, Εκκλησιαστικής Επιτροπής και υπηρεσιών του Δήμου έχει διαπιστωθεί σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωσή του. Αυτό εξάλλου μεταφέρθηκε και από τις τοποθετήσεις των μελών της Αδελφότητας.

Η ενημέρωση περιλάμβανε και μια σύντομη αναφορά στις εκδηλώσεις που σχεδιάστηκαν και ολοκληρώθηκαν κατά

τη διάρκεια του τωρινού Δ.Σ. εκφράζοντας παράλληλα τις ευχαριστίες προς όλους όσοι συνέδραμαν στην επιτυχή έκβασή τους. Δεσμεύτηκε ότι πρόθεση του Δ.Σ. είναι ο σχεδιασμός αλλά και η διεκπεραίωση εκδηλώσεων που μόνο γνώμονα έχουν μια διαφορετική την πολιτιστική πινελιά στα δρώμενα της Οξυάς. Επεσήμανε ότι οι πολιτιστικές επεμβάσεις που προβλήθηκαν μέσα από τις εκδηλώσεις «Αρχείου και Φωτογραφίας 2007», «Προβολή κινηματογραφικής ταινίας 2007 & 2008» καθώς και «Η Οξυά βάζει γάστρα», σκοπό έχουν την ψυχική ανάταση και γνώση των μελών, φίλων και επισκεπτών της Οξυάς.

Υπογραμμίζοντας ότι με ταπεινότητα και σεβασμό στις παραδόσεις μας αλλά και με κοινή προσπάθεια όλων είναι πιο εύκολο να προσεγγίσει κανείς το στόχο της ανάπτυξης της Οξυάς και της ευρύτερης περιοχής ζήτησε την συμμετοχή όλων στις εκδηλώσεις της Αδελφότητας, επισημαίνοντας για άλλη μια φορά ότι προς αυτή την κατεύθυνση κινείται και η πρωτοβουλία της Αδελφότητας για την αυτόνομη παραγωγή του διπλού DVD και συστήνει σε όλους – όχι μόνο τους Οξυώτες – να το προμηθευτούν.

Ανέφερε την αποδοχή που είχε στο ευρύ κοινό η παρουσία της Οξυάς στον Κόσμο με το δικό της παράθυρο στο κόσμο της τεχνολογίας. Έτσι, και μέσω της ιστοσελίδας της διαδίκτυο (www.oxya.gr) κόσμος από όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη έμαθε που είναι η

Οξυά και όχι μόνο. Έμαθε τι σημαίνει «κλωστό» και «ντουμπουλίτσα». Τις δυο λέξεις αυτές εξάλλου - εκτός από όσους βρέθηκαν το καλοκαίρι στην Οξυά - τις έμαθαν και όσοι προμηθεύτηκαν το περιοδικό «Χορεύω» (τεύχος Νοε-Δεκ 2008). Για το καλοκαίρι του 2009 που «Η Οξυά θα ξαναβάλει γάστρα» θα εμπλουτιστεί το λεξιλόγιο μας.

Η τοποθέτηση του Προέδρου ολοκληρώθηκε με τις ευχαριστίες εκ μέρους του Δ.Σ. σε όλους όσοι συνδράμουν στο έργο του είτε με την παρουσία τους είτε με την θετική τους κριτική. Αναφορά για όσους στέκονται εμπόδιο στην ανάπτυξη ή προβάλλουν την αρνητική τους κριτική δεν έγινε.

Στη συνέχεια ακολούθησε τοποθέτηση των μελών του Συλλόγου οι λόγοι των περισσότερων βασίζονταν σε οδηγίες και προτάσεις σχετικά με τη βελτίωση της εικόνας του χωριού είτε με βελτιστοποίηση των έργων υποδομής στην Οξυά. Εκφράστηκε από όλους η ανησυχία για την σοβαρή καθυστέρηση στο έργο κατασκευής και αποπεράτωσης του Αγίου Νικολάου. Δόθηκε η εξουσιοδότηση στο νέο Δ.Σ. να χειριστεί άμεσα το θέμα με τα ετοιμόρροπα σπίτια σε κεντρικά σημεία του χωριού γιατί υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο πρόκλησης ζημιών. Θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων για την ποιοτική και ποσοτική εξασφάλιση των νερών στην Οξυά καθώς και η άμεση διαμόρφωση αξιοπρεπούς εικόνας της εισόδου στο χωριό ιεραρχήθηκαν από τη Γ.Σ. ως τα

πρώτα για το επόμενο Δ.Σ. .

Είθισται σε ανάλογες περιπτώσεις οι τοποθετήσεις των μελών να μην εξαντλούνται σε θέματα αμιγούς ενδιαφέροντος της Αδελφότητας. Αναφέρθηκαν ζητήματα «επικοινωνίας» μεταξύ των χωριανών, προσωπικά θέματα με πιθανό σκοπό την εξασφάλιση δικαιολογίας ή εξιλέωσης για νομικές αντιδράσεις, για τα οποία όμως το σώμα της Γ.Σ. παρέμεινε ορθώς αδιάφορο.

Στη συνέχεια ο σύμβουλος έργων κ. Δημοσθένης Πορφύρης έδωσε μια σαφή εικόνα για τα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων που ολοκληρώθηκαν και ανέπτυξε την αναγκαιότητα για το σχεδιασμό και την ολοκλήρωση των έργων που άμεσα πρέπει να αρχίσουν.

Ακολούθησε τοποθέτηση του Προέδρου, που έδωσε τις απαραίτητες διευκρινίσεις για τα όσα ειπώθηκαν – και έχουν σχέση με την Αδελφότητα – στη διάρκεια της Γ.Σ.. Προσδιόρισε και τις νέες προοπτικές του Δ.Σ. σχετικά με τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των νέων έργων στην Οξυά.

Ως πρώτης προτεραιότητας έργο καθορίστηκε η εξασφάλιση των υδάτινων πόρων της Οξυάς, που σε συνδυασμό με την κατασκευή και αποπεράτωση της νέας δεξαμενής – έργο του Δήμου Μαστοροχωρίων – εκτιμάται ότι θα δώσει πνοή και θα διευκολύνει την καθημερινότητα των κατοίκων της Οξυάς. Παράλληλα θα ζητηθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Δήμου να προβούν σε έλεγχο των

σωληνώσεων στο χωριό, για το εντοπισμό τυχόν «επεμβάσεων» στη ροή του.

Ορίστηκε επίσης ως σημαντικό έργο εκείνο της ανάπλασης της εισόδου στο χωριό. Με δεδομένο την ιδιαιτερότητα του έργου η συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου είναι απαραίτητη.

Οι άμεσες ενέργειες του Δ.Σ. σχετικά με τα ετοιμόρροπα κτίρια της Οξυάς είναι σε υψηλή θέση στην ιεράρχηση των έργων.

Στη συνέχεια ακολούθησαν οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ. Ακολουθώντας τα τυπικά ορίστηκε 3μελής Εφορευτική Επιτροπή το κύρος της οποίας εξασφάλιζε το αποτέλεσμα των εκλογών.

Μια βδομάδα μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων οι εκλεγέντες συνήλθαν σε σώμα για την ανάδειξη – χωρίς μεγάλες αλλαγές – του νέου Δ.Σ., η σύνθεση του οποίου έχει ως εξής :

Πρόεδρος : Κών/νος Α. Λάζος

Αντιπρόεδρος : Αθανάσιος (Σάκης)

Ν. Παπαχρήστος

Ταμίας Αλεξάνδρα Χρ. Ζούκη

Γ.Γραμματέας Νίκος Αθ. Παπαχρήστος

Σύμβουλοι: Δημοσθένης Χρ. Πορφύρης (Έργα), Δήμητρα Χρ. Ζούκη (Πολιτισμός) και Μαρία Σωτ. Σταμπουλή (Δημιουργικό)

Στην επιτροπή του Χωριού που καταστατικά προβλέπεται εκπρόσωποι εκλέχθηκαν οι Νίκος Κ. Τσίμας, Νίκος Γ. Μπουκάκης, Παύλος Π. Βαδάσης,

Βασίλης Στ. Ζούκης και Γιώργος Παν. Τσίμας.

Με δεδομένο τις δεσμεύσεις απέναντι στα μέλη, τους φίλους αλλά κυρίως στη Νεολαία της Οξυάς το νέο Δ.Σ. έχει βαρύ φορτίο να διεκπεραιώσει στα επόμενα δύο χρόνια. Σε αυτό το διάστημα η δηλωμένη συνεργασία όλων από τη μια αποτελεί σημαντική βοήθεια από την άλλη όμως και ώθηση για την επιτυχή έκβαση στο έργο. Εξάλλου είπαμε «δεν περισσεύει κανείς».

Η Γ.Σ. έκλεισε με τσίπουρο και την ανακοίνωση ότι : “Πρόθεση της Αδελφότητας είναι φέτος να «Χαλάσουμε τα Κούλουμα» στην Οξυά. Για το λόγο αυτό προτίθεται να διοργανώσει εκδρομή για τα μέλη και τους φίλους της στο χωριό στις 8 -10 Μαρτίου 2008” .

Απόκρεω 2009.

Η σαφήνεια της ανακοίνωσης δε χωρούσε αμφιβολία..... Έτσι την Παρασκευή 8 Μάρτη 2009 στις 10 το βράδυ το λεωφορείο με τις δυο μοβ ρίγες στα πλαϊνά σφάλιζε πόρτες και έβαζε μπρος για τα 534 χιλιόμετρα κοντά στην Ευρώπη . Για την Οξυά. Τα φώτα της πρωτεύουσας καθώς διέσχισε τη λεωφόρο Αθηνών θολά τρεμόπαιζαν σα «σινιάλο χαιρετισμού» στα 28 άτομα που επέβαιναν σ αυτό.

Από τη μικρότερη Θάλεια, το δαιμόνιο Γιώργο, το ζουζούνι τη Δήμητρα και το τζαναμπέτη Θανάση, το χαμόγελο μεταδίδονταν ως τον εμπειρότερο μπάρ-

μπα Ανδρέα σα σε σκυταλοδρομία κεφιού με αφετηρία την Αθήνα και τερματισμό την Οξυά. Στο βάθρο του νικητή όλοι. Πρώτη στάση λίγο μετά τα φώτα της γέφυρας στο Ρίο. Καφέ, νερό και επιβίβαση για Γιάννενα. Στο γνωστό πατσατζίδικο, τα τραπέζια ξημερώματα γέμισαν Οξυά. Η απορία του σερβιτόρου από πού βρε παιδιά έβρισκε απάντηση αμέσως Οξυά και γω τον πατσά φιλοκομμένο, εγώ θέλω κάτι ελαφρύ για το στομάχι. Ο Νίκος με την φοιτητική εμπειρία στην πόλη , πήγε για κάτι ζεστό πιο κοντά στην πόλη. Ραντεβού για καμιά εργασία θα είχε. Το χάραμα μας βρίσκει στην Κόνιτσα για καρβέλια, μπουγάτσες και καφέ στη σταθερή αξία «Στον Παύλο». Εκεί μια έκπληξη, ο καλός φίλος ο Αλέξης μας περίμενε. Η Όλγα πάντα στο πόστο να φτιάξει καφέ και «ποντζ». Υποσχέθηκε ότι την πίτα της αυτό το καλοκαίρι στην εκδήλωση θα τη φέρει μόνη της, για να φτάσει στα σίγουρα.

Με την αυγή τα φώτα στην Οξυά έσβηναν ένα προς ένα. Λευκό πέπλο πάχνης στρωμένο στο δρόμο έδειχνε στο Γιώργο, τον οδηγό μας, ότι τα λίγα τελευταία χιλιόμετρα θέλανε νου και χέρια εκεί.

Ο Βασίλης και η Ξένια με ζεστασιά στο Καφενείο έβαζαν μπρίκι για καφέ. Σε λίγο σφηνάκια και μεζέ. Ποιος να καθυστερήσει το τσίπουρο. Έτσι κύλησε η μέρα. Σιγά σιγά το χωριό γέμιζε. Έτσι στην τετράδα των νιάτων του λεωφορείου προστέθηκαν η Μαριάνθη και η Μαντώ.

Το βράδυ στο καφενείο με το κρασί και το φαγητό προσφορά του Συλλόγου, όλο το χωριό μαζεύτηκε εκεί να γιορτάσει και να γλεντήσει. Ο χώρος ζεστός και φιλόξενος το κέφι στο απόγειο. Η Βούλα και ο Γιώργος Καρανίκας από τη Φυτόκο, αγαπημένοι μας και πάντα παρόντες, άνοιξαν το τάπερ. Τα πορτοκαλί ρεισέλια στρωμένα λιγότευαν καταλήγοντας στον ουρανίσκο όλων. Θαύμα γεύσης πρωτόγνωρο και ιδιαίτερο. Η Θεοτόκος δυο βήματα μην ξεχάσετε να πάρετε «ρ ε τ σ έ λ ι α» από τη Βούλα.

Ο χώρος γέμισε με Σερπατίνες και Μασκαράδες. Τις εντυπώσεις όμως σε ότι αφορά σε ενδυματολογική πρόταση και πρωτοτυπία τις έκλεψε ο Πάρεδρος της Οξυάς Παύλος Βαδάσης με την πλούσια χαίτη του και τα διασημικά «δανεικά» γυαλιά του.

Χορεύουν όλοι. Η Γεωργία φρόντισε με το παραπάνω γι αυτό. Χμ, υποψηφιότητα για Μουσικός επιμελητής... το 'χει πάντως.

Νωρίς το πρωί της Κυριακής το Δ.Σ. του Συλλόγου και φίλοι της Οξυάς πήγανε για κέδρα. Η «Μπουτζανίδα» το βράδυ θα φώτιζε παντού. Με κέφι και με «πύρο-περιπέτεια» τα μεταφέρανε στο Χωριό.

Η Κυριακή απλώνει φως παντού. Ο ζεστός καιρός βοηθά για να γλυκαθεί η ψυχή μας. Η καθιερωμένη βόλτα στο «βρομονέρι» και ο στολισμός για τα βραδινά ήταν παιγνιδάκι για όλους.

Το βράδυ έφτασε στην ώρα του. Μαζεμένοι όλοι γύρω από τη «Μπουτζανίδα»

που άναψε με τις προσπάθειες του μασκαρεμένου Δημοσθένη. Ο δαιμόνιος ρεπόρτερ εκεί, τα αποτελέσματα στο www.oxya.gr

Η φλόγα κράτησε για ώρες, έστειλε δε ζεστασιά και λάμψη και στα άλλα χωριά. Το κρύο δειλά-δειλά απλώνεται.

Μέσα στο καφενείο σειρά έχει το «Χάσκαρ». Η Θεία-Μαριάνθη φέρνει αυγό και ρόκα. Ο Μπάρμπα-Νίκος αρχίζει τη δράση. Το «Χάσκαρ» θέλει τρόπο και τύχη. Η γοητεία του πρωτάρη. Ο Hubert και η Ελένη «γράφωσαν» με τέχνη το αβγό. Και του χρόνου.

Η νύχτα, κάτω από την μουσική επιμέλεια της Γεωργίας, κύλησε ρυθμικά με όλους του Κόσμου τις Μουσικές, από Μιχάλη έως Καριώτικο και από Γιάγκα έως Ροκ ντ Ρολ. Όλοι χορεύουν. Η βραδιά είχε μεξικάνους, μωρά, κεντήστρες, γιεγιέδες, χίπις κ.ά. Η Οξυά γλεντάει, είναι εδώ και είναι πάντα ζωντανή χορεύοντας και τραγουδώντας.

Η νύχτα μας συντρόφευε ως τις μικρές ώρες. Η ησυχία και η γαλήνη απλώνονταν στην Οξυά.

Η Καθαρή Δευτέρα μας αγκάλιασε νωρίς με το ζεστό της καιρό. Η αναχώρηση έγινε με τσίπουρο και νησισίμα από το Μπάρμπα-Νίκο και τη θεία-Αμαλία. Μια μικρή στάση στη Βούρμπιανη όπου η γλυκειά Κατερίνα Δημάρατου, ο πάντα φιλόξενος Νίκος Μάτσας καθώς και τα υπόλοιπα παιδιά από το Δ.Σ. του Συλλόγου, μας φίλεψαν γλυκό, φασολάδα και κρασί στα δικά τους

Κούλουμα. Επόμενη στάση στη Βούλα στη Θεοτόκο για γλυκά, μέλι, ρετσέλια δικής της παραγωγής, με το δικό μας Θωμά να εξυπηρετεί τάχιστα.

Το βραδάκι η πλ. Μεταξουργείου έκανε χώρο για τους Οξυώτες.

Το Δ.Σ. θέλει να ευχαριστήσει καταρχήν όλους όσοι ήρθαν στο χωριό (είτε με το πούλμαν είτε με δικά τους μέσα) και συμμετείχαν στις εκδηλώσεις που έγιναν εκεί.

Θέλει επίσης να πει ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους μόνιμους κατοίκους της Οξυάς αφηφώντας ηλικία και έγνοιες βρέθηκαν κοντά μας.

Κλείνοντας την περιγραφή μας για τις Απόκρεω στην Οξυά, αφιερώνουμε τις δικές μας προσπάθειες στους μικρούς μας φίλους τη Δήμητρα, τη Θάλεια, τη Μαντώ, τη Μαριάνθη, το Θανασάκη και το Γιώργο, που για λίγες στιγμές άφησαν στην άκρη τα βιβλία τους ώστε να γευτούν αλλά και να συνεχίσουν αυτό που και οι γονείς τους Θανάσης και Γεωργία,

Κώστας και Καίτη, Νίκος και Ρένα, Θανάσης και Γεωργία, Κώστας και Βάνα λατρεύουν.

Γνωρίζουμε ότι και άλλοι φίλοι μας θα θέλανε να βρεθούνε στην Οξυά. Γι αυτούς αλλά και για όσους επιθυμούν να δουν εικόνες, τους, απλά να επισκεφθούν την Ιστοσελίδα μας .

Επιλέξτε απλά το www.oxya.gr, η πόρτα ανοίγει και «μεταφέρεστε» νοερά στην Οξυά.

Αν επίσης έχετε κάτι να επισημάνετε ή να μας προτείνετε, επιλέξτε το πεδίο επικοινωνία. Πάντα είμαστε δεκτικοί στις καλόπιστες κριτικές που, μεταξύ των άλλων, πιστεύουμε ότι μας βοηθάνε να βελτιωνόμαστε.

Ευχαριστούμε για τη φιλοξενία
Εκ μέρους του Δ. Σ. του Συλλόγου
Ο Πρόεδρος
Κων/νος Α. Λάζος

HOTEL ΑΩΟΣ

RESTAURANT BAR

ΚΩΝ. ΜΠΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

**Ανακαινισμένο προσφέρεται
και για συνεστιάσεις - βαπτίσεις κ.λπ.**

1ο χιλιόμετρο Εθνικής οδού Κόνιτσας- Κοζάνης

Τηλ.: 26550 22079 - Fax. 26550 23079

Σημείωση: Για τα Κοινωνικά οι ενδιαφερόμενοί μας ενημερώνουν εγκαίρως και λεπτομερώς για να μην υπάρχουν ελλείψεις και παραλείψεις.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΗΓΙΩΤΩΝ-ΝΙΚΑΝΟΡΙΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ «ΕΔΡΑ ΑΘΗΝΑ»

- Η δεκαετία του 1950 ήταν η δεκαετία της ανασυγκρότησης, η χώρα μετρούσε τις πληγιές της από τον καταστροφικό πόλεμο του 1940, την κατοχή, τον εμφύλιο και η ζωή την εποχή εκείνη στα χωριά μας ήταν προβληματική.

- Οι νέοι χωρίς επαγγελματικό προσανατολισμό ξεχύθηκαν σε άγνωστα μονοπάτια, κυρίως των μεγαλουπόλεων, Αθήνα, Θεσσαλονίκη και όχι μόνο. Η μακρινή Αυστραλία, η Γερμανία, η Σουηδία, το Βέλγιο και άλλες χώρες απορρόφησαν τον ανθό της νεολαίας μας και έτσι τα χωριά μας ερήμωσαν και η ερήμωση αυτή άφησε τα σημάδια της και τα χωριά μας έχουν γίνει θέρετρα της τρίτης ηλικίας. Έτσι και εμείς νέοι τότε πήραμε το δρόμο της ξενιτιάς και οι περισσότεροι σκαλώσαμε στην μεγάλη πόλη, ζητώντας καλύτερη τύχη. Άγνωστοι μεταξύ αγνώστων προσπαθήσαμε και με την πατριωτική μας αλληλεγγύη, αλληλο-στηριχτήκαμε και στήσαμε τα δικά μας νοικοκυριά. Οι παντρεμένοι τράβηξαν σιγά-σιγά και τις οικογένειές τους και έτσι στήθηκαν οι

πρώτες γειτονιές Πεκλαριτών και Νικανοριτών στην αφιλόξενη τότε Αθήνα και όχι μόνο. Δύσκολοι καιροί, κατοικούσαμε σε ομάδες σε φτωχόσπιτα, αλλά ποτέ δεν ξεχαστήκαμε. Τίποτε δεν στάθηκε ικανό να μας

αποξενώσει από τα ήθη και έθιμα των χωριών μας και η ζωή μας κυλούσε με την Πεκλαρίτικη και Κουρτινισιώτικη νοοτροπία. Κοινωνικές εκδηλώσεις, καρές και πανηγύρια, «αλλά πατρίδα» άσβεστη η φλόγα της παράδοσης - φλόγα που την μεταλαμπαδεύσαμε από γενιά

σε γενιά, με την διαβεβαίωση, ότι δεν θα ξεχάσουμε ποτέ την δική μας Ιθάκη - τα χωριά μας.

Έφτασε όμως η μεγάλη μέρα και η έμπνευση των μεγαλυτέρων να οργανωθούμε, να συγκροτηθούμε σε σώμα, να αγκαλιάσουμε όλους τους ξενιτεμένους δημιουργώντας την Αδελφότητά μας.

Το 1975 οι μεγαλύτεροι, αν θυμούμαι καλά, οι αείμνηστοι Βαγγέλης Βουρδούκας και Φώτης Κίτσιος έριξαν την ιδέα, συσπείρωσαν όλους τους

νέους και το σωματείο μας έγινε πραγματικότητα, που μεγαλουργεί μέχρι σήμερα.

- Αδελφά χωριά το Πεκλάρι και η Κουρτίνιτσα, μας ενώνουν οικογενειακοί δεσμοί αίματος και έτσι μέχρι σήμερα οργανώνουμε από κοινού τις πατροπαράδοτες εκδηλώσεις μας. Αναβιώσαμε και διατηρούμε την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας τα μπόλια,

την Πρωτομαγιά και τον ετήσιο αποκριάτικο χορό σε κέντρο της Αθήνας με κέφι και ξεφάντωμα, παραδοσιακά- και με μουσική και χορό για όλα τα γούστα, με βάση όμως πάντοτε την Ηπειρώτικη μούσα.

- Οι δραστηριότητες της Αδελφότητάς μας δεν περιορίζεται μόνο στην Αττική, που των περισσότερων είναι η μόνιμη κατοικία μας, αλλά και με εξορμήσεις στα

χωριά μας Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Φώτα, Πάσχα, με αποκορύφωμα τον καρνάβαλο των Απόκρεω και τις θρησκευτικές μας γιορτές, τα πανηγύρια των χωριών μας στη μνήμη των Αγίων μας Παρασκευής, Παντελεήμονος, Μαρίνας και Νικάνορος. Όλοι δίνουμε το μεγάλο παρόν. Οι απανταχού Πεκλαρίτες και Κουτροσιώτες τις άγιες αυτές μέρες

βρίσκονται κοντά στους παππούδες, στις γιαγιάδες, στους πατεράδες και μάνες, όσοι βέβαια έχουν απομείνει. Ευχάριστη νότα, παρήγορο οι νέοι των χωριών μας, πήραν την σκυτάλη, άξιοι συνεχιστές της παράδοσης, συμμετέχουν ευσυνείδητα και ελπίζουμε βάσιμα, ότι τα χωριά μας θα συνεχίσουν να ζουν και θα δημιουργούν.

- Όπως κάθε χρόνο και φέτος στο

παραδοσιακό κέντρο "ΜΠΑΤΙΡΝΤΙ" το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας, οργάνωσε την κοπή της παραδοσιακής χειροκάμωτης ηπειρώτικης πίτας σε συνδυασμό με τον αποκριάτικο χορό και η συμμετοχή, το κέφι και το ξεφάντωμα

ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. ΚΑΙ ΝΑ η μεγάλη έκπληξη από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας. Τα νεαρά μέλη του Δ.Σ. εισηγήθηκαν και εγκρίθηκε να βραβευθούν με τιμητική πλακέτα οι διατελέσαντες Πρόεδροι της Αδελφότητας από ιδρύσεώς της μέχρι σήμερα - αξιέπαινη η πρωτοβουλία αυτή, που μαρτυρεί σεβασμό και αναγνώριση προσφοράς υπηρεσιών στην ιδέα των παραδόσεών μας. Τους ευχαριστούμε και τους ευχόμεθα δύναμη και συνέχεια στο αξιόπαινο έργο τους.

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ

Οι αείμνηστοι

1. Βουρδούκας Ευάγγελος - 2. Κίτσιος Φώτιος - 3. Τσελίφης Ανδρέας

Οι εν ζωή

1. Κίτσιος Δημήτριος Κ. - 2. Μπουζούλας Φώτιος - 3. Κίτσιος Αθανάσιος - 4. Τσιλίφης Βασίλειος - 5. Κίτσιου Μάρθα - 6. Βαζούκης Δημήτριος - 7. Τσελίφης Θωμάς - ο μέχρι σήμερα πρόεδρος

- Ραντεβού για όλους μας το Καλοκαίρι στα παραδοσιακά πανηγύρια των χωριών μας. Εκεί μπορεί να οργανωθούν πολλές εκδηλώσεις - πολιτιστικά δρώμενα - και όχι μόνο.

- Εδώ η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να μπορεί να παίξει το ρόλο της, Τι κίνητρα δίνει στους νέους μας για να επισκέπτονται τακτικά το χωριό μας; Η

αγάπη τους γι' αυτό είναι δεδομένη, άραγε ο Δήμος δεν πρέπει να αγκαλιάσει τις προσπάθειες αυτές, η Υπηρεσία Δημοσίων Σχέσεων και Πολιτιστικών Εκδηλώσεων, αν λειτουργεί τέτοια Υπηρεσία στο Δήμο μας, ας ανοίξει γραμμή επικοινωνίας με τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, Αδελφότητες και άλλες πολιτιστικές οργανώσεις και ας προγραμματίσουν, ας οργανώσουν κάτι ξεχωριστό για τα παιδιά μας, που θα

τους κεντρίζει το ενδιαφέρον και την νοσταλγία να επισκέπτονται συχνότερα τη γη των προγόνων τους.

- Τέτοια πολιτιστικά προγράμματα χρηματοδοτούνται από κονδύλια της Ε.Ε. πλην όμως εμείς στα χωριά μας κάτι τέτοιο δεν είδαμε ακόμη, ίσως να φταίμε και εμείς οι ίδιοι, ας μας υποδειχθεί όμως τί πρέπει να κάνουμε.

- Απευθύνομαι στους νέους των χωριών μας, τους συγχαίρω για τις πρωτοβουλίες τους και τη συμμετοχή τους στα παραδοσιακά δράματα και με βεβαιότητα ελπίζω, ότι τη σκυτάλη που παρέλαβαν από τους παππούδες και τους πατεράδες τους θα την παραδώσουν στις επερχόμενες γενεές, Και η αγάπη τους για τα χωριά μας θα μείνει άσβεστη και ζωντανή.

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΚΙΤΣΙΟΣ

Αναμνήσεις από το παρελθόν (10ετία 1960)

Θα αναφερθώ στους τσοπάνηδες της εποχής εκείνης και να δώσω την ευκαιρία στους μεγάλους να αναπολήσουν ένα κομμάτι από τα παιδικά τους χρόνια και οι νέοι να θυμηθούν όσα έχουν ακούσει για τους συγχωριανούς τους τσοπάνηδες.

Αυτοί λοιπόν οι άνθρωποι με τα ζωρμένα πρόσωπά τους, τα σκασμένα χέρια και τα ταλαιπωρημένα κορμιά τους είναι εκείνοι που δεν άφησαν μονοπάτι για μονοπάτι απάτητο από τα Βουρμπιανίτικα μέχρι την Κοντογιαννούλα και από το Λευτεροχώρι μέχρι το Μπεράτι.

Ποιος από τη γενιά μας μπορεί να ξεχάσει αυτούς τους ανθρώπους που τους βλέπαμε κάθε μέρα στις πλαγιές και τις ράχες να σφυρίζουν τα κοπάδια τους και να χουγιάζουν το χειμώνα για να μην πέσουν στα κοπάδια τους τα ζλάπια.

Οι μέρες περνούσαν ώσπου έφταναν τα Ρουσάλια, η Πεντηκοστή που λέμε, καλή γιορτή για τους τσοπάνηδες, αλλά και για τα αφεντικά τους.

Πάλι οι κυρές τους ετοιμάζαν τα καλύτερα φαγητά. Μια καλή πίτα ήταν ό,τι καλύτερο και εκείνοι πρόσφεραν από την πλευρά τους μια τυροπαπέρα που την έχω ακόμα στο στόμα όταν την θυμάμαι.

Μ' εμάς τους μικρούς, οι τσοπάνηδες κάνανε τις πλάκες τους.

Μάζευαν το βούτυρο σε ένα πινάκι ξύλινο, το πλέναν με κρύο νερό και κάναν πως το μυρίζουν.

Καλούσαν μετά και μας να το μυρίσουμε και κείνη τη στιγμή μας βουτάγανε τη μούρη μας στο βούτηρο και χάνονταν στα γέλια ενώ εμείς τα βάζαμε με τον εαυτό μας γιατί να την πατήσουμε.

Ας θυμηθούμε τους τσοπάνηδες κάθε στρούγγας.

Στην πρώτη στρούγγα.

Πέτρος Νάτσης και Θόδωρος Τσέκας στα γαλάρια, Νικόλαος Κουτσούκης στα ζυγούρια.

Γεώργιος Νάτσης ή Γιωργονάτσης, όπως τον αποκαλούσαν, στα Βιτούλια.

Δεύτερη στρούγγα.

Θωμάς Μανώλης και Αλέξανδρος Τσιούτσιος στα γαλάρια.

Γεώργιος Μούσιος στα ζυγούρια.

Θωμάς Μπλιθικιώτης στα Βιτούλια.

Το χωριό μας όμως δεν είχε τσοπάνο μόνο για τα γιδοπρόβατα αλλά και γελαδάρη. Μήπως μπορεί κανένας να θυμηθεί;

Ο γελαδάρης ο Παναγιώτης Μπλιθικιώτης ή αλλιώς Γιώτας ήταν καλός υπάλληλος.

Ήταν αναγκασμένος να βγαίνει κάθε πρωί στο Πουρί και να φωνάζει. Βγάλτε τα γελάδια κατά τα μνήματα ή βγάλτε τα γελάδια κατά τη Σκύψη.

Χρόνια τσοπάνος στο χωριό μας. Κι αυτός την άνοιξη έβγαζε τα γελάδια έξω για καλοκαίρι.

Κάθε 15 μέρες ήμασταν αναγκασμένοι να πάμε στο Γρέκι το πρωί να δώσουμε αλάτι στα γελάδια για να βοσκήσουν καλύτερα και να τα δούμε, φυσικά.

Πηγαίναμε παρέες παρέες που έμοιαζαν με εκδρομές και δίνονταν σε μας τους νέους η ευκαιρία να ανταμώσουμε και να κάνουμε και κανένα “καμάκι” που λεν οι νέοι μας σήμερα.

Δεν μπορώ να ξεχάσω όμως και έναν άλλο τσοπάνο που είχε το χωριό μας. Τον Λάζο τον Τσουμάνη. Εξαιρετικός. Φώναζε κι αυτός όπως ο Γιώτας.

Φώναζε κάθε πρωί “βγάλτε τα γίδια κατά τα μνήματα” ή “βγάλτε τα γίδια κατά τ’ Σπουλ”.

Τον θυμάμαι την εποχή που γεννούσαν τα γίδια έβγαινε σε μια ράχη και φώναζε την Κατίνα να πάει να τον βοηθήσει να κουβαλήσει τα κασίκια που τα κράταγαν από τα πόδια 2 και 3 στο κάθε χέρι.

Ανεκτίμητος άνθρωπος. Μ’ όλο το χωριό αγαπημένος.

Είχαμε και άλλο τσοπάνο τον Χρή-

στο Τσέκα. Και αυτός πάντα γελαστός και πάντα έβρισκε και κάποιο αστείο να μας πει. Παρά την κουραστική δουλειά τους ενδιαφέρονταν για όλους και για όλα.

Παντού και πάντα ρωτούσαν τους διαβάτες να μάθουν κάποιο νέο για να το μεταφέρουν στους συγχωριανούς τους.

Σήμερα αγαπητοί μου τα πράγματα άλλαξαν. Λίγοι οι τσομπάνηδες και ο τόπος εντούτοις δεν τους χωράει. Σταβλίζουν τα ζώα και κάθονται στην τηλεόραση.

Άνοιξη!!! Η καλύτερη εποχή για όλους αλλά και για τους τσομπάνηδες. Κάθε άνοιξη λοιπόν οι τσομπάνηδες του χωριού μας συγκεντρώνονταν και συζητούσαν για τις στρούγγες στην πλατεία του χωριού μας, στο Πουρί. Κάθονταν κάτω και έμπαιναν αμέσως στο θέμα “Οι στρούγγες”... όριζαν τον αριθμό και συνήθως γίνονταν δύο. Αποφάσισαν το ποιος με ποιον θα κάνουν τις στρούγγες κ.λ.π.

Η δουλειά αυτή κράταγε λίγες ημέρες. Όποιος και αν περνούσε από εκεί την επόμενη μέρα καταλάβαινε ότι στο μέρος αυτό έγινε κάποια συζήτηση.

Το μαρτυρούσαν τα πελεκούδια από τα ξυλαράκια. Όση ώρα συζητούσαν, τα χέρια τους δεν σταματούσαν.

Πάντα μαζί τους στο ζωνάρι υπήρχε ένας σουγιάς, ο πριόβολος στην τσέπη

τους, το σουρνάρι και η ίσκνα και μια δερμάτινη σακούλα που ήταν ειδικά φτιαγμένη για καπνό.

Πάντα καταλήγαν χωρίς προστριβές στις δύο στρούγγες. Ο καβγάς άναβε γιατί να πάρεις εσύ αυτόν και όχι τον άλλο.

Εύκολα συμφωνούσαν στο πού θα γίνουν οι στρούγγες. Η μια γινόταν στον αϊ Λιά και η άλλη στις Παλιοκάλυβες.

Πάντα εκεί που υπήρχε νερό. Την άλλη χρονιά η μια γινόταν στη Φωτ' και η άλλη στην Κρασιά.

Οι πιο καλοί τσοπάνηδες πήγαιναν στα μεγάλα κοπάδια, στα Γαλάρια. Πολλή δουλειά, μεγάλο ξενύχτι, ατέλειωτη ταλαιπωρία. Την πρώτη μέρα του αρμέγματος στη στρούγγα και οι τσελιγκάδες πρώτοι στη ρούγα.

Μετά ακολουθούσαν οι υπόλοιποι καθισμένοι σε μια πέτρα. Πριν από το άρμεγμα κάνανε το σταυρό τους και λέγαν ευχές όπως “καλό καλοκαίρι” κ.λ.π.

Θυμάμαι ότι στη ρούγα βάζαν πάντα ένα τσεκουράκι, δεν θυμάμαι για ποιο λόγο.

Την πρώτη εβδομάδα το γάλα πή-

γαινε για κοινόχρηστα έξοδα.

Μετά πηγαίναμε να γαλομετρήσουμε και ειδοποιούσαν όλους τους ιδιοκτήτες αιγοπροβάτων. Αφού γινόταν το γαλομέτρημα ήξερε ο καθένας τη σειρά του πότε θα πάρει γάλα.

Ο τσοπάνος ήταν υπεύθυνος στη στρούγγα να μάσει το γάλα, να κάνει το βούτυρο, τη γκίζα. Κι οι νοικοκυρές με τη σειρά τους και κάποιο καλό φαγητό θα του πρόσφεραν.

Για τους τσοπάνηδες οι αποστάσεις μικρυναν χάρη στα αγροτικά με κίνηση στους τέσσερις τροχούς.

Σήμερα δεν κουγιάζουν ούτε φωνάζουν για να καλέσουν βοήθεια από κάποιον· έχουν το κινητό τηλέφωνο.

Μα πάλι θα μου πείτε, Κυρ. Θόδωρα, να γυρίσουμε πίσω; Για όνομα του θεού ποιος είπε τέτοια πράγματα;

Εγώ σας είπα για τη ζωή των τσοπάνηδων της εποχής μου. Κάποιος άλλος θα πει για τη δική σας ζωή.

Είναι καλό να αναφερόμαστε στο παρελθόν, να το συγκρίνουμε με το παρόν και να ετοιμάζουμε το μέλλον.

Κώστας Μπλιθικιώτης
Λαγκάδα

Οι εκδηλώσεις για την 25η Μαρτίου

Την παραμονή της Εθν. Επετείου έγιναν στα σχολεία γιορταστικές εκδηλώσεις με ομιλίες από τους καθηγητές και τους δασκάλους κ.ά.

Το πρωί της γιορτής τελέστηκε η καθιερωμένη Δοξολογία στο Ναό του Αγ. Κοσμά και αμέσως μετά εκφωνήθηκε ο πανηγυρικός της ημέρας από τη φιλόλογο κ. Δ. Λαγού στην αίθουσα του Δημαρχείου. Ακολούθησε η επιμνημόσυνη Δέηση στο μνημείο πεσόντων (στο προαύλιο του Δημαρχείου) και η κατάθεση στεφάνων από τις Αρχές, Συλλόγους κ.α.

Η μαθητική παρέλαση έγινε με βροχή που από το πρωί δε σταμάτησε καθόλου.

Το απόγευμα, οι σύλλογοι διδασκόντων και οι μαθητές του ΤΕΛ, ΕΠΑΛ και Γυμνασίου Κόνιτσας πραγματοποίησαν εκδήλωση με αναφορά στην προετοιμασία της επανάστασης και στη συμμετοχή της Κύπρου στους αγώνες του Έθνους από το 1821 ως σήμερα.

Η εκδήλωση εμπλουτισμένη με θεατρικά παράσταση, τραγούδια από τη χορωδία των σχολείων και παραδοσιακούς χορούς, άφησε πολύ καλές εντυπώσεις στο κοινό που είχε γεμίσει ασφυκτικά το αμφιθέατρο του σχολείου.

Τα παρατεταμένα χειροκροτήματα επιβράβευσαν τις προσπάθειες των μαθητών και αξίζουν τα συγχαρητήρια μαθητές και σύλλογοι καθηγητών και Γονέων για την παρουσίαση της εκδήλωσης. Σ.Τ.

* * * *

Ο Πανηγυρικός λόγος της 25ης Μαρτίου

(Από τη φιλόλογο Γ. Πυκείου Δ. Παπού)

*«Πάλιν χαράς Ευαγγελία πάλιν ελευθερίας μηνύματα
Πάλιν ανάκλησις, πάνω επάνοδος
πάλιν ευφροσύνης φωνή, Πάλιν δουλείας απαλλαγή»*

Με τη ρητορική αυτή έκφραση ο Ιερός Χρυσόστομος τον τέταρτο αιώνα μετά Χριστό υμνεί την εορτή του Ευαγγελισμού σα μια υπόσχεση χαράς, σαν ένα μήνυμα ελευθερίας, σαν μια ευφρόσυνη φωνή που εγγυάται την απαλλαγή μας από

κάθε μορφή δουλείας. Δεκαεφτά σχεδόν αιώνες αργότερα τα λόγια αυτά ηχούν επίκαιρα και εκφράζουν την ίδια ανάγκη αφενός για προσωπική χαρά και αφετέρου για συλλογική ελευθερία από οποιαδήποτε πολιτική, κοινωνική, οικονομική, πνευματική και ηθική

σκλαβιά.

Σήμερα γιορτάζουμε με τον εκκλησιασμό και την πανηγυρική δοξολογία και στη συνέχεια με τη μαθητική παρέλαση, αντίστοιχα τη Χαρά του Ευαγγελισμού, της χαρμόσυνης δηλαδή είδησης ότι ο Θεός σαρκώνεται για να θεώσει τον άνθρωπο και να μας χαρίσει τη σωτηρία και την ανάσταση, καθώς και τη Χαρά της απελευθέρωσης του έθνους μας ύστερα από μακρά ξενική κατοχή, η οποία και γέμισε την εθνική μας ιστορία από εθνομάρτυρες και την εκκλησιαστική μας παράδοση από νεομάρτυρες.

Ο παραλληλισμός της εθνικής και της θρησκευτικής εορτής είναι εύγλωττος γιατί ουσιαστικά ο Ευαγγελισμός είναι η χαρούμενη αναγγελία της απελευθέρωσης του ανθρωπίνου γένους από τη δουλεία του διαβόλου και τη σκλαβιά των παθών. Είναι η αρχή της μεγαλύτερης Επανάστασης στην ανθρώπινη ιστορία, καθώς εγκαινιάζει τη δικαιοσύνη που στηρίζεται όχι στο νόμο αλλά στην αγάπη και τη συναδέλφωση: και αυτό είναι το πιο ειρηνικό μήνυμα που αναγγέλθηκε ποτέ στους λαούς της γης.

Στο σημείο αυτό βρίσκεται και η απάντηση γιατί επιλέχθηκε η 25η Μαρτίου, μέρα που η Ορθόδοξη Εκκλησία τιμά το υπεράγιο πρόσωπο της Θεοτόκου Μαρίας και την υπακοή Της στο θέλημα του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου, ως η μέρα που η Ελλάδα και οι απανταχού Έλληνες της

Διασποράς γιορτάζουν την εθνική τους ανεξαρτησία από τον τουρκικό ζυγό και την ίδρυση του νέου ελληνικού κράτους.

Ο εορτασμός της 25ης Μαρτίου ως εθνικής Εορτής καθιερώθηκε με το διάταγμα 980, στις 15 Μαρτίου του 1838. Την ίδια χρονιά έγινε και ο πρώτος επίσημος εορτασμός. Τελέστηκε δοξολογία στο ναό της Αγίας Ειρήνης, στην οδό Αιόλου. Πλήθος κόσμου είχε μαζετεί και ανάμεσά τους ήταν και οι αγωνιστές της Επανάστασης, οι οποίοι αποθεώθηκαν. Μετά τη δοξολογία στήθηκε γλέντι στην πλατεία Κλαυθμώνος. Το βράδυ άναψαν φωτιές στην Ακρόπολη. Στον Λυκαβηττό στήθηκε ένας φλεγόμενος σταυρός που έφερε τη φράση «ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ». Από τότε η 25η Μαρτίου γιορτάζεται κάθε χρόνο σαν μέρα τιμής στους ήρωες της Επανάστασης του 1821.

Ο συνδυασμός των δύο γεγονότων, του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Ελληνικής Επανάστασης, αποτελεί βαθύτατο συμβολισμό της έννοιας της ελευθερίας, που δεν είναι απλώς πολιτική ελευθερία και εθνική ανεξαρτησία, αλλά είναι «της σωτηρίας ημών το κεφάλαιο». Η ελευθερία στην ουσία της είναι έννοια ηθική και πνευματική, εσωτερική δύναμη στη ζωή κάθε ανθρώπου. Όσοι μπόρεσαν να αντιταχθούν σε βαρβαρικές επιδρομές, όσοι στάθηκαν ικανοί να ιδρύσουν ελεύθερα πολιτεύματα ξεκίνησαν

αρχικά από έναν Ευαγγελισμό που άκουσαν μέσα τους και στηρίχθηκαν επάνω σε μια εσωτερική ελευθερία, ηθική και πνευματική.

Εξάλλου η Φιλική Εταιρεία είχε προσδιορίσει ως ημερομηνία έναρξης του Αγώνα την 25η Μαρτίου 1821 και τη μέρα αυτή ο αρχιεπίσκοπος Παλαιών Πατρών Γερμανός, ο Ανδρέας Ζαΐμης και ο Ανδρέας Λόντος κηρύσσουν την επανάσταση στην Πελοπόννησο και οι αγωνιστές ορκίζονται μέσα στην Αγία Λαύρα. Τα γεγονότα και η εξέλιξη της Επανάστασης είναι γνωστά. Η αυτοθυσία και ο ηρωισμός της πλειοψηφίας των Ελλήνων έφεραν την πολυπόθητη ελευθερία και την πολιτική ανεξαρτησία.

Καθώς η ιστορία της Επανάστασης του '21 είναι γνωστή, ίσως θα ήταν καλύτερα να εστιάσουμε την προσοχή μας σε δύο βασικά ερωτήματα:

Πρώτον, ποια είναι η σχέση της Ελληνικής Επανάστασης με τις μεγάλες επαναστάσεις που συντάραξαν την παγκόσμια πολιτική σκηνή και άλλαξαν οριστικά την ιδεολογία του δυτικού πολιτισμού, δηλαδή την Αμερικανική το 1776 και τη Γαλλική το 1789;

Και δεύτερον, ποιο είναι το ουσιαστικότερο πολιτικό μήνυμα της Εθνεγερσίας που αφορά τους σύγχρονους Έλληνες;

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, τα σύγχρονα ιστορικά εγχειρίδια, δυστυχώς και τα σχολικά βιβλία, θέλουν να εξομοιώσουν την Ελληνική Επανά-

σταση με τα εθνικά και κοινωνικά κινήματα της εποχής στις ιταλικές και γερμανικές χώρες, στη Βόρεια Αμερική και στη Γαλλία παραβλέποντας ουσιαστικές διαφορές του ελληνικού αγώνα από τις υπόλοιπες επαναστάσεις.

Διαφωτιστική πάνω σε αυτό το θέμα είναι η τοποθέτηση της σύγχρονης κοινωνικής ανθρωπολογίας και πολιτικής ιστορίας σχετικά με τις τρεις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη σύσταση και συντήρηση ενός έθνους. Για να υπάρξει ένα έθνος οφείλει να έχει τα εξής τρία στοιχεία: το όμαιμο, το ομόθρησκο και το ομόγλωσσο. Όμαιμο σημαίνει συναίσθηση της κοινής καταγωγής και συγγένειας. Ομόθρησκο σημαίνει κοινή πίστη και λατρεία στον ίδιο Θεό. Ομόγλωσσο σημαίνει χρήση ενός κοινού γλωσσικού κώδικα επικοινωνίας.

Από τα τρία στοιχεία οι ιστορικοί αναλυτές αξιολογούν ως ισχυρότερο το ομόθρησκο που θεωρείται ο άξονας του πολιτισμού και της πολιτικής κάθε λαού και κάθε έθνους διαχρονικά. Αναμφισβήτητο παράδειγμα που τεκμηριώνει αυτή την άποψη είναι η βυζαντινή αυτοκρατορία που ένωσε διαφορετικές εθνολογικές ομάδες και γλωσσικές κοινότητες κάτω από το έμβλημα της κοινής ορθόδοξης πίστης και κατάφερε να διατηρήσει για 1123 χρόνια (μοναδικό φαινόμενο στην ανθρώπινη ιστορία) ένα υψηλότατο επίπεδο πολιτικής συγκρότησης, επιστημονικής προ-

όδου και πολιτισμικού μεγαλείου.

Ευτυχώς η σύγχρονη επιστημονική έρευνα έχει απαλλάξει το Βυζάντιο από την επονομασία του Μεσαίωνα, που σημαίνει σκοταδισμός και οπισθοχώρηση - κάτι που ισχύει για την Ευρώπη της ίδιας ιστορικής περιόδου, δηλαδή ανάμεσα στον 5^ο και 15^ο αιώνα. Η απάντηση στο πρώτο ερώτημα που θέσαμε σχετίζεται άμεσα με αυτή ακριβώς τη διαφορά του βυζαντινού πολιτισμού και του ευρωπαϊκού Μεσαίωνα: όσο διαφέρει το Βυζάντιο και η Ευρώπη αυτούς τους δέκα αιώνες, εξίσου διαφέρει και η ελληνική επανάσταση από τα ευρωπαϊκά κινήματα.

Συναφές προς αυτό το θέμα είναι η διαφορετική σχέση Βυζαντίου και Ευρώπης με το θεσμό της Εκκλησίας. Η Εκκλησία στους αιώνες της Τουρκοκρατίας ήταν δίπλα στον ελληνικό λαό ως φορέας παιδείας και πολιτισμού, ενώ στη Δύση η Εκκλησία λειτούργησε ως παράγοντας οικονομικής και πολιτικής εκμετάλλευσης των ανθρώπων.

Στην Ευρώπη υπήρξε Μεσαίωνας και η Εκκλησία μετά το Σχίσμα του 1054 αλλά και νωρίτερα με την εκκοσμίκευση της εξουσίας της ήταν μέρος του σκοταδισμού και μοχλός πίεσης και καταπίεσης των ευρωπαϊκών λαών. Απόδειξη αποτελούν οι θρησκευτικοί πόλεμοι που αιματοκύλησαν για αιώνες την Ευρώπη, τα παπικά συγχωροχάρτια,

το κυνήγι των μαγισσών, οι σταυροφορίες με τα έκτροπα των μοναχικών ταγμάτων και τις εξουσιαστικές βλέψεις του Πάπα.

Αντίθετα στον ελλαδικό χώρο τα 1123 χρόνια που ακμάζει ο βυζαντινός πολιτισμός η Εκκλησία προάγει την επιστημονική και λογοτεχνική σκέψη και την κοινωνική πρόνοια, ιδρύοντας το πρώτο νοσοκομείο και το πρώτο Πανεπιστήμιο στον κόσμο και διασώζοντας τον αρχαίο ελληνικό λόγο μέσω των μοναστηριακών αντιγραφικών κέντρων.

Υπάρχουν σελίδες της ελληνικής ιστορίας που είναι παρεξηγημένες και παραμένουν άγνωστες σκοπίμως. Ως γνωστό, η διδασκαλία ή η αποσιώπηση της ιστορίας, είναι πολιτική πράξη με συγκεκριμένη σκοπιμότητα κάθε φορά. Όπως για παράδειγμα το Βυζάντιο: δεν ήταν Μεσαίωνας, ήταν ακμή. Δεν ήταν καταστροφή του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, ήταν διάσωση και συνέχισή του. Δεν ήταν απολυταρχία θεοκρατικής οργάνωσης, ήταν αυτοκρατορία με δημοκρατικά στοιχεία και δομές.

Μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης, η Εκκλησία αναγνωρίζεται από τον Μωάμεθ τον Πορθητή ως ο μόνος επίσημος θεσμός εκπροσώπησης του ελληνικού έθνους. Και πάλι το ομόθρησκο αναδεικνύεται ως ο ισχυρότερος παράγοντας συντήρησης και συνέχισης του ελληνικού έθνους. Η κοινή εκκλησιαστική παράδοση (το

Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως) συντηρεί το όμαιο και συνεχίζει το ομόγλωσσο.

Η παραγωγή λόγου και παιδείας γίνεται στο μεγαλύτερο ποσοστό από την Εκκλησία, γεγονός που το αποδεικνύουν οι εκπρόσωποι του Νεοελληνικού Διαφωτισμού που σχετίζονται με το κίνημα του Θρησκευτικού Ουμανισμού.

Ένας από τους πρωτεργάτες του Διαφωτισμού είναι και ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, ο οποίος με την εκπαιδευτική του δράση οργώνει την ελληνική ύπαιθρο και κρατά το γένος σε πνευματική εγρήγορση. Το μεγαλείο του αναγνωρίζεται ακόμα και από τους αντιπάλους του. Είναι χαρακτηριστικό πως μετά το μαρτύριό του ο Αλή Πασάς υποδέχεται τα ιερά λείψανά του σε ασπόμενια θήκη και τα λιτανεύει στην πόλη των Ιωαννίνων.

Στον ελληνικό χώρο η Εκκλησία προετοίμασε τους αγώνες του έθνους και με ελάχιστες εξαιρέσεις ήταν δίπλα στον ελληνικό λαό. Δε συνέβαινε όμως το ίδιο και στο δυτικό κόσμο, όπου η Εκκλησία γενικά ήταν εναντίον των λαών. Όταν ξεσπούν οι επαναστάσεις, πρώτα στη Νέα Ήπειρο (η Αμερικανική) και στη συνέχεια στη Γηραιά Ήπειρο (η Γαλλική), οι λαοί πολέμησαν είτε την αποικιοκρατία είτε ομοεθνείς τους που κοινωνικά, οικονομικά, θρησκευτικά τους είχαν εξαθλιώσει. Οι

Αμερικανοί άποικοι πολέμησαν τους Άγγλους αποικιοκράτες, οι Γάλλοι τους Γάλλους αριστοκράτες και κληρικούς.

Σε μια εντελώς διαφορετική βάση επαναστάτησαν οι Έλληνες κατά της τουρκικής κατοχής και σε αυτόν το δίκαιο αγώνα η Εκκλησία που για αιώνες συντήρησε τη συνείδηση και την εθνική ταυτότητα του νέου ελληνισμού πρωτοστάτησε και με το αίμα των νεομαρτύρων στερέωσε την προσμονή και την ελπίδα για την απελευθέρωση.

Διαφορετική δεν ήταν μόνο η βάση αλλά και η εξέλιξη των επαναστάσεων, καθώς και η αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων της εποχής απέναντι σε αυτές. Η Νέα Ήπειρος αποστασιοποιήθηκε και ακολούθησε το δρόμο της μέχρι την εξέλιξή της στη νέα πλανητική δύναμη. Η Γηραιά Ήπειρος είχε τη δύναμη να πνίγει τις επαναστάσεις. Το 1815 ιδρύει μια συμμαχία την οποία ντύνει με το μανδύα μιας ψεύτικης θρησκευτικότητας γι' αυτό και την ονομάζει Ιερά Συμμαχία. Στόχος της ήταν να μην αφήσει ποτέ ξανά να επαναστατήσουν οι λαοί, ενώ σε περίπτωση οποιασδήποτε εξέγερσης τα μέλη της (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία και Αυστρία) ορκίστηκαν να την καταπνίξουν με άμεση στρατιωτική επέμβαση.

Μόλις έξι χρόνια μετά τη δημιουργία του καταστατικού της Ιεράς Συμμαχίας και ενώ συνεδρίαζε για το μέλλον της Ευρώπης έφθασε η είδηση ότι οι

Ἕλληνες επαναστάτησαν κατά της απέραντης οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η Ιερά Συμμαχία δε θορυβήθηκε καθόλου γιατί θεώρησε ότι η αριθμητική και τεχνική υπεροπλία του Σουλτάνου εύκολα θα έπνιγε την εξέγερση των Ελλήνων - και έτσι δεν έστειλε στρατό για να καταστείλει την Επανάσταση.

Οι Ἕλληνες εξέπληξαν για ακόμη μια φορά την ανθρωπότητα με τον ηρωισμό τους προκαλώντας φιλελληνικές εκδηλώσεις σε όλον τον κόσμο, ενώ πολύ ήταν οι ξένοι φιλέλληνες που πολέμησαν και σκοτώθηκαν για την ελευθερία της Ελλάδας και το δίκαιο του αγώνα. Και έτσι ύστερα από πολλές θυσίες και αγώνες η ελευθερία σόλησε και πάλι το ελληνικό έθνος και το 1830 ιδρύεται το νέο ελληνικό κράτος.

Δίπλα στα ηρωικά κατορθώματα και την αυτοθυσία των αγωνιστών δυστυχώς υπήρξαν και οι εμπαιθείς εκδηλώσεις. Πριν ακόμη ελευθερωθεί η Ελλάδα από τους Τούρκους ξέσπασε ανάμεσα στους αγωνιστές φοβερός εμφύλιος πόλεμος για το ποιος θα κυβερνήσει όταν θα φύγουν οι Τούρκοι. Ανάμεσα στα πολυάριθμα θύματα του εμφυλίου ήταν και ο γιος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Ο ίδιος μετά την απελευθέρωση φυλακίστηκε, αλλά δεν ήταν δυστυχώς ο μόνος από τους ήρωες που διώχθηκε από το ελληνικό πλέον κράτος. Ο Καποδίστριας δολοφονήθηκε και ας ήταν η μεγαλύτερη πολιτική προσωπικότητα που θα μπορούσε να κυβερ-

νήσει το νεοσύστατο κράτος.

Ίσως θα θεωρηθεί ότι σε μια γιορτή δεν έχουν θέση αυτές οι δυσάρεστες αναμνήσεις μελανών σελίδων της ιστορίας μας. Στην αντίθεση όμως αυτή του ηρωισμού και της κακίας βρίσκεται η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα που τέθηκε στην αρχή και αφορά το πολιτικό μήνυμα της 25ης Μαρτίου προς τους σύγχρονους Ἕλληνες. Κάθε επέτειος οφείλει να είναι μια αφορμή όχι μόνο για εορταστικές εκδηλώσεις αλλά κυρίως μια αφορμή να μελετήσουμε την ιστορία μας και να αντλήσουμε σοφία από τα διδάγματά της.

Η δύναμη κάθε έθνους βρίσκεται στην ενότητα και στο σεβασμό των τριών απαραίτητων στοιχείων: του όμαιμου, του ομόγλωσσου και του ομόθρησκου. Η σύγχρονη πολιτική σκηνή και η παγκόσμια οικονομία κλυδωνίζεται σήμερα περισσότερο από ποτέ! Μέσα στην αβεβαιότητα μπορούμε να ανακαλύψουμε ξανά τη δύναμη στις υγιείς δομές της πλούσιας πνευματικής μας παράδοσης και μέσα στο καταθλιπτικό περιβάλλον της παγκοσμιοποίησης μπορούμε να εισάγουμε ξανά την αυθεντική χαρά που ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου προσέφερε στην ανθρωπότητα, με το λόγο του Αρχαγγέλου «ΧΑΙΡΕ!» που μεταφράζεται να έχεις χαρά, να είσαι χαρούμενος γιατί υπάρχει ελπίδα και γιατί υπάρχει σωτηρία και γιατί κάθε δίκαιος αγώνας οδηγεί στην αληθινή ελευθερία.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Στις 3-4-2009 στο κέντρο Λιθαρίτσια στα Ιωάννινα έγινε η καθιερωμένη εκδήλωση της Ε.Π.Σ.Η. Ηπείρου. Η εκδήλωση αυτή γίνεται κάθε χρόνο και έχει ως σκοπό την απονομή επάθλων και κυπέλλων στις ομάδες που διακρίθηκαν κατά την διάρκεια του πρωταθλήματος στην Ήπειρο.

Σε μια κατάμεστη αίθουσα παρέβρεθησαν όλοι οι φορείς του Νομού Ιωαννίνων, υπουργοί, νομάρχης, ο δήμαρχος Ιωαννίνων ο πρόεδρος της ΕΠΟ ο πρόεδρος του ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΕΝΑ, στρατηγός, διαιτητές και άλλοι παράγοντες του ποδοσφαίρου, όπως και πλήθος φιλάθλων.

Στην μεγάλη αυτή εκδήλωση η Ε.Π.Σ.Η.Π. με ομόφωνη απόφαση (μπράβο στον πρόδρο κ. Β. Μάντζο)

βράβευσε για πρώτη φορά δύο παλαίμαχους τερματοφύλακες του νομού Ιωαννίνων. Τον κ. Τσέκα της Ανατολής και τον κ. Σέρρα Παύλο από την Κόνιτσα.

Αξίζει να αναφερθεί ότι ο Σέρρας από πιτσιρικάς για 40 χρόνια μέχρι σήμερα γνωστός σε όλους τους ποδοσφαιρικούς κύκλους της υπηρετεί το ερασιτεχνικό ποδόσφαιρο είτε σαν τερματοφύλακας είτε σαν εργαζόμενος φροντιστής στο αθλητικό κέντρο έχοντας σε άριστη κατάσταση το Δημοτικό στάδιο μετά από καθιερωμένους ελέγχους των επιτροπών που γίνονται κάθε χρόνο. Ο Παύλος εφαρμόζοντας τους κανόνες συντήρησης και λειτουργίας των σταδίων είχε ένα από τα λίγα καλά γήπεδα που υπάρχουν στην Ελλάδα.

Την απονομή στον Κ. Σέρρα έκανε ο πρόεδρος της Ε.Π.Σ. Αιτωλοακαρνανίας καταχειροκροτούμενος από όλους τους παρεβρισκόμενους στην εκδήλωση αναγνωρίζοντας τον ζήλο του για το ποδόσφαιρο και το γήπεδο. Δέχτηκε θερμά συγχαρητήρια και από τον κ. Βασάρα, αρχιδιαιτητή από Αθήνα, που παρεβρέθηκε στην εκδήλωση.

Επίσης από την Κόνιτσα στην εκδήλωση παρεβρέθηκε ο Πρόεδρος της Τύμφης κ. Αγόρου Κων/νος ο Ν.Σ. κ. Λώλος Ανδρέας και ο παλιός ποδοσφαιριστής και προπονητής της

ΠΙΝΔΟΥ και της Ακαδημίας κ. Οικονόμου Μιχάλης.

Για την άνοδο στην Δ. Εθνική της ΠΙΝΔΟΥ το κύπελλο παρέλαβε ο πρόεδρος κ. Λαζογιάννης.

Την απονομή έκανε ο στρατηγός κ. Αθαν. Καραγιαννόπουλος (Μαθητής κάποτε του Γυμνασίου της Κόνιτσας) έπαιξε για κάποιο διάστημα στην ΠΙΝΔΟ.

Κύπελλο ήθους παρέλαβε για λογαριασμό του ΠΑΟΚ (μπράβο τους) ο κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΑΡΑΣ προπονητής

της ομάδος.

Η ΠΙΝΔΟΣ για δεύτερη φορά δεν άνεξε στην Δ. Εθνική. Έγιναν, πολλά τραγικά λάθη και υποβιβάστηκε.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε όλοι μαζί πάλι να ξαναφέρουμε την ομάδα μας στην Δ. Εθνική γιατί η ομάδα μας είναι από τις πιο ιστορικές του νομού Ιωαννίνων και αξίζει καλύτερης τύχης.

Στην φωτογραφία ο πρόεδρος της ΕΠΣ Αιτωλοακαρνανίας απονέμει το έπαθλο στον κ. Π. ΣΕΡΡΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΤΣΙΛΙΦΗΣ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

*Επιστημονικός Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παίδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»*

ΙΑΤΡΕΙΟ:
Σοφοζλή Βενιζέλου 1 • Δάφνη
2ος Όροφος

ΤΗΛ.: 210 9750155
ΚΙΝ.: 6932581314

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Δικηγόρος

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 6-8
1ος ΟΡΟΦΟΣ
106 79 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 3633310-11
FAX.: 210 3637894
ΚΙΝ.: 6976 112904

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

@ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

Κοπή Πρωτοχρονιάτικης πίτας και αρχαιρεσίες του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών

Την 15η Φεβρουαρίου, στο Ξενοδοχείο ΣΤΑΝΛΕΪ σε ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα έγινε η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συνδέσμου μας για το Νέο Έτος 2009.

Ο Πρόεδρος Ανδρέας Φούντος καλωσόρισε τους παρισταμένους Βουρμπιανίτες και ευχήθηκε Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά με υγεία και ειρήνη. Το νόμισμα έτυχε στην Ερμίνα Κόντου-Ευθυμίου, στην οποία ο Σύνδεσμος δώρισε τα δύο αξιόλογα βιβλία «Κόνιτσα-Μαστοροχώρια» και «Γιάννινα-Πέτρινα» του συγγραφέως Βασίλη Μάργαρη.

Μετά την κοπή της πίτας βραβεύτηκαν οι επιτυχόντες σε ΑΕΙ Μαρία Κονίνη, Στέφανος Στεφανόπουλος, της οικογενείας Γιόση, Δημήτρης Πεφάνης, της οικ. Ράπου και Θανάσης Καναβούρας, της οικ. Δημαράτου, ο οποίος και προσέφερε το χρηματικό ποσό που του εδόθη στον Σύνδεσμό μας. Τα ανωτέρω ποσά προσφέρονται κάθε χρόνο από τον συγχωριανό μας κ. Χρήστο Τσούκαλη.

Κατόπιν οι παρευρισκόμενοι γεύτηκαν τις νοστιμότητες παραδοσιακές Βουρμπιανίτικες πίτες, προσφορά των γυναικών του Συνδέσμου.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τον απολογισμό της θητείας του Δ.Σ. και στην συνέχεια με τις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Το νέο Δ.Σ. αποτελούν οι ακόλουθοι:

Πρόεδρος: Ανδρέας Φούντος

Αντιπρόεδρος: Κατερίνα Τσούκα-Λυκουργιώτη

Γεν. Γραμματεύς: Λήδα Σωτηρίου

Ταμίας: Δημήτριος Μπάρκης

Μέλη: Βασίλειος Τράντας

Έρση Σωτηρίου

Παναγιώτης Ευθυμίου

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος	Η Γεν. Γραμματεύς
Ανδρέας Φούντος	Λήδα Σωτηρίου

ΠΙΝΑΞ

ΕΜΦΑΙΝΟΝ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ (Β') ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ "ΕΝ ΚΟΝΙΤΣΗ" ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1964-1965

1	Ἀναστασίου Ἀντωνίου Βαφοπούλου Βέρχος	Χρῆστος Δημήτριος Βασιλική Γεώργιος	49	Ντάφλη	Βασιλική
5	Βλάχος Γαζώνα Γαζώνας Γαϊτανίδου Δήσιου	Βασίλειος Σταυρούλα Ευάγγελος Ἐλευθερία Ἀγαθούλα	50	Ντίνος Ντούτης Ντούτης	Βασιλική μαθαῖος Γεώργιος Ἰωάννης
10	Ἐζνεπίδης Ἐζνεπίδου Ἐρμῆς Ευάγγελίδης Ζακόπουλος	Χρῆστος Ἀντιγόνη Σωτήριος Ἀλόστολος Βασίλειος	55	Ξιούνας Παγανιάς Παπαεπύρου Παπαχάλης Πετροπούλος Πλατῆς	Ἰωάννης Γεώργιος Νικόλαος Σταῦρος Ἐλευθέριος Νικόλαος
15	Ζαροβελλάς Ζάρρου Ζιάνκος Ζιώγας Ζούγκης	Πέτρος Γαρουφαλιά Χρῆστος Χρῆστος Χρῆστος	60	Πριμικήρη Προκοπίου Ράιγγα Ράιγγαι Ρούβαλης Σιούτη	Σωτήριος Οὐρανία Φωτεινή Μαρία Παναγιώτα Κωνσταντῖνος Εὐανθία
20	Ζώνης Ζώτος Ἰωάννου Καλλιντέρη Καλογήρου	Σπυρίδων Ἀλέξιος Στυλιανή Μαριανθή Κωνσταντῖνος	65	Σιώζιου Σκορδαί Σουφλήρη Στεργίου Σωτήρης	Πολυζήτη Φλωρίτσα Ἄγνη Εἰρήνη Νικόλαος
25	Καραγιάννης Κοιραματσούλη Καρακώστας Κιτσαῖτης Κιτσαῖτης	Ἀλεξίος Στυλιανή Μαριανθή Κωνσταντῖνος Σταῦρος Αἰματερίνη Δημήτριος Βασίλειος	70	Τάσιος Τζέφου Τζίμας Τζίμας Τζίμος	Ἀντώνιος Ἀγγελικὴ Γεώργιος Παναγιώτης Βασίλειος
30	Κιτσαῖτης Κιτσαῖτης Κιτσαῖτης Κοπαναῖκης Κουμπούρα Κουμπούρα	Βασίλειος Γεώργιος Θωμᾶς Ἰωάννης Ἀγγελικὴ Εὐτυχία	75	Τθανάδης Τσιαλιαμάτης Τσιαλιαμάνης Τσίνα Χαλούλου	Γεώργιος Βασίλειος Κωνσταντῖνος Μαρίκα Χρυσούλα
35	Κουμπούρα Κουμπούρας Κωστάρελης Κωστρόχλου Λάμπρου Λέτσιου	Δημήτριος Κωνσταντῖνος Δημήτριος Πόπη Ἀνθούλα Ἀθνασία	80	Χατσηρούμπη Χατζῆ Χολέβα	Παναγιώτης Βασίλειος Βιολέττα
40	Μαρχαρίμ Μητσίμας Μουσόπουλος Μπαλάσιας Μπαϊρμπας Μπαϊρμπας	Κωνσταντῖνος Δημήτριος Κωνσταντῖνος Παναγιώτης Ἰωάννης Ἀθανάσιος	84	Γερρομιχάλος Τζωρτζη (οἱ δύο τελευταῖοι ἦρθαν ἀρ- χότερα εἰς τὸ σχολεῖο).	Ἰωάννης Ἀθηνᾶ
45	Μπελθινιώτης Νταγκοβοῖνος Ντάνης Ντάνης	Παναγιώτης Ἰωάννης Ἀθανάσιος Ἀλιβιολίδης			
48					
					Ἐλευθέριος Ἀθ. Βλέτης Καθηγητῆς Φιλολόγος. Κόνιτσα Ἰούνιος 1965 Διορισθεὶς εἰς τὸ Γυμνάσιον Κόνιτης 16 Νοεμβρίου 1963
					Ἀντίγραφον ἀπὸ τοῦ προ- γωνίου μου Ἀρχείου Ἐλευθέριος Ἀθ. Βλέτης Φιλολόγος Ἀθῆναι 10-1-2003

ΚΩΔΙΚΑΣ ΛΙΣΚΑΤΣΙΟΥ 1868-1901

ΠΑΣΧΑΛΗΣ Δ. ΜΑΝΩΛΗΣ

(σελίδα κώδικα 358-α')

Τμήμα Πρώτον

Περιέχον τα δευτέρια του έτους άπαντα

Δευτέριον Βεργιού, του 1869

Γρόσια Ονόματα κατοίκων

1947:10 Χίλια εννεακόσια τεσσαράκοντα εννέα γρόσια και παράδες δέκα το καθαυτό χρονικό βεργί.

75: εβδομήντα πέντε σωστά κατεβασμένα όπου εδώκαμεν δια βοήθειαν τοις Μάρτιον 1869.

2022:10 Το όλον όπου διαμοιράσθη εις ταις εσώδης του χωρίου όντας εκατόν εβδομήντα οκτώ τα άσπρα εννενήκοντα οκτώ ή 178, 98: κι έπεσε προς ένδεκα : 11 γρόσια κι δώδεκα :12: παράδες ο 16.

1869. Τω χιλιοσιώ οκτακοσιοσιώ εξηκοσιώ εννάτω έτος από... σαρκώσεως τη 20ή του μηνός Φεβρουαρίου κοινή γνώμη ενεκρίθη όπως διαληφθή η εκτέλεσίς του προς έκδοσιν ως έπεται αρχείου καταστοίχου κι ωφειλής.

Κατάστοιχον.

Περιέχον πάντας τους αγρούς καλλιεργησίμους κι ακαλλιεργήτους τόπους κι κλαδοτόπια τουτέστιν άπαντα δεκατισμένα τόπον εις ονόματα των κατοίκων της χώρας μας λισκάτσι, κατά τα ονόματα των διαφόρων θέσεων γραφών απλούστατα. Χειρογράφητα απαράλλάκτως ως το παρά του Κωνσταντή Χρήστου αρχέτυπον εν των της χώρας τεσσάρων καταστοίχων υπάρχον όπερ σου συν ετέροις τρισί εγράφη, ότι εν γένει και εφεξής εδεκατίσθησαν έκαστον κατά την τιμήν του.

Παρακινηθείς ουν καγώ κατά προτροπήν των συμπατριωτών μου επιχειρίσθην ίνα γράψω ενταύθα απαράλλάκτως, όπως μην εκ της πολυκαιρίας διαφθάρωσι και συμβαίνωσι διενέξεις τοις μεταγενεστέροις. εν περιλήψει προς αποφυγήν πάσης φιλονεικίας κι διενέξεως μεταξύ των κατοίκων, αίτινες δυνατόν να συμβώσι μετά την εκείνην διαφθοράν.

εις μνημόσυνον...

ο Χριστόδουλος Πανταζής

αωξθ' λισκάτσι

	Άσπρα	Γρόσια
397:	Παπά Πούλιος	44:36
319:	Χριστόδουλος Ζήσης	36:2
133:	Δημήτριος Παναγιώτου;	15:1
353:	Ρίζος Παναγιώτου	39:35
<u>325:</u>	<u>Γιώργης Ν. Πούλιου</u>	<u>36:29</u>
1.527		172:23
243:	Αλέξης Γιώργη	27:19
385:	Παναγιώτης Γ. Τάτσι	43:20
309:	Μήτσις Στέργιος	34:37
213:	Γιάννης Στέργιος	24:1
170:	Γιώργης Στέργιος	7:32
<u>124:</u>	<u>Νικόλαος Ν. (Δέσπως)</u>	<u>14:</u>
2.871		324:12
258:	Νικόλαος Γεωργάκη	29:6
553:	Γιάννης Γιωργάκη	62:20

328: Κώστας Γεωργάκη	37:3	520: Γιαννούλης Βασίλη	57:31
497: Ζήσης Νάσιου	56:6	317: Παναγιώτης Γιώργη	35:30
521: Γιάννης Ζαχαρή	58:35	156: Γιώργης Γιώτη	17:25
5028	568:2	382: Τόλης Γιώτη	43:7
506: Μήτσος Γ. Δήμος	57:7	15350	1734:11
214: Ζήκος Γ. Δήμου	24:6	445: Χριστόδουλος Πανταζή	50:11
140: Δήμος Κώστα	15:33	355: Ντίνης Νικόλα	40:4
380: Χριστόδουλος Γ. Κώτα	42:38	512: Οικονόμος	57:32
6.268	708.6	300: Ντούλας Γιάννη Γώτη	33:36
299: Γιώργης Τόλη Ζήση	33:31	504: Βασίλης Τσεπέλη	56:38
740: Κωνσταντής Χρήστου	83:25	432: Κωνσταντής Τσεπέλη	48:38
426: Ζήσης Αδάμου	49:6	178.98	2022:5
231: Αντωνης Γιώτη	26:4	δύο χιλιάδες κι είκοσι δυό γρόσια και	
171: Ντούλας Μήση Στάθης	19:13	παράδες πέντε γίνεται το σύναγμα ώστε	
150: Νικόλαος Μ. Στάθης	16:38	λείπουν πέντε παράδες από την όπισθεν	
8.285	937:3	ποσότητα του βεργιού δηλ. και της βο-	
348: Γιώργης Χρήστου Στάθης	39:13	θείας συμπεριλαμβανομένης των εβδο-	
290: Γιάννης Μαργαρίτη	32:31	μήντα πέντε γροσίων ώπερ εδόθησαν	
449: Γιώργης Μήση	50:30	δια την βοήθειαν 1869: Μαΐου:5	
339: Γιαννούλης Γ. Μήση	38:13	η διανομή γίνεται κατά τον επόμενον	
374: Νικόλας Μήση	42:11	τρόπον επειδή δυό άσπρα λείπουν του	
10085	1140:21	να φθάσουν 179: εσώδης παρορούνται.	
270: Γρηγόρης Οικονόμου	30:21	γρόσια	εσώδης
384: Γιώργης Μήση Γιώργη	43:16	2022:10	179:
275: Γιώργης Ρούσας	31:3	179	11:12
396: Κωνσταντής Δόσης	44:22	:232	
114.10	1290:3	179	
11410 η όπισθεν μεταφορά	1290:3	:53	
333: Ζήσης Ν. Δήμου	37:25	40	
222: Γιαννούλης Γ.Γ. Δήμου	25:3	2120	
199: Χαράλαμπος Ν. Γιάννη	22:20	10	
12164	1375:11	2130	
546: Αλέξης Μπουρδούκη	61:28	179	
188: Γιάννης Δ. Μπορδούκη	21:12	:340	
411: Θεολόγης Γιάννη	46:16	358	
425: Μήτσος Γ. Γιώτη	48:1	:18 παρ. (άδες) λείπουν	
13734	1552:28	ώστε προς ένδεκα γρόσια κι δώδεκα	
241: Κωνσταντής Μητσούλης	27:10		

παράδες πίπτει δ', ε(σώ)δης τουτέστιν
το εκατόν άσπρα μείον :18: παράδες
1869: Μαΐου 5:

(σελίδα κώδικα 3 και 4)

εις το απέναντι μέρος (σελίδα 32 κώ-
δικα)

επενοήθη ίνα γίνωσιν καταγραφή
άπαντα τα Νοφούζια του χωρίου μας
εκάστου κατοίκου χωριστά εις το φύλ-
λον του, σημειούντες από τον εξής και
επέκεινα περί του πότε ορίζεται έκαστος
εις βαθμόν πληρωμής 1/4, 1/2, 3/4 της
τελείου (φόρου) εις την Στρατολογία.ν.
Προσέτι ίνα μη συμβαίνωσι φιλονεικίαι

εγένετο σύσκεψιν να καταγραφώσι
πάντα τα αρσενικά παιδιά και να ση-
μειωθώσι τα έτη πότε δηλ. εγεννήθη
έκαστον τα δε γεννηθησόμενα θα ση-
μειούνται άμα γεννηθώσιν εις τον απέ-
ναντι Κώδικα. και ούτος ο όρος πρέπει
να τηρήται αμετάτρεπος. ώστε οι κατά
καιρόν διορισμένοι Μουχτάρηδες οφεί-
λωσι να κάμωσι την τοιαύτην κατα-
γραφήν πότε γεννάται έκαστον παιδίον.

1872: Μαΐου 12:

ο Χριστόδουλος

Πανταζή.

(σελίδα κώδικα 31)

(συνέχεια στο επόμενο)

ΒΑΣΩ Ζ. ΠΑΝΤΑΖΗ
Δικηγόρος Αθηνών

Αφοί Διογενίδη 4 -
11473 - Αθήνα
Τηλ.: 210 6445895

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο σε προνομιούχο θέση
στο Παλαιοσέλλι Κόνιτσας
(Εντός οικισμού)

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8034174 - 6934014317

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Το Γεφύρι» Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάο, θέρμανση,
πίοζιγγ, κ.λπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στη Κόνιτσα
Τηλ. 26550 23780

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η πρώτη Μαρτίου φέτος συνέπεσε με την Καθαρή Δευτέρα. Ο Πολιτιστ. σύλλογος «Αγ. Νικόλαος» πραγματοποίησε εκδήλωση στα «Πλατανάκια» όπου πρόσφερε και τα παραδοσιακά νησίσια, λαγάνες κ.ά.

Αρκετός κόσμος ανηφόρισε και στο εκκλησάκι της Αγ. Βαρβάρας ανταποκρινόμενος στο κάλεσμα του Εξωρ. Συλλόγου.

- Στις 6,7 και 8 Μαρτίου το κέντρο Περ/κής Εκπ/σης Κόνιτσας πραγματοποίησε στις εγκαταστάσεις της Μαθ. Εστίας Σεμινάριο-Εργαστήριο για τους εκπαιδευτικούς και την τοπική κοινωνία με θέμα: «Περιβαλλοντική εκπαίδευση και Αειφόρος ανάπτυξη των τοπικών Κοινωνιών».

- Εκδρομή στο χιονοδρομικό της Βασιλίτσας πραγματοποίησε στις 15/3 ο Εξωρ. σύλλογος Κόνιτσας.

Η Βασιλίτσα είχε αρκετό χιόνι φέτος, αφού και στις 20-21/3 χιόνισε ακόμα και στην Κόνιτσα.

- Από την Πρωταπριλιά άρχισε να ζεσταίνει ο καιρός και μαζί με τα χελιδόνια εμφανίστηκαν οι πελαργοί στις φωλιές τους, στην Κλειδωνιά και στην κ. Κόνιτσα (Γραβίτσια).

- Στις 13/4 μας ξαναθυμήθηκε ο χειμώνας ρίχνοντας ένα χιονάκι στις κορφές των βουνών.

- Με την έξοδο των κατοίκων των πόλεων άρχισαν από τις παραμονές του

Πάσχα να γεμίζουν ξενοδοχεία, νοικιαζόμενα και τα χωριά της επαρχίας μας. Αρκετός κόσμος κατέκλυσε όλα τα χωριά (ντόπιοι και επισκέπτες) που γιόρτασαν το Πάσχα με καλό καιρό σε μια λουλουδιασμένη φύση και «ντεκόρ» τα χιονισμένα βουνά μας.

Το τελευταίο δεκαήμερο του Απρίλη έπεσαν αρκετές βροχές και η θερμοκρασία έπεσε αρκετά. Έτσι ο μήνας μας αποχαιρέτησε με χιόνια στα βουνά, αλλά και σε χωριά με μεγάλο υψόμετρο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 6/3/09 ο Χρήστος Κωσταντής και η Νατάσα Σέρρα απόχτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.

- Στις 15/4 ο Γιώργος και η Ρόνη Ρέβα απόχτησαν στην Πάτρα αγοράκι.

- Στις 8/4 ο Παναγιώτης Γ. Τζίνας και η Κατερίνα Χουλιάρα απόχτησαν στην Αθήνα αγοράκι.

Βαπτίσεις:

Στις 20/4 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Αλέξανδρος Καφετζής του Γρηγορίου.

- Στις 26/4 βαπτίστηκε στον Αμάραντο ο Νικόλαος Παναγιωτίδης του Γεωργίου και της Φωτεινής.

- Στις 26/4 ο Ηλίας και η Αναστασία Σαμαρά βάπτισαν στην Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο) την κορούλα τους. Όνομα: Ιωάννα.

- Στις 3/5 ο Θωμάς και η Ολυμπία

Μαργαρίτη στο Δίσπρατο βάπτισαν την κορούλα τους. Όνομα Παναγιώτα.

Αρραβώνες:

Στο Δίσπρατο αρραβωνιάστηκε ο Ιωάννης Ν. Μάϊπας με τη Φωτεινή Σκόρδου από τη Σιπαριά.

- Η Γιάννα Θ. Σπανού με τον Κων/νο Ζαβογιάννη από τις Καλαρύτες.

- Στις 2/5 στο Δίσπρατο έγιναν οι αρραβώνες του Κώστα Π. Καραγιάννη και της Ροδής Δ. Γεράση.

Γάμοι:

Στις 21/4 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι της Μαρίας Π. Μάλιακα και του Ανδρέα Πηγής. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Πανόραμα».

- Στις 25/4 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Ιωάννη Μ. Βλάχου και της Ελένης Ντίνου.

Απεβίωσαν:

Στις 6/3/09 ο Αθανάσιος Στέφου, ετών 69, στην Κόνιτσα.

- Στις 9/3 ο Ηλίας Γελαδάρης, ετών 74, στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 11/3 ο Γεώργιος Παπαχρηστίδης, ετών 86, στην Κόνιτσα.

- Στις 13/3 η Γιαννούλα Στράτου, ετών 83, στο Μάζι.

- Στις 22/3 ο Χρήστος Παπαγιαννόπουλος, ετών 84, στο Βόλο και κηδεύτηκε στο χωριό του Αμάραντο.

- Στις 22/3 η Καλλιόπη, συζ. Βασ. Πρόκου, ετών 84 στην Καλλιθέα.

- Στις 20/3 ο Απόστολος Ζαμάνης, ετών 81 στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 22/3 ο Νικόλαος Τσιαλιμάνης, ετών 62 στην Κόνιτσα.

- Στις 23/3 ο Αθανάσιος Νούτσος, ετών 83 στην Αειόπειρα.

- Στις 24/3 η Αφροδίτη Ζέρβα, ετών 75, στην Καλλιθέα.

- Στις 25/3 η Κλεονίκη Χαρισιάδου, ετών 89, στην Πουρνιά.

- Στις 28/3 ο Στέφανος Τσιάτσος, ετών 83, στον Αμάραντο.

- Στις 31/3 ο Χριστόδουλος Καραμουράτης, ετών 67, στην Κόνιτσα.

- Στις 5/4 η Λευκοθέα Βασιλείου, ετών 90, στο Γαναδιό.

- Στις 5/4 ο Κων/νος Τσάγκας, ετών 63, στο Μάζι.

- Στις 6/4 ο Χαράλαμπος Καλλιπέρης, ετών 45, στην Αειόπειρα.

- Στις 8/4 ο Στυλιανός Γκατζούνης, ετών 55, στην Κόνιτσα.

- Στις 8/4 ο Γεώργιος Βακόλας, ετών 76, στην Κλειδωνιά.

- Στις 9/4 η Αμαλία Νάτση, ετών 84, στο Βόλο.

- Στις 16/4 ο Κων/νος Πρίτσος, ετών 97, στα Γιάννινα. Ο Σπ. Στεφάνου στη μνήμη του πρόσφερε 20 ευρώ στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

- Στις 13/4 στο Δίσπρατο ο Ιωάννης Οικονόμου ετών 79.

- Στις Στις 21/4 ο Αθανάσιος Παπασπύρου, ετών 63, στην Αειόπειρα.

- Στις 26/4 η Ουρανία Μ. Πανουσάκου, ετών 80, στην Κόνιτσα.

ΜΝΗΜΕΣ

Ο Γεώργιος Τσίτσος από το Πληκάτι, στη μνήμη των αδελφών του Φωτεινής, Μαρίας και Αγγελικής προσφέρει στο περιοδικό μας 150 ευρώ.

• Το ποσό των 30 ευρώ προσφέρει στο περιοδικό μας ο Βασίλης Λωλίδης, στη μνήμη του Δημητρίου Καπακλή που έφυγε από τη ζωή πρόσφατα.

• Στις 18/3 απεβίωσε στην Αθήνα η Ουρανία Τρουμπούκη από την Κόνιτσα, ετών 93.

Στη μνήμη της, ο γιος της Δημήτριος, προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

• Στις 23/3 απεβίωσε στην Καλλιθέα Κόνιτσας η Καλλιόπη Πρόκου ετών 84.

Ο σύζυγός της Βασίλης προσφέρει στο περιοδικό μας 20 ευρώ στη μνήμη της.

• Στις 25/3 απεβίωσε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στις 27/3, στην Κόνιτσα, ο Ιωάννης Μάνθος, ετών 92. Τα παιδιά του Κώστας και Βασιλική και τα εγγόνια του προσφέρουν στο περιοδικό 50 ευρώ.

• Η οικογένεια του αείμνηστου Αναστάση Ευθυμίου ευχαριστεί το γιατρό Όθωνα Κοτούλα για την προσφορά του στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» στη μνήμη του εκλιπόντος και για τον ίδιο σκοπό η οικογένεια Ευθυμίου προσφέρει 50 ευρώ.

• Στη μνήμη της συζύγου του Άρτεμης που έφυγε πρόσφατα από τη ζωή, ο

σύζυγός της Χρήστος Πορφύρης από την Οξυά προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

• Στη μνήμη του ξαδέλφου μου ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΥΚΗ που γεννήθηκε στον Αμάραντο Κόνιτσας και πέθανε στην Αθήνα 75 χρονών και κηδεύτηκε στη Ραφήνα, προσφέρω στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 30 ευρώ.

Τζώρτζ Μάρραιν

• Στις 13/4 απεβίωσε στην Αγριά Βόλου η Αμαλία Νάτση, σύζυγος του Σωκράτη. Κηδεύτηκε την επόμενη ημέρα στο χωριό της Μολυβδοσκεπάστη.

Στη μνήμη της, ο σύζυγος και τα παιδιά της, προσφέρουν στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50 ευρώ.

• Ευχαριστήριο

Η οικογένεια Δημ. Κρέτση, σύζυγος και παιδιά, εκφράζει τα ευχαριστήριά της στον σεβ. Μητροπολίτη μας κ. Ανδρέα, στον αρχιμ. Ιωήλ, στους ιερείς Αθ. Οικονόμου, Απ. Νάκο, Δ. και σε όλους τους

συγγενείς και φίλους για τη συμπαράστασή τους στο βαρύ πένθος από το χαμό της αγαπημένης μας Βασιλικής.

Στη μνήμη της και στη μνήμη του Αριστ. Ντίνου και Καλλιόπης Πρόκου, προσφέρουμε 300 ευρώ στη Μητρόπολη Κόνιτσας για τις ανάγκες της και 20 ευρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Ν Ε Κ Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Ε Σ

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ, που εκφωνήθηκε

Για τον πρόεδρο της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών ΚΟΝΙΤΣΑΣ
από τον Γεν. Γραμ. Παν. Φ. Νάτσι

*Αγαπτιέ Πρόεδρε,
Αγαπτιέ θείε Αριστείδη,
Αγαπτιέ Συγκωριανέ,*

Γεννήθηκες εδώ σ' αυτό το μικρό χωριό τη Λαγκάδα Κόνιτσας το έτος 1935. Γονείς σου ήταν ο Παντελής και η Στυλιανή Μπλιθικιώτη και ολόκληρη η οικογένειά σου ήταν τα έξι αδέρφια σου και τα δύο που σκοτώθηκαν στο αλώνι του σπιτιού σου. Σε μικρή ηλικία

έχασες τον πατέρα σου και ως εκ τούτου μεγαλώσατε μόνοι σας με τη μάνα σου μέσα σε τόσο δύσκολες καταστάσεις πολέμους, κακουχίες, κατοχή, πείνα και άλλα. Παρ' όλα αυτά τα κατάφερες.

Μετοίκισες εκείνα τα δύσκολα χρόνια στην Αθήνα και έγινες ένα αξιόλογο άτομο στην κοινωνία και στο χωριό σου.

Στην Αθήνα όμως δεν ξέχασες το χωριό σου και έτσι πρωτεργάτης εσύ μαζί με κάποιους συγκωριανούς στις 14-12-1975 έκανες την πρώτη συνεδρία για την δημιουργία της Αδελφότητας Λαγκαδιωτών, πράγμα το οποίο πέτυχες και από τότε μέχρι σήμερα ήσουν η ψυχή της Αδελφότητας.

Ακούραστος, αβάρετος, ειλικρινής, γεμάτος ανθρωπιά και καλωσύνη δούλεψες και πρόσφερες πολλά για το χωριό σου.

Αγαπτιοί μου, Ο θείος Αριστείδης,

- Διετέλεσε. Πρόεδρος της Αδελφότητας από το πρώτο Δ.Σ. ήτοι από 10-5-1976 έως 12-2-78.

- Μέλος του Δ.Σ. από 5 Σεπτ. '79 έως 26 Αυγ. '81.

- Μέλος του Δ.Σ. από 10 Σεπτ. '85 έως 20 Σεπτ. '87.

- Πρόεδρος του Δ.Σ. από 20 Σεπτ. '87 έως 22 Σεπτ. '89.

- Πρόεδρος του Δ.Σ. από 18 Σεπτ. '93 έως 16 Σεπτ. '95.

- Παράλληλα από το έτος 1977 μέχρι και το έτος 1999 ήταν αντιπρόσωπος της Αδελφότητας στην Π.Σ.Ε.

- Στις 16-8-2000 με την υπ' αριθ. 43 πράξη Γεν. Συν. της Αδελφότητας ανακηρύχθηκε επίτιμο μέλος.

- Στις 16-8-2007 παρτηθή από την ανακήρυξη του επίτιμου μέλους και την 17-8-2007 εκλέχτηκε από το Δ.Σ. και πάλι Πρόεδρος της Αδελφότητας μέχρι σήμερα που φεύγει από κοντά μας.

- Τολμώ να πω ότι η απώλειά του είναι πάρα πολύ μεγάλη και ίσως και αναπλήρωτη.

Αγαπητέ Πρόεδρε,

Αγωνίσθηκαν σκληρά στη ζωή σου. Δημιούργησες μια ωραία οικογένεια και φεύγεις με την πλήρη ικανοποίηση ενός άριστου οικογενειάρχη. Η αξιοπρέπεια ήταν το όπλο στη ζωή σου και αφήνεις πίσω σου μία συγκροτημένη οικογένεια. Η τόσο αφοσιωμένη σύζυγός σου και τα πολύ καλά παιδιά σου θα πρέπει να νιώθουν περήφανοι για σένα και ο Θεός να τους χαρίζει υγεία και ζωή για να σε θυμούνται.

Δυστυχώς η σκληρή και αδυσώπητη

μοίρα σε παίρνει από κοντά μας και κανένας δεν θέλει να πιστέψει ότι φεύγεις τόσο απροσδόκητα.

Καλό ταξίδι αγαπητέ Πρόεδρε - Αιώνια η μνήμη σου -

Ας είναι ελαφρύ το κώμα του χωριού που θα σε σκεπάσει.

Λαγκάδα 26 - 4 - 09

Η γυναίκα του και τα παιδιά του προσφέρουν στη μνήμη του στο περιοδικό Η ΚΟΝΙΤΣΑ, στο οποίο ήταν συνδρομητής από την ίδρυσή του, το ποσό των 100€.

† Στη μνήμη του Πέτρου Γ. Νάτση

Στις 30-1-2009 στην Πυρσόγιαννη πέθανε ο Λαγκαδιώτης Πέτρος Γ. Νάτσης σε ηλικία 70 ετών. Ο συμπαθέστατος σε όλους μας Πέτρος έφυγε πριν 20 χρόνια περίπου από το χωριό μας και πήγε τσοπάνος στην Πυρσόγιαννη όπου εκεί μαζί με όλη την οικογένειά του τους περιέβαλλαν με πολύ αγάπη. Δυστυχώς όμως στη ζωή του υπήρξε πολύ άτυχος. Σε νεαρή ηλικία και ενώ περιεργαζόταν, με άλλα παιδιά, εγκαταλελειμμένη χειροβομβίδα αυτή εξεράγη με αποτέλεσμα να χάσει το χέρι του. Σαν να μην έφτανε αυτό, πριν δύο χρόνια, περνώντας κάτω από ένα επισκευαζόμενο σπίτι στην Πυρσόγιαννη, έπεσε στο κεφάλι του οικοδομικό αντικείμενο και υπέστη σοβαρές κακώσεις πέφτοντας σε κώμα σχεδόν μέχρι το θάνατό του.

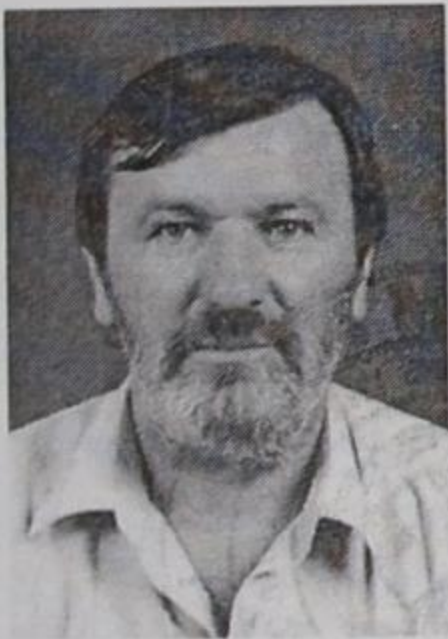
Έφυγε από τη ζωή με ένα μεγάλο

παράπονο από το κράτος. Παρά τις πολλές ενέργειες που έκανε, τις οποίες γνωρίζω προσωπικά γιατί το 1983 έστειλα επιστολή στον πρωθυπουργό της χώρας, δεν χαρακτηρίσθηκε ποτέ ως θύμα πολέμου αμάχου πληθυσμού χωρίς να πάρει κάποια σύνταξη ή βοήθημα από την πολιτεία για τον τόσο σοβαρό τραυματισμό του, κρίμα!!

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Πυρσόγιαννης που τον σκεπάζει.

ΠΑΝ. Φ. ΝΑΤΣΗΣ

† Βασίλειος Ντίνης

Πέρασαν δύο χρόνια που έφυγες από κοντά μας (16-5-2007).

Η απουσία σου είναι στην οικογένειά σου και σε μας όλους αισθητή. Το κενό που μας άφησες είναι δυσ-

αναπλήρωτο, παρότι πέρασαν δύο χρόνια, δεν σε ξέχασα καθόλου και εκείνο που θυμάμαι τόσο έντονα είναι οι συμβουλές που μου έλεγες γενικά για όλα τα θέματα.

Δεν σε ξέχασαν και αυτοί που σε αγαπούσαν και σε εκτιμούσαν οι οποίοι μιλούσαν με τα καλύτερα λόγια για σένα.

Σε όλη την σταδιοδρομία σου ήσουν πράος, άνθρωπος ήπιων τόνων συγκροτημένη σκέψη.

Αυτά είχες που σε διέκριναν ως έναν άνθρωπο χρήσιμο στην κοινωνία.

Συνεχίζω με απέραντο ζήλο το έργο που ξεκινήσαμε μαζί το 1994 και σου υπόσχομαι ν' ανταποκριθώ πλήρως στις προσδοκίες τις οποίες είχαμε βάλει τότε που ξεκινήσαμε για την ανάπτυξη και ευημερία του χωριού μας που τόσο πολύ αγαπούσες.

Θα μπορούσα να γράψω περισσότερα γιατί πρόσφερες πολλά στον τόπο καταγωγής σου και τα έργα που έκανες ομολογούν την μεγάλη σου προσφορά.

Και ό,τι χρειάζεται ν' αποφασίσω για θέματα που αφορούν το χωριό μας, στο Δημοτικό Συμβούλιο λαβαίνω υπ' όψιν τις προτάσεις, τις απόψεις, και σκέψεις που είχες ως Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Μαστοροχωριών.

Βασίλη δεν θα σε ξεχάσω ποτέ, και αυτού ψηλά που βρίσκεσαι θέλω να ξέρεις ότι θα προσπαθώ να πράξω το σωστό.

*«Μηλίτσα που είσαι στον γκρεμό
στα μήλα φορτωμένη
τα μήλα σου λιμπίζομαι
και τον γκρεμό φοβάμαι
Κι αν τον φοβάσαι τον γκρεμό
έλα το Μονοπάτι
Το μονοπάτι μ' έβγαλε
σ' έρημο εκκλησιάκι
Και κει ήταν μνήμα τα πολλά
μνήματα αράδα αράδα
κι ένα μνήμα ξεχώριζε
ξεχωριστό απ' τ' άλλα.
Αυτό είναι του Βασίλη μου
είναι του Βασιλάκη*

δεν τόϊδα και το πάτσα
ανάμεσα στα σπήθια.

Εγώ είμαι μωρ. Βασίλη μου
εγώ είμαι Βασιλάκη».

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Κόνιτσας που σε σκεπάζει. Στη μνήμη του Βασιλείου Ντίνη προσφέρω στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 20 ευρώ.

Ο φίλος σου
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Κ. ΜΟΥΣΙΟΣ

* * *

† Στέργιος Κ. Πατσιωτός

Ο Στέργιος Πατσιωτός απεβίωσε στα Γιάννενα στις 19/12 / 2008 και κηδεύτηκε στο χωριό του Δροσοπηγή σε ηλικία 61 ετών.

Ο Στέργιος γεννήθηκε στη Δροσοπηγή το 1947. Κατά

την διάρκεια του εμφυλίου πολέμου και σε πολύ βρεφική ηλικία χάνει το πατέρα του που εκείνη την περίοδο η Δροσοπηγή μαστιζόταν από τα δεινά του εμφυλίου πολέμου.

Τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο Δροσοπηγής το 1959 και στη συνέχεια πέρασε τις εξετάσεις στο Γυμνάσιο Κόνιτσας όπου φοίτησε δύο χρόνια στη συνέχεια όπως όλα τα παιδιά του χωριού παίρνει το δρόμο, της ξενιτιάς για μεροκάματο και του ιδίου αλλά και της οικογένειάς του. Εργάστηκε στη

Νιγρίτα, Ηγουμενίτσα, Γιάννενα.

Στη συνέχεια κατατάχτηκε στο Στρατό και από δύο χρόνια απολύθηκε. Επιστρέφοντας στο χωριό παντρεύτηκε την Ροϊδούλα Στεργίου Μακρή και απέκτησε δύο παιδιά, τον Κώστα και την Αρετή.

Μετά το γάμο του παίρνει το δρόμο για την Γερμανία μαζί με τη γυναίκα του για ανεύρεση εργασίας. Στη Γερμανία εργάστηκαν επί σειρά ετών και το 1988 επέστρεψε οριστικά στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στα Γιάννενα όπου εργαζόταν στις οικοδομές. Έμεινε για λίγο διάστημα και επέστρεψε οριστικά στο χωριό όπου άνοιξε ταβέρνα "ΤΟ ΣΤΕΚΙ".

Μόλις άνοιξε την ταβέρνα στο χωριό δημιουργήθηκε κίνηση. Οι Καντσιώτες από τις κοντινές πόλεις που διέμεναν πήγαιναν ταχτικά στο χωριό αλλά και κάτοικοι των γύρω χωριών. Ο Στέργιος στο χωριό ήταν πολύ αγαπητός.

Στην πορεία της ζωής του τον βρήκαν κακοτυχίες· από πολύ μικρός έμεινε ορφανός, και το 1993 ο γιος του Κώστας φεύγει από τη ζωή σε ηλικία 22 ετών. Στη συνέχεια αρρώστησε ο ίδιος και για 4 χρόνια πάλευε να κρατηθεί στη ζωή όπου στις 19 Δεκεμβρίου φεύγει για την αιώνια κατοικία.

Στην κηδεία συμμετείχε όλο το χωριό αλλά και πολύς κόσμος από τα γύρω χωριά που τόσο πολύ τον αγαπούσαν και τον εκτιμούσαν. Πρώτοι από όλους η γυναίκα του, τα παιδιά του, τ' αδέρφια του τον συνόδευσαν στην τελευταία του κατοικία.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της αγαπημένης του Δροσοπηγής που τον σκεπάζει.

Η Γυναίκα του Ρίδουλα στη μνήμη του συζύγου της Στέργιου προσφέρει στο περιοδικό Κόνιτσα 35 ευρώ.

Η Οικογένειά του

* * *

† Νίκος Θ. Τσιαλιαμάνης

Στις 22-3-2009 έφυγε, σε ηλικία 62 ετών, από κοντά μας ο Νίκος Τσιαλιαμάνης του Θωμά και της Κωνσταντώς. Την επομένη ψάλλθηκε η νεκρώσιμη ακολουθία στον ιερό ναό της Κάτω Κόνιτσας, παρουσία και της υπέργηρης και ηρωϊκής μητέρας του, των έξι αδελφών του και πλήθους κόσμου, που του είπαν με αληθινό πόνο το τελευταίο

αντίο. Ο Νίκος Τσιαλιαμάνης ήταν εργατικός, χαμογελαστός, πρόθυμος, πράος, ανεξίκακος, ενάρετος, κοσμοαγάπητος. Όλοι θα τον θυμόμαστε για τα φιλόθρωπα αισθήματά του, για την συμμετοχή του στο πένθος κάθε Κονιτσιώτη, που τον θεωρούσε οικείο του. Στην επίσημη διαδρομή του προς τον θάνατο είχε την θυσιαστική συμπαράσταση της οικογενείας του αλλά και του ακώριστου αδελφού του Λάμπρου και του φίλου του Γιάννη, που ως Νίκωνες, κράτησαν μαζί του τον σταυρό της βαριά και ανίατη αρρώστιας του.

Δεν θα σε ξεχάσουμε αγαπημένε μας Νίκο.

Β. ΤΣ.

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.**

**Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΚΡΕΑΤΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ
ΜΟΣΧΑΡΙΩΝ - ΑΡΝΙΩΝ - ΧΟΙΡΩΝ

ΝΤΕΜΟΣ ΘΩΜΑΣ

Καστανέα Κόνιτσας

Τηλ. 26550 31641- Κιν. 6974186238

Συνδρομές

Γκότζος Βασ. Ελβετία	59	Τσουμάνη Αμαλία Θεσ/νίκη	20
Μηλίγκου Αριστέα Αθήνα	50	Κούνδουρου Ελένη Θεσ/νίκη	15
Φασούλη Ευγενία Αθήνα	25	Κεφάλας Πασχ. Θεσ/νίκη	15
Καραμπέτσης Δημ. Αθήνα	65	Νικόπουλος Πωγωνάτος Θεσ/νίκη	20
Θεοδώρου Κων. Αθήνα	20	Νικόπουλος Πύρρος Θεσ/νίκη	20
Μάνθος Κων. Αθήνα	90	Βλάχος Ευαγγ. Θεσ/νίκη	20
Κορδικόρης Γεωργ. Αθήνα	15	Χριστοδουλίδη Φρόσω Θεσ/νίκη	20
Πρίντζος Αποστ. Αθήνα	20	Τζώτζης Φώτης Θεσ/νίκη	45
Αδ/τα Πηγιωτών Αθήνα	50	Τσιρώνης Δημ. Θεσ/νίκη	60
Γιαϊλόγλου Ιωαν. Αθήνα	30	Δημάρατου Κατερίνα Θεσ/νίκη	50
Πρίτσης Αλέκος Αθήνα	50	Παπαχρήστου Χρυσούλα Θεσ/νίκη	20
Μπαλτογιάννη Ευγενία Αθήνα	25	Μπετζούνης Σταύρος Θεσ/νίκη	20
Παπαχρήστου Αρετή Αθήνα	15	Νίκου Παντελής Γιάννινα	15
Παπασπύρου Ανδρέας Αθήνα	50	Λάμπρου Γεωργ. Γιάννινα	15
Κίσιος Σταύρος Αθήνα	15	Πάνου Ευδοκία Γιάννινα	15
Κισσαντώνης Ιωαν. Αθήνα	15	Ξάνθος Αποστ. Γιάννινα	15
Ντεντοπούλου Ερμιόνη	15	Ξάνθου Αικατ. Γιάννινα	15
Μπογκιάν Αγλαΐα Αθήνα	30	Κοσμάς Κων. Γιάννινα	40
Σδούκου Μαρία Αθήνα	50	Πούλιος Παναγ. Γιάννινα	30
Κώστας Χαραλ. Αθήνα	55	Κοσίνας Ιωάννης Γιάννινα	20
Ευαγγελίδης Αποστ. Αθήνα	20	Δούμα Ευανθία Γιάννινα	50
Πασχάλης Ελευθ. Αθήνα	20	Τζιάλλας Ιωαν. Γιάννινα	20
Τσέρτος Δημ. Αθήνα	20	Στάγιος Γρηγ. Γιάννινα	20
Κισάτης Ευαγγ. Αθήνα	100	Μακάριος Ευαγγ. Γιάννινα	50
Κίσιος Γ. Κων. Αθήνα	20	Βίλλη Φρόσω Γιάννινα	25
Λάμπρου Χρήστος Αθήνα	15	Μπαλτογιάννη Φωτεινή Γιάννινα	25
Κυρτζίδης Νικ. Αθήνα	20	Σίμος Αλκιβιάδης Γιάννινα	50
Ομοσπονδία Αδ/των Κόνιτσας	20	Φασούλης Νίκος Γιάννινα	15
Σύλλογος Πυρσόγιαννης Αθήνα	20	Αποστόλου Κώστας Γιάννινα	20
Μαρτσέκης Μιχαήλ Αθήνα	20	Τσιούνη Χαρίκλεια Γιάννινα	20
Πίσπας Μικ. Αθήνα	15	Λισγάρας Δημ. Γιάννινα	15
Πορφύρης Παντελής Αθήνα	25	Κουντούρη Κατίνα Γιάννινα	15
Χατζηνικολάου Νικ. Θεσ/νίκη	30	Σουτόπουλους Γεωργ. Γιάννινα	15
Τράντας Ιωάννης Θεσ/νίκη	20	Σπανός Ιωάννης Γιάννινα	30
Ντίνος Μάνθος Θεσ/νίκη	30	Βάκαλος Αποστ. Γιάννινα	15
Μουλαΐδης Αναστ. Θεσ/νίκη	15	Ραμαντζάς Δημ. Γιάννινα	25
Μουλαΐδη Ελπίδα Θεσ/νίκη	15	Τσίτος Γεωργ. Πάτρα	50
		Αθανασίου Γεωργ. Καστοριά	15
		Κυρίτσης Γιάννης Ρόδος	20
		Μπλιάγκας Γεωργ. Ξάνθη	30
		Μητσακούλης Ευθ. Πάτρα	30

Γιαννούσης Συρ. Καβάλα	20	Καραφλιά Γιαννούλα Κλειδωνιά	15
Δανιά Γλυκερία Αγρίνιο	15	Σαμαράς Βασ. Αγ. Παρασκευή	20
π. Νικόδημος Αγ. Όρος	15	Ξεινός Συρ. Γανναδιό	20
Αδάμου Δήμητρα Πρέβεζα	15	Χήρας Δημ. Γιανναδιό	15
Αδάμος Ιωαν. Κέρκυρα	15	Πίσπας Α. Δημ. Δίστρατο	15
Τζιάλλα Ευθαλία Ηγουμενίτσα	20	Γιαννόπουλος Μιχ. Κλειδωνιά	15
Δημητρίου Γεωργ. Κέρκυρα	30	Λάμπας Χρ. Ηλιόραχη	15
Μαρτσέκης Λουκάς Πάτρα	15	Μούσιος Χαραλ. Λαγκάδα	20
Χαλβαδάκης Πέτρος Χανιά	15	Ντίνου Φρόσω Καλλιθέα	15
Βάτσικας Θεόδ. Αγρίνιο	30	Δημητρίου Βασ. Σταυράκι	20
Καραγιώργος Κων. Βέροια	50	Τζουμάκας Βασ. Νικάνορας	20
Ιερ. Γιαντσούλης Συρ. Κόνιτσα	15	Γούρης Στεφ. Ελεύθερο	15
Παΐσιος Δημ. Κόνιτσα	15	Μπόμπολα Έλλη Ελεύθερο	15
Γκότζος Ανδρέας Κόνιτσα	15	Μανώλης Πέτρος Λαγκάδα	15
Βράχα Ερμιόνη Κόνιτσα	20	Γκόγκος Χρ. Μολυβδοσκεπάσι	15
Ζδράβου Αλίκη Κόνιτσα	20	Ζήσης Ηλίας Δίστρατο	15
Μουλαΐδης Θωμάς Κόνιτσα	20	Κεφάλας Δημ. Πηγή	15
Νίκου Βασίλης Κόνιτσα	15	Μπάρμπας Κων. Δίστρατο	15
Εξάρχου Νίκος Κόνιτσα	20	Παπασπύρου Βασ. Αετόπετρα	20
Κατής Κώστας Κόνιτσα	50	Καραγιάννης Αλκιβ. Δίστρατο	30
Χαλούλος Πέτρος Κόνιτσα	50	Αδάμος Δημ. Λαγκάδα	15
Τσινώλης Σπύρος Κόνιτσα	17	Αδάμος Κων. Λαγκάδα	15
Κυρτζόγλου Χρ. Κόνιτσα	15	Κουτσούκης Π. Αθ. Λαγκάδα	15
Αθανασίου Γιάννης Κόνιτσα	15	Σουφλήρης Αποστ. Καλόβρυση	15
Κέντρο Νεότητας Κόνιτσα	20	Πασσιάς Χρ. Ηλιόραχη	20
Κίτσιου Μαρία Κόνιτσα	15	Σταυρίδης Βασίλης Ελεύθερο	15
Αποστόλου Ανδρέας Κόνιτσα	15	Πατσιωτού Ροϊδούλα Δροσοπηγή	15
Βλάχος Ιωάννης Κόνιτσα	15	Πορφύρης Χρήστος Οξυά	25
Ζαχαράκη Ευγενία Κόνιτσα	15	Θεοδώρου Κων. Αθήνα	20
Μπέτζιος Δημ. Κόνιτσα	20	Γιαϊλόγλου Ιωαν. Αθήνα	30
Τζιάλλα Ειρήνη Κόνιτσα	20	Δούμα Ευανθία Γιάννινα	50
Μπριασούλης Δημ. Κόνιτσα	30	Τζιάλλας Ιωαν. Γιάννινα	20
Παπαχρήστου Ανδρέας Κόνιτσα	15	Στάγιος Γρηγ. Γιάννινα	20
Ζούκης Χ. Αθαν. Κόνιτσα	15	Μακάριος Ευαγγ. Γιάννινα	50
Μάνθος Αριστοτέλης Κόνιτσα	20	Ζαχαράκη Ευανθία Κόνιτσα	15
Καφετζής Δημ. Κόνιτσα	20	Βλάχος Ιωάν. Κόνιτσα	15
Κρυστάλλης Σταύρος Κόνιτσα	15	Κίτσιου Μαρία Κόνιτσα	15
Μαλάμης Ιωάννης Κόνιτσα	20	Αποστόλου Ανδέα, Κόνιτσα	15
Ντεντόπουλος Παναγ. Κόνιτσα	15	Κέντρο Νεότητας Κόνιτσα	20
Εξάρχου Σοφία Κόνιτσα	20	Μπάρμπας Κων. Δίστρατο	15
Εξάρχου Αλέκος Κόνιτσα	15	Κεφάλας Δημ. Πηγή	20
Δερδέκης Χρ. Κόνιτσα	15		

Το άνω C.D. με δημοτικά ηπειρωτικά τραγούδια είναι ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ. Περιλαμβάνει 20 πολύ γλυκά και πολύ μελωδικά τραγούδια. Τα άκουσαν πολλοί έλληνες από κάθε γωνιά της Ελλάδος και το χαρακτήρισαν ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ. Ο Αθηναίος Ιατρός Δημήτρης Δράκος είπε ότι η μουσική του εν λόγω C.D. είναι θεϊκή. Ο Αριστοτέλης έγραψε ότι η Δώρα μουσική αρμονία, δηλαδή η ηπειρώτικη μουσική είναι η καλύτερη και πρέπει να διδάσκεται σε όλους τους έλληνες. Αυτό λοιπόν το C.D. δεν πρέπει να λείπει από κανένα σπίτι ελληνικό.

Πωλείται: ΚΟΝΙΤΣΑ: Ράπτη Λάμπρο – Φωτογραφικά.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Παρασκευά Αθανάσιο Κ. Φρόντζου 6, Ευαγγέλου Βασίλη Ν. Ζέρβα 72.
ΑΘΗΝΑ: METROPOLIS GROUP. Κατάστημα Πανεπιστημίου 54 και στα άλλα 10 καταστήματα Αττικής, Music Corner Πανεπιστημίου 56, Virgine Megastor Σταδίου 7-9, Σύνταγμα.
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: METROPOLIS, Τσιμισκί 33 και στα καταστήματα πώλησης C.D. όλης της Ελλάδος και του εξωτερικού, όπου υπάρχουν έλληνες.

Παραγγελίες: Μουσικό Ταχυδρομείο Μ. Τούλης
Τηλ. 210-9343980.

METROPOLITAN
HOSPITAL
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ
ΕΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη
Ειδικός Παθολόγος
Διδάκτωρ F.U. Berlin
Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ. - Πέμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

Ελ. Βενιζέλου 1
Τηλ. 210 4809 338
210 4809 973

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Προξενική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: sourslams@otenet.gr

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

» Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

ο χάνι

ΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARIS SIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/ση: Βαγγέλης Σ. Νούτσος

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ
ΤΗΛ. 210 5222269

ΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική

Εμφυτεύματα

άδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς

10 8080010 - 6944 812910

e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος

Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:

ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3

ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ.: 210 3820888

FAX: 210 3820888

KIN.: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr